

สถานการณ์ทางการเมือง (Political Situation)

ในบทนี้จะวิเคราะห์ถึงนัยสำคัญของสถานการณ์ที่มีต่อการรวมตัวของชาวไร่อ้อย การต่อสู้กันของชาวไร่อ้อย และความแตกแยกของกลุ่มชาวไร่อ้อย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน ว่า สถานการณ์เป็นพื้นฐานของความต่อสู้ของอำนาจ กล่าวถึงนัยหนึ่งคือ สถานการณ์ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ของอำนาจในกลุ่มของชาวไร่อ้อย บุคคลที่มีบทบาทในการ ผลักดันสถานการณ์เป็นไปในทิศทางที่ตนต้องการคือ กลุ่มของชนชั้นนำของชาวไร่อ้อย ชน ชั้นนำหรือผู้นำชาวไร่อ้อยดังกล่าวนี้จะมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กันในลักษณะการ ช่างชิงหรือจัดการกับสถานการณ์เพื่อผลักดันให้สถานการณ์นั้น เปลี่ยนไปในทิศทางที่ตนต้องการ สำหรับชาวไร่อ้อยโดยทั่วไปไม่มีบทบาทโดยตรงในการผลักดันสถานการณ์ในทิศทางใด ตรงกันข้ามชาวไร่อ้อยมักจะเป็นผู้ถูกนำมาใช้โดยผู้นำชาวไร่อ้อย เพื่อเป็นการสนับสนุน การผลักดันสถานการณ์ของผู้นำชาวไร่อ้อย เสียมากกว่า ถ้าจะกล่าวให้ชัดเจนคือ ไม่ ปรากฏว่าชาวไร่อ้อยโดยชาวไร่อ้อยเองที่ปราศจากองค์กรหรือสถาบันรองรับ สถานการณ์ ที่จะทำให้การเคลื่อนไหวและผลักดันสถานการณ์ให้เป็นไปโดยความต้องการได้เอง ในที่นี้ หมายถึงสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยและสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย

เพื่อให้มองเห็นภาพที่ชัดเจน ผู้เขียนใคร่จะกล่าวถึงประวัติการผลิตอ้อยและ น้ำตาลทราย และการซื้อขายอ้อยซึ่งสะท้อนภาพความสัมพันธ์ระหว่างชาวไร่อ้อย โรงงาน น้ำตาลและรัฐบาล

ก. ความสัมพันธ์ระหว่างชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล และรัฐบาล

คนไทยรู้จักการผลิตน้ำตาลมาเป็น เวลาช้านานก่อนการมีประเทศ และหลังจากที่

ได้เกิดเป็นประเทศแล้ว¹ กล่าวคือ ในสมัยที่กรุงสุโขทัย เป็นราชธานีชั้น แด่งผลิต น้ำตาลของประเทศอยู่ที่เมืองพิษณุโลก กำแพงเพชร และที่เมืองหลวงคือที่กรุงสุโขทัย โดยทำการผลิตน้ำตาลทรายแดง ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ปรากฏว่าได้ มีการส่งน้ำตาลทรายแดงออกไปขายยังประเทศญี่ปุ่น พ่อค้าญี่ปุ่นเข้ามาปลูกอ้อย ความต้องการน้ำตาลจากไทยก็ลดลง จนกระทั่งมาถึงสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช การส่ง น้ำตาลไปจำหน่ายต่างประเทศก็ได้รับการฟื้นฟูขึ้นอีก และรุ่งเรืองเรื่อยมาจนกระทั่งถึง สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2365 ชาวจีนในเมืองไทยได้ทำการบุกขาค การส่งน้ำตาลออกไปจำหน่ายต่างประเทศปีละประมาณ 5,000 ตัน โดยเสียภาษีขาออก ทามละ 50 สตางค์

ตั้งแต่รัชสมัยของรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นต้นมา ได้มีการปรับปรุง การเก็บภาษีหลายชั้น คือภาษีเคาทำน้ำตาล ภาษีน้ำตาลหย่อ ภาษีน้ำตาลอ้อย และ ภาษีน้ำตาลทราย วิธีการดังกล่าวก่อให้เกิดการชะลอการขยายตัวของอุตสาหกรรมน้ำตาล ถึงอย่างไรก็ตาม น้ำตาลยังเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทย กล่าวคือในปี พ.ศ. 2350 ไทยได้ส่งน้ำตาลออกเป็นมูลค่าถึง 708,000 บาท

เนื่องจากระบบภาษีภายในประเทศและการพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำตาลในประเทศ ยุโรป ทำให้มีการผลิตน้ำตาลได้มากขึ้น และราคาน้ำตาลต่ำลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ อุตสาหกรรมน้ำตาลภายในประเทศ ทำให้อุตสาหกรรมน้ำตาลภายในประเทศซบเซาลง ชั่วระยะหนึ่ง จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2465 ได้กลับฟื้นตัวขึ้นมาอีก แต่ปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ จึงทำให้รัฐบาลต้องอนุญาตให้มีการส่งน้ำตาล เข้ามาในราชอาณาจักร

¹ ธีธรรพ์ ภัทรวงศ์, อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของไทยถึงประเทศไทย, สมาคมนักวิทยาศาสตร์ อ้อยและน้ำตาลแห่งประเทศไทย, (สิงหาคม 2527), หน้า 1-2.

อุตสาหกรรมน้ำตาลยุคที่ต้งนำเข้า¹ เนื่องจากการผลิตน้ำตาลในท้องถิ่นการ
 บริโภคภายในประเทศ รัฐบาลจึงเร่งการส่งเสริมการผลิตน้ำตาลเพิ่มขึ้นโดยให้ตั้งโรง
 งานน้ำตาลทรายขาวขึ้นเป็นแห่งแรกที่จังหวัดลำปาง ชื่อ "โรงงานน้ำตาลไทยลำปาง"
 เริ่มที่บ่อครั้งแรกเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2480 มีกำลังผลิตวันละ 500 เมตริกตัน
 เป็นจุดเริ่มต้นของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในยุคใหม่ของไทย ได้ตั้งโรงงานน้ำตาลขึ้น
 เป็นแห่งที่สองที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ชื่อ "โรงงานน้ำตาลไทยอุตรดิตถ์" เริ่มเปิดเมื่อเดือน
 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2485 มีกำลังผลิตวันละ 500 เมตริกตัน จากลวามกังวลเรื่องน้ำตาลทราย
 ขาดแคลน รัฐบาลจึงได้จัดตั้ง "บริษัทส่งเสริมอุตสาหกรรมไทย จำกัด" ขึ้น เมื่อปี พ.ศ.
 2485 และบริษัทฯ ได้สร้างโรงงานน้ำตาลทรายแดงขึ้นอีก 11 แห่ง ในจังหวัดอุตรธานี
 ลำปาง อุบลราชธานี นครราชสีมา และสระบุรี ในระหว่างปี พ.ศ. 2486-2494 รัฐบาล
 ได้ส่งเสริมให้ราษฎรปลูกอ้อยกันมากในท้องที่หลายจังหวัด เป็นผลให้ราคาอ้อยและน้ำตาลต่ำ
 สร้างความเดือดร้อนให้แก่ชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาล รัฐบาลจึงได้จัดตั้ง "บริษัทอุตสาหกรรม
 น้ำตาลแห่งประเทศไทย จำกัด" ขึ้น เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2496 โดยให้เงินกู้ยืม
 แสงทาน้ำตาลให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ ทำหน้าที่ในการจำ-
 หน่าย การนำน้ำตาลเข้ามาหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร แต่เพียงผู้เดียว หลังจากไ้
 มีการจัดตั้งบริษัทดังกล่าวนี้ได้มีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2497 ขึ้น
 เพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรมน้ำตาล โดยการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรและ
 ภาษีเงินได้ ทำให้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลขยายตัวอย่างรวดเร็ว กล่าวคือในปีปฏิทินการ
 ผลิต พ.ศ. 2499-2500 พื้นที่ปลูกอ้อยเพิ่มขึ้นเป็น 208,484 ไร่ ผลิตอ้อยได้ 1,084,120
 เมตริกตัน และผลิตน้ำตาลได้ถึง 70,922 เมตริกตัน เป็นผลให้ตลาดน้ำตาลภายในประ-
 เทศเริ่มอิ่มตัวและราคาน้ำตาลลดลง

¹ อำนวย ประดิษฐ์, เศรษฐกิจการก้ำน้ำตาลทราย, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2516), หน้า 170-172.

พอสรุปได้ว่า อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในบุคลากรเข้าเข้ามี รัฐบาลได้พยายาม ส่งเสริมการปลูกอ้อยและการผลิตน้ำตาลให้เพียงพอบริโภคภายในประเทศ โดยเป็นผู้ริเริ่ม ก่อตั้งโรงงานน้ำตาลที่ทันสมัยและใช้เทคโนโลยีทางด้านภาษี (ยกเว้นภาษีนำเข้า) เป็นผลให้ในช่วงเวลาประมาณ 20 ปี ประเทศไทยเริ่มอยู่ในขั้นที่ผลิตน้ำตาลเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยมอบหมายให้บริษัทผูกขาดส่งออกน้ำตาลออกนอกราชอาณาจักรแก่เพียงผู้เดียว ชาวไร่อ้อยเองยังไม่มีมารวมตัวกัน เป็นกลุ่มหรือสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลยุคที่ผลิต เกิดความต้องการบริโภคภายในประเทศในปี พ.ศ. 2502 รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรมขึ้น คณะกรรมการดังกล่าวนี้ได้ออกบัตรส่งเสริมให้เอกชนจัดตั้งโรงงานน้ำตาลอีกมาก จำนวนโรงงานน้ำตาลได้เพิ่มขึ้นเป็น 48 โรงงาน ในปี พ.ศ. 2502 พื้นที่ปลูกอ้อยเพิ่มขึ้นเป็น 315,409 ไร่ ผลผลิตอ้อยได้ประมาณ 1,734,750 เมตริกตัน และผลิตน้ำตาลได้ประมาณ 118,519 เมตริกตัน¹

ข้อที่น่าสังเกตคือ การส่งเสริมการตั้งโรงงานน้ำตาลขึ้นนี้อยู่ในช่วงที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ของโลก เพราะปริมาณความต้องการบริโภคภายในประเทศอยู่ในภาวะอิ่มตัว ในขณะที่ส่งน้ำตาลออกไปขายในตลาดโลกได้น้อยมาก ทำให้เกิดภาวะน้ำตาลล้นตลาด ราคาน้ำตาลก็ตกต่ำ มีผลทำให้ราคาอ้อยตกต่ำไปด้วย ชาวไร่อ้อยก็ได้รับความเดือดร้อนจากภาวะการผู้เช่นนี้มาก รัฐบาลจึงได้แก้ไขโดยขจัดการผูกขาดเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2502 โดยทำให้นำน้ำตาลจากต่างประเทศเข้า เว้นแต่การนำเข้าเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลตามความจำเป็น และให้องค์การคลังสินค้าของกระทรวงพาณิชย์นำอ้อยโรงงานน้ำตาล โดยรับจำนำและรับฝากน้ำตาลเพื่อช่วยเหลือให้โรงงานมีเงินทุนหมุนเวียนคล่องตัว² อย่างไรก็ตามยังมีการนำน้ำตาลเข้ามากินความจำเป็น

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 173.

² ชุ่มใจ อรรถจินดา, วิวัฒนาการอุตสาหกรรมน้ำตาลในประเทศไทย, เอกสารในการสัมมนาเรื่อง "ปัญหาอ้อยและน้ำตาลในประเทศไทย" ณ สถาบันพระมงกุฎเกล้าแห่งราชวิทยาลัย วันที่ 11-12 ตุลาคม 2520 (เอกสารโรเนียว), หน้า 3.

มากและการผลิตอ้อยและน้ำตาลยังคงเพิ่มขึ้นอีกมาก เมื่อเดือนมกราคม 2502 รัฐบาลจึงได้ประกาศห้ามตั้งและขยายโรงงานน้ำตาลอีกต่อไป ห้ามตั้งและขยายโรงงานน้ำตาลทรายแดงหรือโรงงานทำน้ำเชื่อม เพราะโรงงานประเภทนี้มากประเภทที่สภาพกำหนดระยะเวลาเปิดที่อ้อยในแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้อ้อยที่จะป้อนโรงงานน้ำอ้อยมีความแก่ได้อย่างเต็มที่และมีความหวานสูง และส่งเสริมให้ประชาชนบริโภคน้ำตาลมากขึ้น แม้ว่ามาตรการเหล่านี้ไม่สามารถแก้ไขได้ เพราะไม่มีการปฏิบัติอย่างเข้มงวด ปริมาณผลผลิตน้ำตาลในปี 2502 ผลิตได้เพิ่มขึ้นและยังเหลือคือถ่านตาลเหลือมาจากปีฤดูกาลผลิตก่อน¹

เนื่องจากภาวะน้ำตาลล้นตลาดอยู่ในขั้นวิกฤติ เพื่อแก้ไขภาวะน้ำตาลล้นตลาดและอยู่ในขั้นวิกฤติ รัฐบาลจึงหาทางแก้ไขโดยการออกกฎหมายการผลิตและส่งเสริมการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ รัฐบาลจึงได้ออกพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย พ.ศ. 2504 มีผลสำคัญคือ การจัดตั้ง "สำนักงานกองทุนสงเคราะห์อุตสาหกรรมน้ำตาลทราย" ขึ้น เพื่อเรียกเก็บเงินสงเคราะห์จากผู้ผลิตตามปริมาณที่ผลิตออกจากโรงงานน้ำตาลในอัตราที่ร้อยละไม่เกิน 1 บาท เพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมทั้งหมด โดยให้ทำเป็นกองทุนสงเคราะห์อุตสาหกรรมนี้ มีหลักการให้กองทุนในกิจการต่าง ๆ ดังนี้คือ

- เพื่อส่งเสริมการทำไร่อ้อย
- เพื่อการวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล
- เพื่อการส่งเสริมการส่งน้ำตาลออกไปจำหน่ายต่างประเทศ และ
- เพื่อการบริหารงาน เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

แต่วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของพระราชบัญญัตินี้คือ ต้องการระบายน้ำตาลออกไปต่างประเทศโดยใช้เงินสงเคราะห์ ดังนั้นเงินสงเคราะห์ส่วนใหญ่จึงใช้เป็นเงินอุดหนุนผู้ส่งออก ซึ่งเงินอุดหนุนดังกล่าวกลับเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการขยายตัวของการผลิตน้ำตาล

¹ เรื่อง เด็ดแวถัน, หน้า 3-4.

เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดภาวะน้ำคาลล์ผลิตมากขึ้นถึงในปี พ.ศ. 2508 น้ำคาลล์ที่ผลิตได้มีมากจนกระทั่งเงินสงเคราะห์ที่เรียกเก็บได้มีไม่เพียงพอจะระบายน้ำคาลล์ออกไปต่างประเทศ ราคาน้ำคาลล์ในประเทศไทยลดลงกว่าด้านต่างประเทศอย่างมากจนกระทั่งโรงงานน้ำคาลล์หยุดการผลิตอ้อย อ้อยยังค้างอยู่ในไร่จำนวนมาก ในที่สุดรัฐบาลต้องเข้าแทรกแซงประกันราคาน้ำคาลล์ โดยขอรับรองให้โรงงานน้ำคาลล์เปิดทำการผลิตน้ำคาลล์ขายรายวันจากอ้อยของชาวไร่อ้อยที่เข็ญอยู่ต่อไปจนหมด โดยรัฐบาลได้ประกันราคาน้ำคาลล์ขายรายวันคือน้ำคาลล์ทรายดิบกระสอบละ 228 บาท เป็นจำนวน 13,000 เมตริกตัน¹ และในปี พ.ศ. 2508 รัฐบาลก็ได้ตราพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำคาลล์ทราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2508 เพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำคาลล์ทราย พ.ศ. 2504 โดยตราพระราชบัญญัติน้ำคาลล์ทราย พ.ศ. 2511 ขึ้นมาแทน มีผลให้มีการก่อตั้ง "สำนักงานอ้อยและน้ำคาลล์ทราย" ขึ้น เพื่อทำงาน 3 ด้าน คือ งานเกษตรอ้อย งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และงานนโยบายและเศรษฐกิจ² ดังที่ผู้เขียนจะได้กล่าวในรายละเอียดอย่างสังเขปเกี่ยวกับพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำคาลล์ทราย พ.ศ. 2511 โดยอธิบายถึงรายละเอียดการดำเนินงานทั้ง 3 ฝ่าย ดังนี้³

1. ฝ่ายเกษตรอ้อย ดำเนินการทดลองทางวิชาการในด้านโรคแมลงศัตรูอ้อย เพื่อนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาทางป้องกันและปราบปราม โดยร่วมมือกับกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูอ้อย ป้องกันและปราบปรามโรคระบาด ดำรวจปริมาณอ้อยหัว

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 6.

³ จักร ท้าของ, อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำคาลล์ของประเทศไทย, หน้า 7-8.

ประเทศในแต่ละปี ประเมินผลผลิตอ้อยในแต่ละปีเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการผลิตน้ำตาล และกำหนดขีดความสามารถในการพิชิตอ้อยของโรงงานในแต่ละฤดู ฝ่ายเกษตรอ้อยนี้ ยังได้ จัดตั้งสถานีอ้อยขึ้นมา คือ สถานีอ้อยบางพระ หนองบุรี และสถานีอ้อยกาญจนบุรี ที่อำเภอท่าม่วง เพื่อทำการศึกษาค้นคว้า ทดลอง . คัดเลือกพันธุ์ อผสมพันธุ์ เปรียบเทียบพันธุ์ เพื่อให้ได้พันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำตาลต่อไร่สูง และมีควมต้านทานโรคแมลงด้ ซึ่งจะได้นำไปเผยแพร่แก่ชาวไร่ให้ทำการผลิตต่อไป นอกจากนี้แล้วยังดำเนินการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง การใช้ปุ๋ย การอนุรักษ์ดิน การอบรมให้ความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับอ้อยแก่เกษตรกร

2. ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้ำตาล ทำการวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างน้ำตาล กากน้ำตาล ดิน น้ำ ที่ใช้ในโรงงานและภาคระยอง พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ประกอบการวิเคราะห์แก่ชาวไร่อ้อย และโรงงาน

- ทำการฝึกอบรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ควบคุมการผลิตน้ำตาล และคุณภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต

- ทำการทดลองศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากผลพลอยได้จากการผลิตอ้อยและน้ำตาล

- จัดหน่วยบริการเคลื่อนที่ออกไปให้บริการในการตรวจสอบร้อยละของเครื่องจักรและอุปกรณ์ให้แก่โรงงานน้ำตาลทั่วประเทศ ตรวจสอบมาตรฐานของเครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ควบคุมการผลิต

- ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือในด้านการปรับปรุงคุณภาพน้ำตาลทรายดิบ เพื่อให้ได้มาตรฐานโลก ก่อนส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

3. ฝ่ายนโยบายและเศรษฐกิจน้ำตาล

- ทำหน้าที่เป็นกลไกในการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณานโยบายการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทราย ซึ่งคณะกรรมการนี้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตการจำหน่ายน้ำตาลทั้งภายในและส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ ตลอดจนเรื่องต่าง ๆ ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายอ้อยและน้ำตาล

- ทำหน้าที่ดำเนินการประสานงานระหว่างชาวไร่อ้อยและฝ่ายโรงงานน้ำตาล ในการเจรจาข้อตกลงสัญญาซื้อขายอ้อย

- รวบรวมสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับค้ายเกษตรอ้อย ก้านโรงงานน้ำตาล
ก้านตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
- ให้บริการเผยแพร่และห้องสมุด
- งานวิเทศสัมพันธ์ คำเป็นการติดต่อกับต่างประเทศเกี่ยวกับการศึกษา
ผลประโยชน์ของประเทศในการเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยน้ำตาลระหว่างประเทศ รวมทั้ง
ทั้งการเข้าร่วมประชุมและปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงของความตกลง และประสานงานกับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.บ. อ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ พ.ศ. 2511 จึงได้นำมาใช้ตั้งแต่วันที่ พ.ศ.
2511 ถึงปี พ.ศ. 2526 จึงได้มีการแก้ไข พ.ร.บ. ฉบับนี้ถึงครั้งหนึ่ง โดยออกพระราช
บัญญัติอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายในปี พ.ศ. 2527

จากที่ผู้เขียนได้อธิบายดังกล่าวข้างต้นนี้ รัฐบาลไม่ได้เข้าไปสัมพันธ์ทางการเมืองการ
กำหนดราคาซื้อขายอ้อยเลย การกำหนดราคาซื้อขายอ้อย เป็นการตกลงกันระหว่างฝ่าย
ชาวไร่อ้อยกับฝ่ายโรงงานน้ำตาล ในระยะแรกเริ่มชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลหาความ
ตกลงราคาอ้อยด้วยการเจรจาตามกลไกของตลาด โดยอิงกับราคาน้ำตาลทั้งภายในประ
เทศและตลาดโลก ซึ่งมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงอยู่เสมอ ราคาอ้อยจึงผันผวนอย่างหนัก
ถึงจะเห็นได้ว่าน้ำตาลเป็นสินค้าอุตสาหกรรมที่ได้จากค่าน้ำอ้อยซึ่งเป็นสินค้าเกษตรมา
ผ่านกรรมวิธีการผลิต ย่อมได้รับผลกระทบจากขบวนการอ้อยที่ส่งเข้านอนโรงงาน และ
น้ำตาลที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ (ประเทศไทย เป็นผู้ผลิตน้ำตาลที่
สำคัญ 10 รายแรกของโลก และตามสถิติ พ.ศ. 2525 เป็นผู้ส่งออกอันดับ 4 ของโลก)
ราคาน้ำตาลในตลาดโลกจึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาอ้อยที่ทางโรงงานน้ำตาลจ่ายใ้
แก่ชาวไร่อ้อยอย่างมาก อาจเกิดความขัดแย้งระหว่างชาวไร่อ้อย กับโรงงานน้ำตาล
เรื่อยมา อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้เริ่ม เข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลที่สำคัญ
ในแต่ละปีตั้งแต่ปีปฏิรูปการผลิต 2527-2528 เป็นต้นมา คือ การกำหนดราคาประกัน
(ราคาอ้อยขั้นต่ำ) ในการซื้อขายอ้อยระหว่างฝ่ายชาวไร่อ้อยและฝ่ายโรงงานน้ำตาล

และรัฐบาลได้นำเอาระบบแบ่งปันผลประโยชน์ 70/30 มาใช้ในปีปฏิรูปการคลัง 2525-26
 สิ่งที่น่าพิจารณาคือไปคือสาเหตุที่รัฐบาลได้หันมาสนใจนำเอาระบบแบ่งปันผลประโยชน์ 70/30
 มาใช้ในอุตสาหกรรมขุดและน้ำบาดาล เนื่องจากปัญหามูลค่าราคาอ้อยที่ไม่มีเสถียรภาพหรือ
 ไม่มีมาตรการในการกำหนดราคาอ้อย เพื่อให้ราคาอ้อยที่เสถียรภาพและปัญหาการชำระ
 เงินการซื้อขายระหว่างโรงงานน้ำตาลและชาวไร่อ้อย ดังจะเห็นได้จากกรณีเช็ก ๑ เดือน¹
 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชาวไร่อ้อย ปัญหาดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในช่วง
 เดือนมีนาคม 2525 เป็นช่วงที่ราคาน้ำตาลตลาดโลกตกต่ำมาก กลุ่มโรงงานน้ำตาล
 เคลื่อนไหวเรียกร้องให้ทางราชการหามาตรการช่วยเหลือโรงงานน้ำตาลเช่นเดิม ก็ไร้ผล
 สหสมาคมโรงงานน้ำตาลไทยและสหสมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย ได้ร่วมกันทำหนังสือถึง
 สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2525 ขอเปลี่ยนแปลงวิธีการ
 ชำระเงินงวดที่จะถึงกำหนดชำระตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2525 ในส่วนที่เป็นเช็กล่วงหน้า
 เป็นเช็คลงวันที่ล่วงหน้า ๑ เดือน (30 ธันวาคม 2525) โดยโรงงานน้ำตาลจะรับผิดชอบ
 คอกเบี้ยในระยะเวลาที่เกินจากเงื่อนไขเดิม (กำหนดชำระเงินวันที่ 1๘ มีนาคม 2525)
 โดยชาวไร่อ้อยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข 2 ประการ คือ ประการแรก สำนักงานกลางอีก
 หน่วยงานน้ำตาลทรายขาวจะต้องสามารถดำเนินการไปได้อย่างปกติ จนถึง ๓๑ ธันวาคม
 2525 ภายใต้การสนับสนุนอย่างแท้จริงของชาวไร่อ้อย ประการที่สอง น้ำตาลทรายขาว
 และคอกเบี้ยที่โรงงานผลิตได้นอกเหนือจากปริมาณที่ทางราชการกำหนด จะต้องได้รับอนุญาตจาก
 ทางราชการให้ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศได้ทั้งหมด และเดือนที่ราคาอ้อยงวดต่อไป
 จะมีการเจรจาใหม่

ชาวไร่อ้อย เกิดปฏิกิริยาต่อต้านการเปลี่ยนแปลงการชำระเงินอย่างกว้างขวาง
 กระทรวงอุตสาหกรรมได้เข้าไปร่วมไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งอย่างใกล้ชิดติดต่อกันหลายวัน แต่

¹"อ้อย : การปฏิวัติที่จบถึง" ไทยแลนด์ธุรกิจ ฉบับพิเศษ (28 เมษายน
 2527), หน้า ๘1.

กีโรผล กลุ่มโรงงานน้ำตาลได้รวมกลุ่มอย่างเหนียวแน่น ไม่ยอมลดราคาจนขอให้กับฝ่าย
ชาวไร่อ้อย แม้กระทั่งฝ่ายโรงงานน้ำตาลใจยอมรับยอมปรนการ เปลี่ยนแปลงต่อหน้า
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (ผดตรีชาติชาย พูลหะวี) เมื่อวันที่ 1๓ ธันวาคม
2525 วันรุ่งขึ้นกลุ่มโรงงานทั้งสองก็ตระบัดสัตย์ ไม่ยอมปฏิบัติตามข้อตกลง ซ้ำกลับ
โหมสถานการณ์ให้ปั่นป่วนขึ้น เช่น มีบังคับให้ยื่นยลยขาวจ่ายให้ในราคาตันละ ๔๐๐
บาท ในข้อตกลงว่าจ้างที่อ้อยที่ต่างโรงงานจัดขึ้น ชาวไร่จ่ายได้ไม่ยอมทำสัญญาด้วย
ก็จะถูกยึดบัตรส่งอ้อยทันที

สถานการณ์ได้ลุกลามรุนแรงขึ้นจน เป็นเหตุให้ชาวไร่อ้อยจังหวัดกำแพงเพชร
ชุมนุมประท้วงโรงงานน้ำตาล และขยายตัวกว้างขวางจนรัฐบาลไม่สามารถควบคุม
สถานการณ์ไว้ได้ ในที่สุดราคาอ้อยก็ถูกดึงต่ำลง จากราคาตันละ ๓๖๐ บาท ลดลง
เหลือ ๔๔๐, 340, 300 และ 250 บาทตามลำดับ บทเรียนนี้ได้สร้างความเดือดร้อน
แก่ชาวไร่อ้อยเป็นอย่างมาก รัฐบาลเองก็ไม่มีมาตรการเด็ดขาดใด ๆ ที่จะจัดการกับฝ่าย
โรงงานน้ำตาล ด้วยเหตุเกรงว่าโรงงานจะหยุดทำการผลิต ความเดือดร้อนจะตกแก่
ชาวไร่อ้อยในที่สุด เข้าทำนองราคาถูกดีกว่าไม่ได้ดี รัฐบาลก็รู้สึกเสียดหน้าจากต่อกรณี
ที่เกิดขึ้นไม่ใช่น้อย

บทเรียนที่ได้รับจากปัญหาเรื้อรัง 9 เดือน และราคาอ้อยเมื่อผูกการผลิต
2524/2525 ทำให้ชาวไร่อ้อยทั่วไปตกอยู่ในภาวะทวิภาคี (ดูตารางที่ 1) และเริ่ม
มีเสียงเรียกร้องหลักประกันในการกำหนดราคาอ้อยที่แน่ชัดมากขึ้น แนวความคิดที่ว่า
นำเอาระบบการกำหนดราคาอ้อยด้วยการแบ่งผลประโยชน์ระหว่างชาวไร่อ้อยร้อยละ 7๐ โรงงาน
น้ำตาลร้อยละ 3๐ เริ่มมีก่อกำเนิด ความคิดนี้ได้รับการสื่อกระจายไปสู่ชาวไร่อ้อยทั่ว
ประเทศอย่างรวดเร็ว โดยการสนับสนุนจากกระทรวงอุตสาหกรรม โรงงานน้ำตาลกลุ่ม
สมาคมการค้า ผู้ผลิตน้ำตาลไทย และสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ แม้จะเป็นมาตรการที่ไม่ชัดเจน
นักในระยะเริ่มแรกก็ตาม แต่ก็ เป็นความหวังที่ชาวไร่อ้อยพอจะคาดหวังได้ในขณะนั้น

ตารางที่ 1 : ราคาส่งออกและแนว โนม์ราคาอ้อย

หน่วย : บาท/ตัน

ปีการผลิต	ราคาส่งออก (บาท/กระสอบ)	ราคาอ้อยที่ ชาวไร้อ้อยที่ได้รับจริง	ราคาอ้อย ตามแนวโน้ม	ส่วนที่ชาวไร้อ้อย ได้รับไว้ใช้เอง
2519/19	593.1	302	-	-
2519/20	451.6	259	-	-
2520/21	393.4	300	-	-
2521/22	397.9	279	-	-
2522/23	653.0	426	-	-
2523/24	804.7	650	-	-
2524/25	653.1	510	-	-
2525/26	409.9	381	265	116
2526/27	443.2	421	292	129
2527/28	-	395	-	-

สถานการณ์ราคาน้ำตาลตลาดโลกปีการผลิต 2525/26 ทวีตหนักกว่าปี 2524/25 คือ ราคาน้ำตาลตลาดโลกตกต่ำมากที่สุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา เฉลี่ยเพียง 6 เซ็นต์/ปอนด์ และแม้ราคาจะสูงขึ้นบ้าง โรงงานน้ำตาลก็จะซื้ออ้อยได้ในราคาต้นทุนละ 280 บาทเท่านั้น (ดูตารางที่ 1) ประกอบกับรัฐบาลไม่มีเงินช่วยเหลือในการกำหนดราคาอ้อย อีกต่อไปทางออกทางเดียวคือ การแสวงหาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ เพื่อนำมาชดเชยการอุดหนุนของอุตสาหกรรมนี้ ความจำเป็นนี้ผลักดันให้รัฐบาลตัดสินใจจัดตั้งบริษัทส่งออกน้ำตาลเพิ่มขึ้นอีก 1 บริษัทคือ "บริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด" เพื่อทำหน้าที่กู้เงินจากต่างประเทศจำนวน 78 ล้านดอลลาร์ หรือประมาณ 1,794 ล้านบาท

โดยตกลงผูกพันทำสัญญาขายน้ำคาลทรายดิบ จำนวนปีละ ๘ แสนตัน เป็นเวลาติดต่อกัน ๖ ปี กับบริษัทผู้ซื้อต่างประเทศ ซึ่งทั้งสามฝ่ายตกลงจะมีราคาน้ำคาลที่ขายร่วมรับ ๘ แสนตัน เป็นราคามาตรฐานในการกำหนดราคาซื้อขาย

ระบบแบ่งผลประโยชน์ 70 : 30

ปรัชญาพื้นฐานของระบบกำหนดราคาซื้อขายโดยการแบ่งผลประโยชน์ ดังนี้.-

ก. ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้านการผลิตระหว่างอ้อยกับน้ำคาล และระหว่างโรงงานน้ำคาลกับชาวไร้อ้อย หมายความว่า น้ำคาลทรายและผลิตผลพลอยได้ที่ผลิตได้จากโรงงานนั้น เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของโรงงานน้ำคาลและชาวไร้อ้อย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนกันด้วยความเป็นธรรม บางประเทศแบ่งกันเป็นน้ำคาลจริง แต่บางประเทศแบ่งกันเป็นตัวเงินหรือรายได้

ข. ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการจัดจำหน่าย กล่าวคือ เพื่อน้ำคาล และผลิตผลพลอยได้ เป็นผลประโยชน์ร่วมกันแล้ว ก็ต้องจัดจำหน่ายร่วมกัน หรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นร่วมกัน

ค. ความเป็นธรรมของการจัดแบ่งรายได้ ซึ่งชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำคาล จะต้องร่วมกันกำหนดสัดส่วนที่เป็นธรรมดังกล่าวขึ้น ในขั้นนี้มีการยอมรับกันทั่วไปว่า การแบ่งที่เป็นธรรมก็คือ การแบ่งโดยอาศัยสัดส่วนของการลงทุน ซึ่งอัตราส่วนสากลอยู่ระหว่าง 65 : 35 และ 70 : 30 แล้วแต่สภาพทางเศรษฐกิจ เทคนิคในการผลิตและการลงทุนในแต่ละประเทศ

หลักการของระบบการกำหนดราคาซื้อขายโดยการแบ่งผลประโยชน์นี้ เป็นหลักการที่ครอบคลุมถึงระบบการผลิตร่วมกันและการจัดจำหน่ายร่วมกัน และการกำหนดสัดส่วนในการแบ่งผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งกรณีของประเทศไทยรัฐบาลกำหนดโดยความเห็นชอบของชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำคาลไว้ในอัตราอ้อยละ 70 เป็นของชาวไร้อ้อยและร้อยละ 30

เป็นของโรงงานสำหรับเวลา 5 ปีข้างหน้า คือระหว่างปี พ.ศ. 2525/2526 ถึงปี 2529/2530 ทั้งนี้ สูตรในการกำหนดราคาอ้อยของประเทศไทยสำหรับระยะเวลา 5 ปีข้างหน้าคือ

$$P_c = \frac{0.70(R_1 + R_2)}{Q_c}$$

โดย P_c หมายถึง ราคาอ้อย
 R_1 หมายถึง รายได้สุทธิจากการขายน้ำตาลภายในประเทศ
 R_2 หมายถึง รายได้สุทธิจากการขายน้ำตาลไปต่างประเทศ
 Q_c หมายถึง ปริมาณอ้อยที่เข้าหีบทั้งหมด

การทำงานของระบบการกำหนดราคาอ้อยแบบแบ่งผลประโยชน์ 70 : 30 จึงเป็นการทำงานร่วมกัน เพื่อประโยชน์ร่วมกันของชาวไร้อ้อย โรงงานน้ำตาล และรัฐบาล อันเป็นการสร้างระบบความสัมพันธ์อย่างครบวงจรตั้งแต่การผลิต การจำหน่าย และการจัดสรรปันส่วนของรายได้ที่เกิดขึ้นของอุตสาหกรรมนี้ การแบ่งงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานของระบบนี้ ปรากฏตามแผนภูมิแนบท้ายบทความนี้ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้.-

ก. รัฐบาล ซึ่งได้รับภาษีอากรจากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งในรูปของภาษีเงินได้ชาวไร้อ้อย ภาษีเงินได้มีดินบุคคลจากโรงงานน้ำตาลและบริษัทส่งออก รวมทั้งภาษีการค้าจากการจำหน่ายน้ำตาลทั้งภายในและต่างประเทศด้วย จะเป็นหลักในการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาในการผลิตอ้อยและน้ำตาลทรายของประเทศ รวมทั้งกำหนดแผนการผลิต และการค้าประจำปีสำหรับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายเป็นส่วนรวม

ข. รัฐบาล ชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาล ร่วมกันกำหนดปริมาณอ้อยที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ

ค. รัฐบาลกำหนดให้โรงงานทำการผลิตน้ำตาลทรายขาวเพื่อการบริโภคภายในประเทศ เรียกว่า ไควดำ ก. ตามจำนวนที่รัฐบาลกำหนด และนำออกขายภายใน

ปริมาณจัดสรรที่เลขาธิการคณะกรรมการกลางกำหนดราคาลิขสิทธิ์และป้องกันการผูกขาดกำหนด (อธิบดีกรมการค้าภายใน) ผ่านสำนักงานกลางจัดจำหน่ายน้ำตาลทรายขาว (ตลาดกลางจำหน่ายน้ำตาลทราย) รายได้สุทธิจากการขายน้ำตาลภายในประเทศหลังจากหักค่าใช้จ่ายการค้า และค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายเรียกว่า R_1

ง. รัฐบาล กำหนดให้โรงงานทำการผลิตน้ำตาลเพื่อการส่งออกเมื่อ 2 ส่วน คือ ส่วนน้ำตาลทรายดิบส่งมอบให้แก่บริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด เพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อต่างประเทศ เป็นสัญญาระยะยาว จำนวนปีละ ๑๐๐,๐๐ ตัน เป็นเวลา ๕ ปี ราคาที่จำหน่ายได้เป็นราคามาตรฐานของการส่งออก ค่าพดลเป็นรายได้จากการส่งออก และ ส่วนที่สองคือ น้ำตาลส่งออกส่วนที่เกินกว่าน้ำตาลโควต้า ๒. อ้อยที่เงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ตัน เป็นน้ำตาลที่โรงงานจะจำหน่ายได้โดยเสรีผ่านบริษัทน้ำตาลผลิตน้ำตาล จำกัด และบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทย จำกัด ซึ่งอาจเป็นน้ำตาลทรายขาวหรือน้ำตาลทรายดิบก็ได้ โดยกำหนดว่าราคาส่งออกมาตรฐานของโควต้า ๒.1 คือราคาส่งออกของน้ำตาลส่วนโควต้า ๒. นี้ด้วย รายได้รวมจากการส่งออกโควต้า ๒. และโควต้า ๒. เรียกว่า R_2

จ. ร้อยละ 7๐ ของ $R_1 + R_2$ จะถูกนำไปใช้ในการกำหนดราคาอ้อยสำหรับอุตสาหกรรมผลิตแต่ละฤดู โดยกำหนดเป็น 2 ชั้นหอนอ้อย กำหนดราคาอ้อย เบื้องต้นและราคาอ้อยแท้จริง (ต้องกำหนดรายได้ในเดือนกันยายนของแต่ละปี) ราคละเอียขของการกำหนดราคาอ้อยปรากฏความภาคผนวก 1 ท้ายบทความนี้

องค์ประกอบสำคัญของการกำหนดราคาอ้อยภายใต้ระบบนี้จึงขึ้นอยู่กับปัจจัย

ดังต่อไปนี้

ก. ปัจจัยที่หนึ่ง คือ R_1 ซึ่ง R_1 นี้ก็ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการควบคุมการผลิตน้ำตาลของโรงงานให้เป็นไปตามที่ทางราชการกำหนดประสิทธิภาพของสำนักงานกลางจัดจำหน่ายน้ำตาลทรายขาว และการป้องกันและปราบปรามน้ำตาลเถื่อนที่ผลิตขึ้นโดยไม่ได้อิงบัญชีการผลิต แล้วทำการจำหน่ายโดยไม่ถูกต้องอีกทอดหนึ่งด้วย

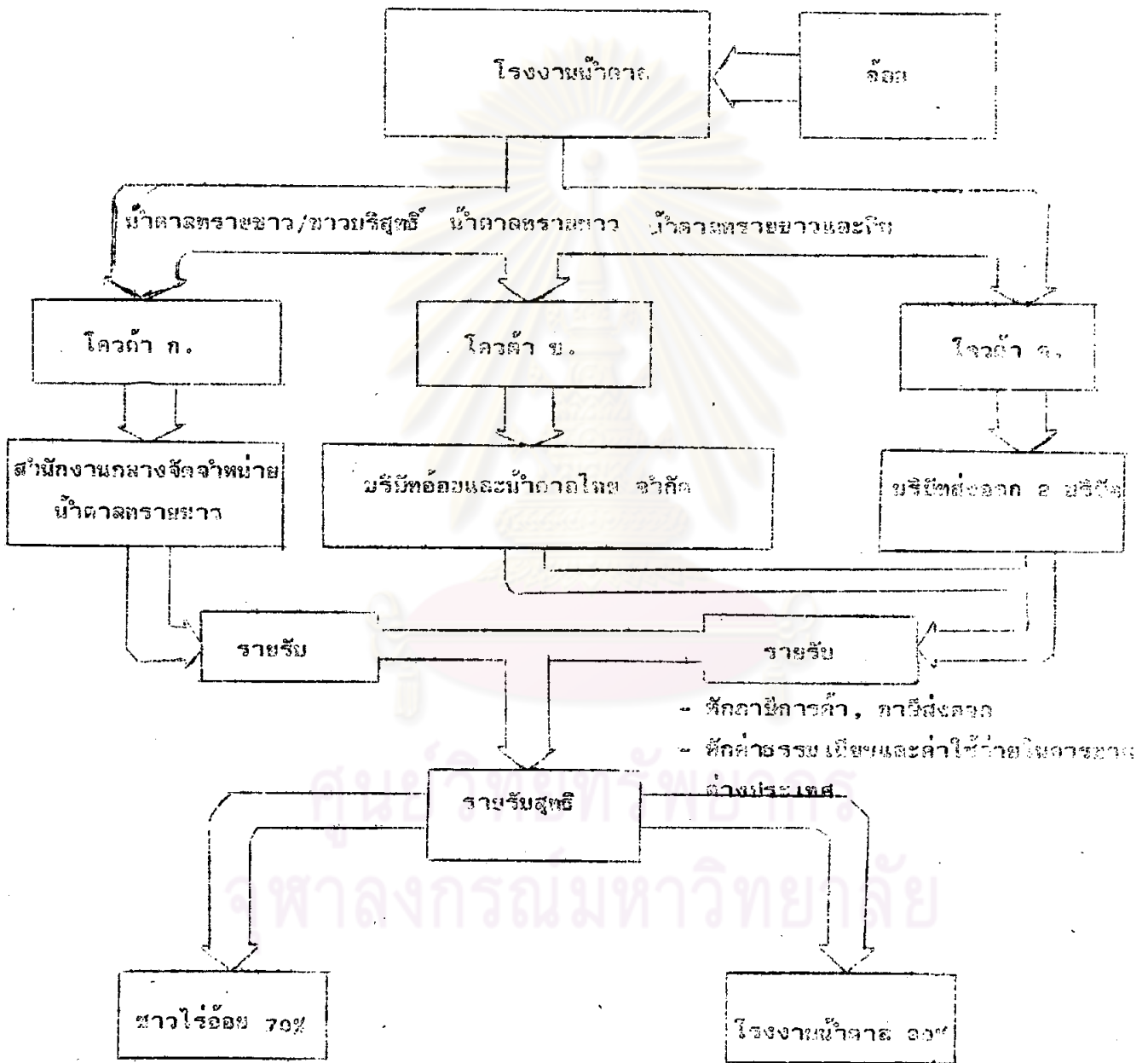
ข. ปัจจัยสำคัญประการที่สองก็คือ R_2 ซึ่ง R_2 นี้ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดจำหน่ายหรือการกำหนดราคาของน้ำตาลตามสัญญาระยะเวลา ๓ ปี ๆ ละ ๑๐๐,๐๐๐ ตัน ของบริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด

ค. ปัจจัยสำคัญประการที่สามก็คือ จำนวนอ้อยที่นำเข้าหีบในโรงงานน้ำตาลในแต่ละฤดูการผลิต ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นที่เพาะปลูกอ้อย การดูแลรักษาของชาวไร่อ้อย รวมทั้งสภาพดินฟ้าอากาศด้วย

ดังนั้น การที่ชาวไร่อ้อยจะได้ราคาอ้อยสูงหรือค่าเหียงใดหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับ การควบคุมการบริหาร และการจัดการกับปัจจัยทั้ง ๓ข้างต้น ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งนั่นย่อมหมายถึง การได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้ง ฝ่ายชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล และรัฐบาล เมื่อชาวไร่อ้อยได้ราคาสูง โรงงานน้ำตาลและรัฐบาลก็ย่อมได้รับส่วนแบ่งสูง เป็นเงาตามตัวไปด้วยเช่นกัน

อาจมีคำถามได้ว่า ใครเป็นผู้กำหนดระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70 : 30 ถ้าตอบมิได้ว่า กลุ่มที่มีแนวความคิดริเริ่มระบบ 70 : 30 คือ กลุ่มนายสุนทร โสภณพัฒน์ ผู้จัดการสำนักงานกลางฯ นายประสาน โอภาสปรกรณ์กิจ เลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยในขณะนั้น และนายอำนาจ ประดิษฐ์ รองผู้จัดการสำนักงานกลางฯ นักวิชาการตัวกลางของกลุ่มค้าผลผลิตหรือที่เรียกกันในวงการว่า กลุ่ม ๘.ป.อ. (๘.คือ นายสุนทร โสภณพัฒน์,ป. คือ นายประสาน โอภาสปรกรณ์กิจ,อ. คือ นายอำนาจ ประดิษฐ์) แนวความคิดจริง ๆ เป็นแนวความคิดของนายอำนาจ ประดิษฐ์ ซึ่งเป็นผู้ตั้งเดารูปแบบการจัดการบริหารอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จมาแล้ว เช่น ประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแอฟริกาใต้ นำมาประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อให้เหมาะสมกับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของไทย นายประสาน ในฐานะผู้นำชาวไร่อ้อย ได้ขานรับแนวความคิดนี้ทันที ในขณะที่นายสุนทร ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของกลุ่มค้าผลผลิต ได้สนองตอบและเห็นด้วยกับระบบ 70 : 30 แต่แรก ทางฝ่ายกระทรวงอุตสาหกรรม โดย

ระบบการแบ่งปันผลประโยชน์
ระหว่าง
ชาวไร่อยู่กับโรงงานน้ำตาล 70:30

หมายเหตุ: ปัจจุบันผู้รับผิดชอบคือ สำนักงานคณะกรรมการน้ำตาลทราย

ที่มา: สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย

รพ. จิราฎ อิศรางกูร ณ อยุธยา ซึ่งอยู่ในความระงับการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรของโรงพยาบาล
ตรง ก็เห็นชอบกับโครงการของระบบ 70 : 30 เช่นกัน และโดยส่วนตัว รพ. จิราฎ
ที่เคยผ่านการศึกษา ณ ประเทศออสเตรเลีย พื้นฐานความเข้าใจระบบจึงประสานต่อกัน
กันได้อย่างรวดเร็ว การร่างรูปแบบและรายละเอียดของระบบจึงดำเนินการอยู่ในรูป
บุคคลดังกล่าวอย่างรีบเร่ง ด้วยเหตุที่จะต้องนำมากำหนดในกฎการผลิต 2525/25
ให้ชาวไร่ร้อยละ 70 ได้รับความสนับสนุนระบบนี้แต่แรก ซึ่ง ๆ ที่ยังไม่เห็นรายละเอียด
แสดงว่าชาวไร่ร้อยละ 70 ให้ความสำคัญต่อความไม่มีเสถียรภาพในราคาอ้อยอย่างที่สุด เพียง
หลักการก็ให้การยอมรับสนับสนุนทันที ซึ่งไม่ใช่ความผิดพลาดของชาวไร่แต่อย่างใด

ในอดีตก่อนที่จะมีการรวมกลุ่มและก่อตั้งเป็นสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยของชาวไร่
อ้อย การประกอบอาชีพทำไร่อ้อยยังไม่เป็นที่แพร่หลายเช่นปัจจุบันนี้ แต่ก็มีเกษตรกรที่
มาประกอบอาชีพในการทำไร่อ้อยกันเป็นจำนวนมาก โดยต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างขาย
ไม่ได้รวมตัวกัน เป็นกลุ่มเป็นก้อน ดังนั้นการทำไร่อ้อยขณะนั้นจึงพบอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ
นานา ในด้านการดูแลเอาใจใส่ ทั่วฝ่ายโรงงานน้ำตาลและหัวหน้าไร่อ้อย ดัง
ที่คุณบุญเรือง เกาศรี ได้บรรยายถึงประเด็นนี้ว่า

"การทำไร่อ้อย ซึ่งแต่ก่อนนี้ ต่างคนต่างทำแล้วก็ต่างคนต่างขายให้โรงงาน
ซึ่งอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างขายให้กับโรงงาน เป็นเหตุหนึ่ง
ที่ทำให้ชาวไร่อ้อยโดยทั่วไปต้องพบอุปสรรคปัญหาในการ การเอาใจใส่เอาเปรียบ
เช่น กรณีที่จะขายอ้อยให้กับโรงงานในฤดูกาลผลิตน้ำตาล ทางโรงงานจะ
ไม่กำหนดราคาอ้อยให้ชาวไร่อ้อยได้ทราบ คือจะไม่แจ้งให้ชาวไร่รู้เลยว่า
ในปีนั้นที่จะตัดอ้อยส่งเข้าโรงงาน เพื่อที่จะผลิตอ้อยทำน้ำตาลนั้น ราคาของ
อ้อยปีนั้นเท่าไร โรงงานจะไม่บอกราคาอ้อยเลย แต่จะบอกเพียงว่า
ทางโรงงานน้ำตาลจะทำการเปิดหีบอ้อยวันที่เท่านี้เท่านี้ ขอให้ชาวไร่อ้อย
ตัดอ้อยเข้าสู่โรงงาน อันนี้ขึ้นอยู่กับภาวะพิจารณาทางค้ำโรงงานน้ำตาลเป็น
หลัก"

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการตกลงซื้อขายอ้อย เป็นการซื้อขายระหว่างฝ่ายโรงงานน้ำตาล
และฝ่ายชาวไร่อ้อย แต่จำนวนชาวไร่อ้อยในประเทศไทยนั้นมีมากเหลือเกิน หากที่ทาง
โรงงานน้ำตาลจะรู้จักชาวไร่อ้อยแต่ละคนจนถึงขั้นไว้ใจกันได้ สัญญาที่ทางโรงงานน้ำตาล

ทำกับชาวไร่อ้อย เพื่อผูกมัดชาวไร่อ้อย โดยการให้ชาวไร่อ้อยทำสัญญาล่วงหน้ากับทาง
โรงงานน้ำตาล โรงงานน้ำตาลจะไม่รับซื้ออ้อยจากชาวไร่อ้อยที่ไม่ได้ทำสัญญาล่วงหน้าไว้ก่อน สัญญาที่โรงงานน้ำตาลจะเห็นดีนั้นจะเป็นสัญญากับบุคคลหนึ่งที่เรียกกันในวงการ
อ้อยว่า "หัวหน้าโควต้า"

หัวหน้าโควต้าดังกล่าวมีส่วนใหญ่จะเป็นชาวไร่อ้อย ซึ่งเป็นชาวไร่อ้อยขนาดใหญ่
เขาจะเป็นผู้ติดต่อกับโรงงานน้ำตาล และจะได้รับการจัดสรรโควต้า หมายถึง
ปริมาณอ้อยที่จะส่งมอบให้กับโรงงานน้ำตาลในฤดูกาลผลิตน้ำตาลต่อไป โดยทั่วไปโควต้า
ที่ได้รับการจัดสรรนี้จะเป็นโควต้าที่จะเกินกำลังการผลิตของตัวเองที่ตัวเอง แต่
หัวหน้าโควต้าจะไปทำสัญญากับชาวไร่อ้อยรายเล็ก ๆ อื่น ๆ ที่ไม่รู้จึงทำให้เขาสมทบอ้อยให้
ตามที่ต้องการ ถ้าจะกล่าวแล้วหัวหน้าโควต้าก็คือ คนกลางระหว่างชาวไร่อ้อยกับ
โรงงานน้ำตาล กล่าวอีกนัยหนึ่ง โรงงานน้ำตาลจะทำสัญญากับหัวหน้าโควต้าไม่ก็คน
และหัวหน้าโควต้าแต่ละคนก็จะทำสัญญากับชาวไร่อ้อยไม่ก็คน และที่สำคัญก็คือ คู่สัญญา
ทั้งสองระดัมนั้นพื้นฐานของควายไ้วางใจกันได้ง่าย

การทำสัญญาในการตกลงขอมอ้อดังกล่าวนั้น เป็นการตกลงในเรื่องปริมาณอ้อย
เท่านั้น ส่วนเรื่องราคาการซื้อขอมอ้อยนั้นก็เป็นเรื่องที่จะตกลงกันคอนกัน ๆ ฤดูกาลผลิต
หลังจากที่ชาวไร่อ้อยได้ลง คือปลูกอ้อยไปแล้ว ซึ่งทางโรงงานน้ำตาลก็มีโอกาสกดราคา
อ้อยชาวไร่อ้อยได้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้เองที่เป็นแรงผลักดันให้ชาวไร่อ้อยรวมตัวกัน
เป็นกลุ่มชาวไร่อ้อยหรือสมาคมชาวไร่อ้อยได้อย่างรวดเร็ว กุณพอง ชูสิบลูก ผู้นำชาว
ไร่อ้อยคนหนึ่งในสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 และสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย
ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นนี้ว่า

"ในอดีตพวกเราชาวไร่อ้อยในเขต 4 จังหวัด (นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี
สุพรรณบุรี) พวกเราทำอ้อยโดยไม่มีสถาบันใดรองรับ กล่าวคือ หัวใจเราตัวมัน
ขึ้น ๆ ลง ๆ ตามภาวะการตลาดภายในประเทศ ในสมัยนั้นราคาอ้อยมันอยู่กับ
ความพอใจของโรงงานน้ำตาลที่จะให้กับชาวไร่อ้อยในสมัยนั้น เมื่อปีฤดูกาลผลิต

2506-2507 ซึ่งในปีนั้นราคาอ้อยค่อนข้างสูง ประมาณ 210 บาท เมื่อราคาอ้อย
 บวกกับเงินชดเชยแล้ว พอมีรุ่งขึ้น 2507-2508 ราคาอ้อยตกต่ำเพราะราคาอ้อย
 ที่บริโภคภายในประเทศเหลือ 2 บาทกว่า ฝ่ายโรงงานน้ำตาลก็เริ่มมีนโยบาย
 มีราคาอ้อยจากราคาที่รัฐบาลเป็นประกันจากราคาประกัน 120 บาท/ตัน ลดลง
 เหลือ 70-75 บาท/ตัน ผลจากการที่ถูกบีบจากโรงงานน้ำตาลทำให้ชาวไร่อ้อย
 ในสมัยนั้นรวมตัวกัน เรียกว่า "กลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7" ในครั้งนั้นการรวมตัวเป็น
 กลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 พวกเราไม่มีค่าใช้จ่าย แต่การรวมตัวกันจำเป็นต้องมีค่า
 ใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายเราจึงหักเอาจากผู้ส่งอ้อยที่ส่งเข้าโรงงานคันละ 20 สตางค์
 ขายเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการประชุมในสมัยนั้นต้องประชุมกันใต้ต้นมะม่วง ไร่ เรียง
 วัด แล้วแต่จะสะดวกว่าเราจะยืมสถานที่ใดได้ เก้าอี้บางครั้งก็ไม่มี ในครั้งไม่ได้
 ใช้ โทรโข่งก็ไม่มี เราก็เริ่มก่อตั้งตัว นี่คือจุดการเริ่มต้นของการรวมตัว"

คุณวิชัย ปลั่งศรีสกุล และคุณสัมพันธ์ สาศรีภัก ได้อธิบายเพิ่มเติมในประเด็น
 เดียวกันนี้ ซึ่งทำให้มองเห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างโรงงานน้ำตาลกับชาวไร่อ้อยใน
 ลักษณะที่ชาวไร่อ้อยถูกเอารัดเอาเปรียบ ไม่ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องราคาอ้อยว่า

"ในการปลูกอ้อย เนื่องจากว่าสาเหตุของปีศาจส่วนใหญ่ก็มาจากโรงงานน้ำตาล
 ถ้าจะพูดกันแล้วการเอารัดเอาเปรียบฝ่ายชาวไร่เราเองก็แลกชกกัน เราก็
 ไม่มีสิทธิหรืออำนาจในการต่อรองกับโรงงาน เราขมขื่นไม่เลย ทางโรงงาน
 น้ำตาลจะเป็นผู้กำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ทางฝ่ายชาวไร่เราเองก็เห็นว่าถ้า
 หากเราไม่รวมตัวกันแล้ว เพื่อเป็นพลังในการต่อรองที่ดี ในการเจรจากับทาง
 โรงงาน อ้อ...ชาวไร่เราเองต่างคนต่างมีปัญหา ในช่วงต้น ๆ มีการแย่ง
 แย่งกันขึ้น เมื่อสามารถรวมตัวกันได้ การรวมตัวกันได้ไม่ใช่ว่าจะไม่ต่อต้าน
 โรงงานหรือไปเอารัดเอาเปรียบโรงงาน เราต้องการให้เกิดความเป็นธรรม
 เท่านั้นเองในหมู่ของชาวไร่ที่มีการรวมตัวกัน โดยเฉพาะสมาคมชาวไร่อ้อย
 ประจวบคีรีขันธ์-เพชรบุรี เรารวมสมาชิกถึง 2 จังหวัดขึ้น ตรงต่อสมาคมชาว
 ไร่อ้อยประจวบฯ เราจึงใช้ชื่อว่าสมาคมชาวไร่อ้อยประจวบ-เพชรบุรี"

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในการติดต่อกับซื้ออ้อย โรงงานน้ำตาลส่วนมากจะไม่
 ติดต่อชาวไร่โดยตรง หากแต่จะติดต่อผ่านคนกลางที่เรียกว่า "หัวหน้าโคเวต้า" โดย
 หัวหน้าโคเวต้าจะเป็นผู้รับโคเวต้าอ้อยที่จะส่งให้โรงงานน้ำตาลในแต่ละฤดูกาลผลิต และ
 จะไปหาชาวไร่อ้อยให้มีปริมาณอ้อยพอกับโคเวต้าที่ได้รับมา เมื่อถึงเวลาตัดอ้อย หัวหน้า

โคเวต้าจะทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งมิลมีอชชาอ้อย และรับเงินค่าอ้อยจากโรงงานน้ำตาลฯ ไปจ่ายให้ลูกไร่ของคน สำหรับค่าบริการดังกล่าวที่หัวหน้าโคเวต้าคิดจากลูกไร่ของคน เรียกว่าเงิน "ค่าหัวตัน" ซึ่งชาวไร่จะต้องเสียค่าหัวตันให้แก่หัวหน้าโคเวต้า สำหรับเงินค่าหัวตันดังกล่าวนี้ชาวไร่ต้องคนหนึ่งในเขตจังหวัดกาญจนบุรีให้สัมภาษณ์ว่า "เงินค่าหัวตันที่ชาวไร่จ่ายในระดับลูกไร่ต้องเสียให้แก่หัวหน้าโคเวต้าในแต่ละจังหวัดไม่เท่ากัน โดยเฉลี่ยแล้วต้องเสียค่าหัวตันตันละ 3 ถึง 16 บาท" หัวหน้าโคเวต้าบางคนจากจะทำหน้าที่ดังกล่าวแล้วยังมีรถบรรทุกเพื่อรับจ้างบรรทุกอ้อยให้ลูกไร่ของคน ซึ่งค่าขนส่งอ้อยก็เป็นค่าใช้จ่ายสูงมาก ทำหน้าที่หาคนงานมาตัดอ้อยหรือมีเครื่องตัดอ้อยรับจ้างตัด มีรถไถสำหรับรับจ้างไถไร่ และปล่อยเงินให้ลูกไร่ของคนไปลงทุนในการปลูกอ้อยด้วย ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวนี้ โอกาสที่จะทำให้ชาวไร่อ้อยระกำถูกไร่หรือไร่ของลูกเอาไร่เอาเปรียบจากบรรดาหัวหน้าโคเวต้าได้อย่างเต็มที่ จากการให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าที่ของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขต 7

ผู้เขียนสามารถกล่าวได้อย่างชัดเจนว่า เกษตรกรผู้ที่ประกอบอาชีพชาวไร่อ้อยไม่มีความเจริญก้าวหน้าล้มลุกคลุกคลานตลอดมาตั้งแต่อดีต เช่น พอถึงฤดูการผลิตหรือฤดูกาลเก็บอ้อย โรงงานน้ำตาลก็จะแจ้งให้ทราบแต่เพียงว่า จะทำการเปิดหีบวันนั้นวันนี้ ขอให้ชาวไร่อ้อยตัดอ้อยส่งเข้าโรงงานน้ำตาลได้ โดยไม่ได้แจ้งให้ทราบว่าจะรับซื้ออ้อยจากชาวไร่อ้อยในราคาตันละเท่าไร จะทราบได้ก็ต่อเมื่อชาวไร่อ้อยไม่คิดเงินค่าอ้อยแล้วเท่านั้น นอกจากนี้ยังเกิดความเหลื่อมล้ำค่าสูงใจ เป็นธรรมชาติของราคาอ้อย โรงงานน้ำตาลแห่งหนึ่งรับซื้ออ้อยในราคาหนึ่ง แต่ในขณะที่เกี่ยวข้องกับอีกโรงงานหนึ่งกลับซื้ออ้อยในอีกราคาหนึ่ง ซึ่งเท่ากันว่า โรงงานน้ำตาลผู้รับซื้อค่าของราคาอ้อยรับซื้อเองตามที่ต้องการ ครั้นต่อมารัฐบาลในสมัยนั้น ได้จัดตั้งองค์การน้ำตาลขึ้น เพื่อควบคุมการผลิตน้ำตาลและรัฐบาลได้ เข้ามามีบทบาทในการกำหนดราคาอ้อย ราคาอ้อยขึ้นตั้งแต่ฤดูการผลิต 2517/18 เป็นต้นมา โดยร่วมกับฝ่ายสมาคมโรงงานน้ำตาลและฝ่ายกลุ่มชาวไร่อ้อย ในการกำหนดราคาอ้อยรับซื้อขึ้นเป็นราคาแต่ละปี ถึงแม้ว่าพวกรัฐบาลจะได้กำหนดราคาอ้อยรับซื้อไว้ก็ตาม โรงงานน้ำตาลก็ไม่เว้นที่จะเอาเปรียบ

ชาวไร่อ้อย ดังที่ลุ่มราชทัณฑ์ ชูছিলปฏิภาณ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

"เช่นกรณีทางราชการกำหนดราคารับซื้ออ้อยไร่ละ 115 บาท โรงงานน้ำตาลบางโรงงานรับซื้อเพียงคันละ 110 บาท แม้ว่าชาวไร่จะร้องทวงฟ้องทางโรงงานน้ำตาลก็ไม่ยอมรับซื้อตามราคาที่ทางราชการกำหนด การไปเรียกร้องความเป็นธรรมในเรื่องเหล่านี้ชาวไร่อ้อย เราจึงรวมตัวกันเพื่อไปส่งอ้อยให้กับโรงงานน้ำตาลนั้น และเราก็มีการเจรจากัน ที่สุดทางโรงงานยอมคืนเงินที่ตัดไปให้แก่ชาวไร่ และยอมรับซื้ออ้อยที่จะส่งเข้ามาใหม่ในราคาคันละ 115 บาท ตามที่ทางราชการได้กำหนด การที่ชาวไร่อ้อย เราไปเรียกร้องความเป็นธรรมในเรื่องราคาอ้อยที่ทางโรงงานได้กักกันนี้ บรรดาชาวไร่อ้อยทั้งหมดต่างรู้สึกกว่าชาวไร่อ้อย เองถูกเอารัดเอาเปรียบตลอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในฐานะที่เป็น เจ้าของสินค้าหรืออ้อย เราชาวไร่อ้อยก็สมควรที่จะมีสิทธิเรียกร้องต่อรองกันบ้าง"

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวนี้เองที่เป็นเหตุให้ชาวไร่อ้อยที่ทนต่อการถูกเอาเปรียบไม่ไหว จึงทำให้ชาวไร่อ้อยรวมตัวกันเป็นกลุ่มชาวไร่อ้อย โดยเฉพาะการรวมตัวกันของชาวไร่อ้อยในปี พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นการรวมตัวกันเป็นครั้งแรกโดยชาวไร่อ้อยกลุ่มหนึ่งได้ไปพบบทนายมงคล กีพานิช ซึ่งเป็นคนดีและชาวไร่อ้อยคนหนึ่งของอำเภอท่ามะกา และนายมงคล กีพานิช ได้ตอบตกลงยอมรับเป็นผู้นำกลุ่ม ต่อมาได้เชิญชาวไร่อ้อยที่มีความใกล้ชิดกันมาร่วมปรึกษาหารือหาผู้ทางในการจัดตั้งกลุ่มชาวไร่อ้อย โดยอาศัยบริเวณใต้ต้นมะม่วงในบริเวณบ้านของนายประเสริฐ กลายพลอย เป็นสถานที่ประชุมที่ประชุมมีมติให้จัดตั้งกลุ่มมีชื่อว่า "กลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7" โดยมีนายมงคล กีพานิช เป็นประธานกลุ่ม มีกรรมการกลุ่มผู้ริเริ่มก่อตั้งจำนวน 9 คน ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 1

คุณสมบัติของเกษตรกรมหาวิทยาลัย
คุณบุญเรือง เกาสี ได้อธิบายถึงประเด็นการรวมกลุ่มของชาวไร่อ้อยในเขต 7 และบทบาทของชาวไร่อ้อยเขต 7 ต่อการรวมกลุ่มชาวไร่อ้อยว่า

"กลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ได้ต่อสู้เพื่อสิทธิของชาวไร่ด้วยวิถีชีวิตทางและได้พยายามสร้างควมเมื่อถือและควมสำคัญให้ชาวไร่อ้อยได้เข้าถึงเพิ่มประโยชน์ของตนเองรวมกลุ่มซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ ต้องขออุปสรรคมาจากนายอำเภอจากการเริ่มต้นรวมกลุ่มที่มีสมาชิกชาวไร่อ้อยรวมกลุ่มขึ้นนับเป็นขั้นคน นับวันที่กลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ได้เติบโตมีพลังเข้มแข็งขึ้น สามารถมีพลังต่อรองจับจ่ายใ้โรงงานซึ่งนำมาจากความสมคณ ความยุติธรรมในผลประโยชน์อันดีของกรรมของชาวไร่อ้อยที่กมาในปี พ.ศ. 2514 จึงได้ขออนุญาตจากทางราชการจัดตั้ง เป็นสมาคม ได้ชื่อว่า "สมาคมชาวไร่อ้อยเขต 7" มีสำนักงานตั้งอยู่บ้านเลขที่ 6 ถนนแสงสุริย ตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี มีอาณาเขตควมรับผิดชอบช่วยเหลือสมาชิกชาวไร่อ้อยในเขตท้องที่ 4 จังหวัด คือ กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม ซึ่งปัจจุบันนี้มีสมาชิกชาวไร่อ้อยถึง 18,000 คนเศษ นับว่าสมาคมแห่งนี้สามารถระดมพลังกันอย่างแน่นหนา เป็นมีกษณ์ สามารถดำเนินการไปกัวยสมาชิกธรรม เสียสละ และสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันนับเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่ง อันจะยังผลประโยชน์ส่วนรวมแก่ชาวไร่อ้อยอย่างแท้จริง ปัจจุบันอ้อย เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศไทย ทั้งนี้ เนื่องจากน้ำคาลซึ่งเป็นผลผลิตของอ้อยได้กลายเป็นสินค้าส่งออกที่ทำเงินตราต่างประเทศให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก และด้วยเหตุนี้จึงมีเกษตรกรชาวไร่อ้อยในเขตท้องที่หลายจังหวัด หลายภาคของประเทศไทย และสิ่งทีชาวไร่อ้อยจะหวังใ้จะได้ก็คือการถูกเอาใจเอาเปรียบ ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพอันเกี่ยวข้องกับชาวไร่อ้อยเขต 7 ดังนั้นการรวมกลุ่มของชาวไร่อ้อยในเวลาต่าง ๆ สมาคมฯ เท่านั้นจึงได้ริบบทบาทส่งเสริมสนับสนุนตลอดมา ขณะทีสมาคมฯ กลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ได้เริ่มรวบรวมกลุ่มกันครั้งแรกนั้นทางบ้านจังหวัดปฐมบุรีซึ่งขณะนั้นนับว่าเป็นแหล่งผลผลิตอ้อยที่มีผลผลิตมาก เป็นอันดับ 2 ของประเทศ รองจากผลผลิตของทางเขต 7 ก็ได้เริ่มรวบรวมกลุ่มเช่นกัน แม้ว่าจะได้ขออุปสรรคในการจัดตั้งกลุ่มเพียงไร แต่พลังสมาชิกก็สามารถรวบรวมกลุ่มได้สำเร็จ และต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2511 ทางปฐมบุรีแห่งนี้ได้กลายเป็นกลุ่มพลังชาวไร่อ้อยที่เข้มแข็งและมีบทบาทร่วมกับสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 มากมาย สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 และสมาคมกลุ่มอาชีพการเกษตรปฐมบุรี ได้มีการตกลงกันในด้านให้ความร่วมมือสนับสนุนต่อกัน เพื่อความอยู่รอดและความเป็นธรรมของชาวไร่อ้อยทั่วประเทศ จึงได้กำหนดนโยบายที่จะแนะนำส่งเสริม เกษตรกรชาวไร่อ้อยในท้องที่จังหวัดอื่น ๆ ให้รวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เพื่อเป็นกลุ่มพลังรักษาผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยต่อไป การดำเนินการในด้นนี้ได้จับควมสำเร็จดี โดยสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ได้ดำเนินการแนะนำส่งเสริมให้

ชาวไร้อ้อยทางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์-เพชรบุรี รวมรวมกลุ่มกันได้สำเร็จ เรียกว่า "กลุ่มชาวไร้อ้อยเขต 7 ประจวบคีรีขันธ์-เพชรบุรี" และต่อมาก็ได้แนะนำส่งเสริมการจัดตั้งสมาคมชาวไร้อ้อยขึ้นอีกที่จังหวัดกำแพงเพชร เรียกว่า "สมาคมชาวไร้อ้อยเขต 6 กำแพงเพชร" ทางค้ำของสมาคมกลุ่มอาชีพการเกษตรเพชรบุรีก็ได้แนะนำส่งเสริมจัดตั้งสมาคมขึ้นอีกที่จังหวัดอุตรธานี คือ "สมาคมชาวไร้อ้อยอุทธานี" นอกจากนี้ยังได้แนะนำส่งเสริมจัดตั้งสมาคมชาวไร้อ้อยที่จังหวัดระยองสำเร็จเช่นกัน เรียกว่า "สมาคมการเกษตรระยอง" ซึ่งนับได้ว่าสมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อยทั้งสองสมาคมมีบทบาทเกี่ยวเนื่องในการรวบรวมจัดตั้งกลุ่มชาวไร้อ้อยเป็นอย่างมาก ทำให้ชาวไร้อ้อยที่อยู่กระจัดกระจายหลายพื้นที่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ สามารถรวมกันเพื่อต่อสู้รักษาผลประโยชน์ของชาวไร้อ้อยทั่วประเทศได้ และสมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อยเขตต่าง ๆ ที่ประเทศก็ได้มีการเจรจาตกลงกันที่จะรวมกันภายใต้ชื่อว่า "สหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย" รวมกันได้สำเร็จ ต่อมาในปีมีสมาชิกทั้งหมด 6 สมาคม"

จากคำสัมภาษณ์ของคุณหญิง เรือง เกาศรี ทำให้ธำมัยได้ว่าการรวมตัวของชาวไร้อ้อย ตั้งแต่ชาวไร้อ้อยรวมตัวเป็นสมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อยจนกระทั่งสมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อยเขตต่าง ๆ ทั่วประเทศได้รวมตัวกันภายใต้ชื่อว่า "สหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย" นั้น สถานการณ์ที่มีผลผลักดันทำให้ชาวไร้อ้อยรวมตัวกันเป็น "สหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย" คือ สถานการณ์ที่ชาวไร้อ้อยถูกเอาเข้าขังขัง ถูกบีบคั้น ไม่ได้รับความ เป็นธรรม ในเรื่องราคาอ้อยจากฝ่ายของโรงงานน้ำตาล ซึ่งเป็นปัญหาหลักของชาวไร้อ้อยที่เรื้อรังมาแต่อดีตซึ่งเกิดจากกระบวนการตลาดของอ้อย (market mechanism) ดังที่ผู้เขียนได้อธิบายในประเด็นลักษณะของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล : (บทที่ 1) รัฐบาลไม่ได้มีบทบาทในการรวมตัวของชาวไร้อ้อย เป็นกลุ่มชาวไร้อ้อย การรวมตัว เป็นกลุ่มชาวไร้อ้อยจนกระทั่งจัดตั้ง เป็นสมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อยและสหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย หากแต่เป็น เรื่องภายในของชาวไร้อ้อยทั้งหมด ทางราชการจะมีบทบาทก็แค่ เพียงการรับจดทะเบียนสมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อย เท่านั้น คุณหญิง เรือง เกาศรี ได้อธิบายเพิ่มเติม เกี่ยวกับประเด็นบทบาทของรัฐบาลต่อการรวมกลุ่มของชาวไร้อ้อยว่า

"ในช่วงนั้นทางราชการไม่ได้ให้ความสนใจต่อการรวมตัวกัน เป็นกลุ่มชาวไร่ อ้อยแต่อย่างใด แม้กระทั่งประชุมเราก็ไม่เคยไป เมื่อผู้ที่ถูกผู้ใหญ่มารุณอย่าง มากก็แค่เชิญนายอำเภอออกมาประชุมร่วมกับเรา ผมไม่ถือว่าทางราชการหรือทางรัฐ ให้ความสนใจเลยในสมัยแรก ๆ ขวาในสมัยหลังนี้เองที่ทางราชการเริ่มให้ความสนใจ ต่อสมาคมของเราคือ เมื่อสมาคมของเราเริ่ม เป็นปีกแผ่น ชาวไร่อ้อยทั่ว ประเทศเริ่มรวมตัวกัน เป็นกลุ่ม เช่นที่ ระยอง ประจวบฯ เพชรบุรี กำแพง- เพชร รัฐบาลเริ่มมอง เห็นความสำคัญของกลุ่มชาวไร่อ้อย ซึ่งมีผลต่อความมั่นคงของรัฐบาล และการตกลงราคาอ้อยที่ทางโรงงานน้ำตาลรับซื้อจากชาวไร่ อ้อย รัฐบาลเข้ามา เป็นตัวกลางในการตกลงในการรับซื้ออ้อยว่าราคาอ้อย เท่าไรระหว่างชาวไร่อ้อยกับฝ่ายของโรงงานน้ำตาล ในการต่อรองในเรื่องการ กำหนดราคาการรับซื้ออ้อย เรา เริ่มต่อรองกันที่กระทรวงอุตสาหกรรมแล้วนะ"

จะเห็นได้ชัด เจนว่า ในช่วงต้น ๆ ของการรวมตัวของชาวไร่อ้อย รัฐบาล ไม่ได้มีบทบาทต่อการรวมตัวของชาวไร่อ้อย เท่าไรนัก แต่ในระยะหลังรัฐบาล เริ่มหันมา ให้ความสำคัญของอาชีพการทำอ้อยและกลุ่มชาวไร่อ้อย ทั้งนี้คง เป็น เพราะรัฐบาล เห็น ความสำคัญของกลุ่มชาวไร่อ้อย ซึ่งได้รวมตัวกัน เป็นปีกแผ่นต่อความมั่นคงหรือ เสถียรภาพ ของรัฐบาล ดังจะ เห็นได้จากการปิดถนนประท้วงทั้งจังหวัดกาญจนบุรี กำแพงเพชร นครสวรรค์ ชลบุรี และอุดรธานี จากการลดลงของราคาอ้อยในฤดูการผลิต 2524- 2525 ขณะที่ราคาประกันอ้อย (ราคาอ้อยขั้นต่ำ) คือ 540 บาท/ตัน แต่ชาวไร่อ้อยได้ ได้รับเงินค่าอ้อยลดลงดังนี้ คือ 540-440-340-300 และ ท้ายที่สุดได้รับเพียง 250 บาท/ตันเท่านั้น ซึ่งทำให้ชาวไร่อ้อยไม่พอใจ การลดลงของราคาอ้อยดังกล่าวนี้ถูก กำหนดจากโรงงานน้ำตาลทั้ง 2 สมาคม (สมาคมโรงงานน้ำตาลไทย และสมาคม การค้า) และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ น้ำตาล เป็นสินค้าออกที่นำเงินตรา เข้าสู่ ประเทศปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมหาศาลทีเดียว น้ำตาลก็ผ่านกระบวนการผลิตโดยให้ อ้อยเป็นวัตถุดิบ

ข. บทบาทของรัฐบาลในการจัดสรรผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อย

ถ้าหากเรากลับมามีการพิจารณาถึงบทบาทของรัฐบาลในการจัดสรรผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อย จะปรากฏว่าในระยะแรกของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของรัฐบาลไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ชาวไร่อ้อย ดังที่คุณบุญเรือง เกาศรี ได้ให้สัมภาษณ์ประเด็นดังกล่าวนี้ว่า

"ในทางก้าวหน้า แต่ในอดีตนั้นชาวไร่อ้อยทำไร่อ้อยทำไร่อ้อยต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างขาย ชาวไร่อ้อยถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบจึงมารวมกัน เป็นปีกแห่งทางรัฐบาลไม่ได้มีบทบาทเท่าใดนัก จนกระทั่งทางรัฐบาลเห็นว่าอาชีพการทำอ้อยและน้ำตาลเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ สามารถส่งน้ำตาลไปจำหน่ายยังต่างประเทศ นำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศได้ เป็นจำนวนมหาศาล ดังนั้นรัฐบาลเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมการเกษตรประเภทนี้ รัฐบาลจึงตัดสินใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกภาคีว่าด้วยน้ำตาลระหว่างประเทศ อันนี้เป็นการหนึ่งของรัฐบาลซึ่งรัฐบาลได้เล็งอำนาจให้ชาวไร่อ้อยมีความหวังว่า อ้อยที่ปลูกแล้วนั้นผ่านกระบวนการผลิตเป็นน้ำตาลสามารถขายให้แก่ต่างประเทศได้ และก้าวต่อไปคือการจัดระบบอุตสาหกรรมการเกษตรประเภทนี้จากการกำหนดราคาอ้อยสดให้แก่ชาวไร่อ้อยตามกลไกการตลาด ซึ่งทำให้ราคาอ้อยไม่มีเสถียรภาพมาเป็นระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์แก่ชาวไร่อ้อย นับว่าการกระทำของทางรัฐบาลเป็นประโยชน์ต่อชาวไร่อ้อยจริง ๆ พื้นฐานจริง ๆ อันหนึ่งก็คือ จากพืชเกษตรกรรมหลายชนิดที่ไม่มีพระราชบัญญัติ ไม่มีกฎหมายรองรับ แต่พืชเกษตรอ้อยทางรัฐบาลสามารถผลักดันร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลตลอดออกมา เป็นกฎหมายเป็นฐานรองรับให้แก่อาชีพประเภทนี้"

จากคำสัมภาษณ์ของคุณบุญเรือง เกาศรี จะเห็นได้ว่าในอดีตรัฐบาลไม่ได้มีบทบาทต่อการจัดสรรผลประโยชน์ ในระยะหลัง ๆ รัฐบาลให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จะเห็นได้จากการที่รัฐหรือทางราชการเข้ามามีบทบาทในการกำหนดราคาประกัน (ราคาอ้อยขั้นต่ำ) ในแต่ละปี เริ่มตั้งแต่ปีกฎการผลิต 2517/2518 และรัฐบาลได้สมัครเป็นสมาชิกภาคีองค์การน้ำตาลระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2520 จนกระทั่งได้ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ขึ้นมารองรับ

ระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การขัดแย้งของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ในที่สุดสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยก็แตกแยก ดังที่ผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ถึงรายละเอียดภายหลัง

คุณวิสันต์ พงษ์วิทย์พานู ได้ให้คำสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นบทบาทของรัฐบาลที่มีต่อการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ชาวไร่อ้อย ดังนี้

"สำหรับประเด็นนี้ต้องแยกเป็น 2 ช่วงนะ คือสมัยที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ประกาศการประกันพืชผลทางการเกษตร มองว่ารัฐบาลเปรียบเสมือนทั้งพ่อทั้งแม่ทั้งเทวดาของเราทีเดียว เพราะฉะนั้นเราชาวไร่อ้อยจะอยู่รอดก็รอดก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ แต่หลังจากรัฐบาลประกาศใช้ระบบแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 และพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527 ออกมาแล้วนี้ ผมคิดว่ารัฐบาลเขาฉลาด ใครเป็นศตเสนาอนโยมนานี้ให้รัฐบาลผมไม่ทราบ รัฐบาลสามารถปลีกตัวออกจากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายได้โดยสิ้นเชิง แล้วก็โยนบาปทั้งหมด ความฉิบหายวายวอดของอุตสาหกรรมประเภทนี้ให้กับระบบ 70:30 ซึ่งไม่มีตัวตน ผมจะชี้ให้ดูนะ อภิศักชาวไร่อ้อยไปไร่รอดก็แค่เรียกหรือขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลให้ประกันราคา เช่น ต้นทุน 300 บาท พวกเราชาวไร่อ้อยขอ 320 รัฐบาลก็ห้ามมาตรการประกันราคาที่ใกล้เคียงกับราคาที่ชาวไร่อ้อยต้องการ พอหลังจากระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 ที่นำมาใช้ในระบบอุตสาหกรรมประเภทนี้ รัฐบาลเก็บภาษีประมาณปีหนึ่ง 600-700 ล้านบาท ทุกปีโดยรัฐบาลไม่ต้องทำอะไร เป็นเพียงตัวกลาง คนที่รัฐบาลส่งเขามา เป็นตัวกลางก็เป็นผู้ถล่มผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยไปอีก ซึ่งจุดนี้ส่วนใหญ่แล้วเป็นผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยที่ถูกถล่มหายไปโดยรวมมือกับทางโรงงานน้ำตาล กลายเป็นว่าข้าราชการเข้ามากินตำแหน่ง กินผลประโยชน์ทางอ้อมจากระบบดังกล่าวนี้"

จากการอธิบายถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลในการจัดสรรผลประโยชน์ของคุณวิสันต์ ดังกล่าวนี้ทำให้มองเห็นว่า รัฐบาลอยู่สถานะที่จะต้องอุปถัมภ์หรือช่วยเหลือชาวไร่อ้อยทุกสถานะ เป็นต้นว่า รัฐบาลเข้ามาจับบทบาทในการประกันราคาล้อย กรณีสมัยของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และรัฐบาลสมัยพลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ได้นำเอานโยบายระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 มาเป็นมาตรการในการกำหนดราคาอ้อยในวงการอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในฤดูการผลิต 2525/2526 แต่ปัญหาต่าง ๆ ก็ติดตามมาอีก เช่น มีการถกถวญโอกาสในการแสวงหาผลประโยชน์จากระบบดังกล่าวนี้

หลังจากที่รัฐบาลได้เข้าไปมีบทบาทในการกำหนดราคาอ้อยในฤดูการผลิต 2517/18 แต่ก็ไม่เว้นที่จะถูกเอาผิดเอาเปรียบจากฝ่ายโรงงานน้ำตาล ทั้ง ๆ ที่ทางรัฐบาลได้ส่งเจ้าหน้าที่เป็นตัวกลางในการตกลงราคารับซื้ออ้อยระหว่างฝ่ายโรงงานน้ำตาลและฝ่ายชาวไร่อ้อย คุณหญิง ชุติลาปภัท ได้อธิบายถึงประเด็นดังกล่าวนี้ว่า

"การ เมืองสมัยนั้นรู้สึกจะไม่ค่อยมีบทบาทเกี่ยวกับอาชีพอ้อยมากนัก แต่เราต้องรู้อย่างหนึ่งว่า สมัยนั้นโรงงานน้ำตาลมีอิทธิพลสูง เนื่องจากมีนักการเมืองทหาร เป็นที่ปรึกษาหรือถือหุ้นอยู่กับทางโรงงานน้ำตาล แต่อย่างไรก็ตาม การรวมตัวกัน เป็นองค์กรชาวไร่อ้อยอยู่ในภาวะของคณะปฏิวัติสมัยของจอมพลถนอม กิตติขจร และจอมพลประภาส จารุเสถียร เพราะจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ถึงแก่อนิจกรรมไปแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2505 แต่เราก่อตั้งกลุ่มหรือองค์กรชาวไร่อ้อยปี พ.ศ. 2507/08 ก็ยังอยู่ในภาวะคณะปฏิวัติ สำหรับทางโรงงานน้ำตาลในสมัยนั้นส่วนใหญ่ก็เอาพวกนายทหาร พวกรัฐมนตรี มาเป็นที่ปรึกษาโรงงานน้ำตาล อันนี้แน่นอนการเมืองเล่นเราแน่ แต่ทางเราก็มีเหมือนกัน ทากแต่ไม่ใช่ นักการเมือง แต่ว่า นักการเมืองเกรงใจคือท่านประธาน (คุณมงคล กีพานิช) ท่านประธานกลุ่มในสมัยนั้นก็คือนายกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยในปัจจุบัน ท่านเป็นใคร ท่านเป็นที่ของท่านแม่ทัพบุญชู จันทร์เบกษา สมัยนั้นอยู่ในคณะปฏิวัติ บุคคลคนนี้คือคุณมงคล (คุณมงคล กีพานิช) ในคณะรัฐบาลปฏิวัติค่อนข้างจะเกรงใจในสมัยนั้น เราพอสู้กันได้กับทางโรงงานน้ำตาล มีบารมีสูงที่ว่ามีใจรู้จักกันอย่างกว้างขวางในวงการของนักการเมืองหรืออาชีพเดียวกัน"

จากคำสัมภาษณ์ของคุณหญิง ชุติลาปภัท ทำให้อธิบายว่า การต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยภายในกลุ่มชาวไร่อ้อยจำเป็นต้องอาศัยผู้นำกลุ่มชาว

ไร้อ้อยในการต่อสู้กับกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาวไร้อ้อย และผู้นำกลุ่มจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ส่วนตัวใกล้ชิดกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการ นอกจากนั้นคุณหญิง ชูศิลป์กุล ยังได้ให้คำอธิบายเพิ่มเติม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้นำกลุ่มกับข้าราชการหรือรัฐ ดังนี้

"ตอนแรก ๆ มี มีก็โดยท่านประธาน ท่านนายกของเรา (คุณมงคล ก็หาสิ) ซึ่งขารมีท่านสูง ท่านรู้จักโดยการแนะนำของท่านแม่ทัพบุคชู หรือท่านรู้จัก เป็นการส่วนตัวมาก่อน เพราะท่านนายกสมาคมผมนี่ เป็นนักเรียนเซนต์คาเบรียล เก่า พรรคพวกเพื่อนฝูงที่เป็นผู้ผลักดันให้ผมเยอะแยะ ในช่วงแรก ๆ ที่เรา เดินเข้าไปในกระทรวงอุตสาหกรรมในสมัยแรก ๆ เฉยนะฮะ ท่านพลโท พงษ์ ภูมณฑล ศสในขณะนั้น (ปัจจุบัน พลเอก พงษ์ ภูมณฑล) เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มันเปลี่ยนยุคเปลี่ยนสมัยมันยากเหลือเกิน จำไม่ได้เพราะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมี 20 กว่า รวมทั้ง รัฐมนตรีช่วยว่าการ เอาจุดแรกคือ ท่านพลโท พงษ์ ภูมณฑล ต่อมาก็ ท่านพลเอกกฤษณ์ สีวะรา แล้วก็เรื่อยมาถึง พล.อ.อ.ทวี จุลละทรัพย์ สมัยปฏิรูป พอมาถึงรัฐบาลเสือกตั้งจำไม่ไหวผัดไปโหวมันเยอะเหลือเกิน เอาจุดแรก 2 พลโท พงษ์ ที่แรกก็ไม่ค่อยเข้าใจเรา ตอนแรก ๆ มี อารมณ์กับพวกเรา ตอนหลังนี่ก็เข้าใจก็มาขอโทษขอไทย นั่นก็คือการต่อรองราคาอ้อยนั่นเอง ผิดกันอยู่ 8 บาทกับชลบุรี เราต่ำกว่าชลบุรี 8 บาท เราไม่ยอม ผลที่สุดเรายอมต่ำกว่า 4 บาท ตอนแรก รัฐมนตรี พงษ์ จะ ให้เรายอม ตอนหลังเรายอมตอนที่ 4 บาท ท่านกลับมาบอกว่าไปขอยเขา ทำไมที่มึงคล (ตัวเรา) ผมพูดแล้วว่า ตอนแรกไม่ยอมเข้าใจเรา ตอน หลังเห็นความสำคัญเราพอสมควร แต่ก็ยังสู้ไร้งานไม่ได้ พูดกันง่าย ๆ เรามีแต่น้ำลาย เขาอาจจะมึนน้ำอื่น (เงิน)"

จากคำสัมภาษณ์ของคุณหญิง ชูศิลป์กุล จะเห็นได้ว่าผู้นำกลุ่มชาวไร้อ้อย รู้จักกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการเป็นการส่วนตัว โดยมีความใกล้ชิดกันซึ่งสาเหตุ มาจากการเป็นเพื่อนร่วมสถาบันการศึกษาเดียวกัน และเป็นพี่น้องกัน ซึ่งทำให้ การเจรจาเรื่องผลประโยชน์ของชาวไร้อ้อยสะดวกขึ้น และให้ผลประโยชน์แก่กลุ่ม ตนได้

คุณบุญเรื่อง เกาศรี ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ
กลุ่มชาวไร่อ้อยกับพรรคการเมืองว่า

"ในคำของการส่วนตัว ก็โดยเฉพาะส่วนตัว ก็เป็นเรื่องหนึ่งที่เรียกว่า
อาจจะรู้จักกับกรรมการพรรคบ้าง ประธานของพรรคบ้าง (หัวหน้าพรรค)
นี่เป็นเรื่องส่วนตัว แต่ที่สหพันธ์กระทำอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่เกี่ยวข้องกับ
การเมืองตามที่ได้เรียนมาแล้ว ก็มีอยู่อันหนึ่งที่สหพันธ์ จะต้องไปขอความ
ร่วมมือของพรรคการเมืองต่าง ๆ เกี่ยวกับ พ.ร.บ. อ้อยและน้ำตาล พ.ศ.
2527 ว่าเป็นความประสงค์ของชาวไร่หรืออยากจะให้ พ.ร.บ. ฉบับนี้ได้
คลอดออกมาประกาศใช้มีผลบังคับเพื่อรองรับระบบ 70:30 สหพันธ์ฯ จึง
ได้นำคณะกรรมการชุดต่าง ๆ พบพรรคการเมืองต่าง ๆ ขอความสนับสนุน
ในเรื่องของ พ.ร.บ. และน้ำตาลทรายเพื่อให้ผ่านสภา ซึ่งทางสหพันธ์ฯ
ทำเกือบทุกพรรค"

จากคำให้สัมภาษณ์ของคุณบุญเรื่อง เกาศรี ปรากฏอย่างชัดเจนว่าผู้นำ
กลุ่มของชาวไร่อ้อยมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้นำพรรคการเมือง (หัวหน้าพรรคการเมือง)
ซึ่งผู้นำกลุ่มชาวไร่อ้อยจะอาศัยความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ในการผลักดันสถาน-
การณ์ให้เป็นประโยชน์แก่กลุ่มชาวไร่อ้อยของตน คุณวิสันต์ พงษ์วิทย์ภานุ ได้อธิบาย
เพิ่มเติมในประเด็นของความสัมพันธ์ของผู้นำกลุ่มชาวไร่อ้อยกับพรรคการเมืองว่า

"มีแน่ คุณมงคล มีความสัมพันธ์ของเขาอย่างน้อยท่านนายกของผย
น้องชายของคุณมงคล เคยเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในกรมประชาสัมพันธ์ เคยเข้า
นอกออกในและอดีตของคุณมงคล มีความสัมพันธ์กับนิกรการเมืองมาโดยตลอด
อย่างกรณีของคุณวิวัฒน์ วั่งตาล ประธานชุมนุมสหกรณ์ฯ ก็มีความสัมพันธ์กับ
กลุ่มมิตรผลอย่างแน่นอนคือกลุ่มมิตรผลให้ทุนทั้งหมดในการก่อตั้งสหกรณ์ของเรา
พรรคการเมืองในกรณีมีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองมีทุกคน ทุกคนก็มี
พรรคการเมือง นายกของผย เขาก็อิงกับพรรครัฐบาลทุกยุคทุกสมัยมากกว่า
ส่วนผู้ใหญ่ยุทธ ก็อยู่กับพรรคการเมือง (พรรคชาติไทย) มาโดยตลอด ซึ่ง
เรื่องนี้เป็นเรื่องส่วนตัว แต่เรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมนั้นแยกไม่ออก
บารมีของเขาเวลาออกเสียงเลือกตั้ง เขาก็ทุ่มคะแนนเสียงแก่พรรคที่เขา

สนับสนุน แต่ใครเป็นรัฐบาลก็ถวายเราก็มีสิทธิไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ การบริการของทางสมาคมฯ และสหพันธ์ฯ ความสัมพันธ์ส่วนตัวมีความสัมพันธ์สูงมากในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารสหพันธ์หรือในสมาคมเขต 7 พยายามที่จะติดต่อเป็นการส่วนตัว ความรู้จักมักคุ้นกัน ความเป็นเพื่อนเพื่อทำงานเกินสะดวก อาจจะอ้างว่าสิ่งนี้เป็นผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อย แต่แท้ที่จริงแล้วเป็นผลประโยชน์ของเขาเองแถมแฝงอยู่ มีร้อยเปอร์เซ็นต์แน่นอน ผมว่ามันแยกกันไม่ออก ยิงต้องกิน โดยเฉพาะสมาคมฯ เขต 7"

สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ว่า จากการที่ผู้นำกลุ่มชาวไร่อ้อยมีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองในลักษณะที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวและความใกล้ชิดกัน นอกจากผู้นำกลุ่มชาวไร่อ้อยจะผลักดันสถานการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ชาวไร่อ้อยเป็นไปได้นักกลุ่มชาวไร่อ้อยจะผลักดันสถานการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองได้

จากคำอธิบายดังกล่าวนี้ สามารถอธิบายได้ว่า ผู้นำกลุ่มชาวไร่อ้อยมีความสำคัญต่อสมาชิกกลุ่มชาวไร่อ้อยได้ เพราะความสัมพันธ์ส่วนตัวผู้นำชาวไร่อ้อยมีกับรัฐหรือข้าราชการหรือพรรคการเมือง และความสัมพันธ์นี้มีความหมายเพราะทำให้ผู้นำชาวไร่อ้อยสามารถที่จะติดต่อขอความช่วยเหลือจากรัฐหรือข้าราชการ หรือพรรคการเมืองได้ ถ้าจะกล่าวไปแล้วการเป็นลูกพี่ของคณกลุ่มนั้นอาจจะ เป็นลูกน้องลูกพี่ในระดับสูงขึ้นไปของโครงสร้างสังคมได้ จากความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน (ชาวไร่อ้อย) อยู่ในลักษณะที่รัฐหรือข้าราชการพรรคการเมืองเป็นผู้นำที่มีอำนาจ เป็นที่พึ่งของประชาชน (ชาวไร่อ้อย) ซึ่งสะท้อนภาพให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ ข้าราชการ พรรคการเมืองกับชาวไร่อ้อย เป็นความสัมพันธ์เท่าเทียมกัน กล่าวคือ รัฐ ข้าราชการ พรรคการเมือง เปรียบเสมือนผู้อุปถัมภ์หรือผู้คุ้มครองชาวไร่อ้อยและชาวไร่อ้อยเป็นผู้คอยรับความช่วยเหลือจากรัฐ ข้าราชการ และพรรคการเมือง ภายใต้ความเชื่อหรือ หวังานนี้ คำนิยามเช่นนี้ เป็นไปได้ยากมาก ที่จะให้ชาวไร่อ้อย เป็นผู้เรียกร้องให้รัฐสนองตอบต่อความ

ต้องการของชาวไร่อ้อยเอง คุณวิชัย ปลั่งศรีสกุล ได้ให้คำสัมภาษณ์ว่า

"ชาวไร่อ้อยไม่ได้ไปเรียกร้องให้รัฐหรือข้าราชการ ปฏิบัติตามความต้องการ หากแต่เราชาวไร่อ้อยขอร้อง ร้องขอหรือขอความช่วยเหลือจากทางรัฐบาล ซึ่งเป็นที่พึงของชาวไร่อ้อย ในการพยายามรณรงค์ในการให้ความช่วยเหลือชาวไร่อ้อย ชาวไร่อ้อยเรามันจะไปไม่รอดแล้ว เราขอความช่วยเหลือจากรัฐ ไม่ใช่เราไปบีบบังคับรัฐ นะ"

คุณบุญเรือง เกาสรี ได้ชี้แจงเพิ่มเติมในประเด็นนี้ว่า

"โดยเลทาะอย่างยิ่งการต้องการของชาวไร่อ้อยที่จะไปบีบบังคับรัฐบาล รู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ชาวไร่อ้อยไม่ได้เคยกระทำ แต่ว่ามันมีความจริงอยู่ประการหนึ่งว่า สมมุติว่าชาวไร่อ้อยขายอ้อยไม่อยู่ในจุดคุ้มทุน ขอให้ทางรัฐบาล (ขอร้องและกรุณา) ช่วยลดภาษี ซึ่งอันนี้เป็นการแสดงออกว่าทางรัฐบาลเห็นใจเราชาวไร่อ้อย ที่จะลดภาษีเพื่อช่วยชาวไร่อ้อยให้มีทางที่จะรอดได้บ้าง อย่างนั้นะครับ นี่คือการกระทำเช่น สมมุติว่าบีบบังคับรัฐบาลต้องกู้เงินมาใช้แทนคนชาวไร่ ซึ่งอันนี้ชาวไร่ส่วนใหญ่ก็มีความประสงค์อย่างจะทำอย่างนั้นเหมือนกัน แต่ในอาชีพการเกษตรด้วยกันหลาย ๆ ชนิด รัฐบาลช่วยไม่ได้และจะช่วยอ้อยอย่าง เดียวรัฐบาลก็ทำไม่ได้ นี่ก็ถือว่าเป็นธรรม"

จากการให้สัมภาษณ์ของบุคคลดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า เมื่อชาวไร่อ้อยต้องการอะไรหรือต้องการให้รัฐหรือข้าราชการทำอะไรให้กับตน ชาวไร่อ้อยจะเข้าไปขอความช่วยเหลือหรือความช่วยเหลือจากรัฐหรือราชการเมือง ไม่ใช่เข้าไปเรียกร้องหรือบีบบังคับรัฐ หรือหรือราชการเมือง เพราะการเรียกร้องต้องเป็นการใช้อำนาจของชาวไร่อ้อยไปสร้างเงื่อนไขให้รัฐหรือหรือราชการเมืองสนองตอบ ต่อความต้องการของชาวไร่อ้อยเอง เช่น กรณีการค้าเงินงานเกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือสนับสนุนของรัฐ ข้าราชการและหรือราชการ เมืองในร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.

- 24 เมษายน 2527 ผู้แทนสหพันธ์ฯ จำนวน 11 คน นำโดยนายมงคล กีพานันท์
เวลา 9.30 น. เข้าพบ พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการทหารบกและ
ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ที่กองกำลังรักษาพระนคร มอบเงิน
สมทบทุนก่อสร้างตึกอิมพีเดีย เขตท่าม ผู้หญิงประชาศรีย์ กำลังเอก
จำนวน 50,000 บาท พร้อมทั้งยื่นหนังสือขอให้ผู้บัญชาการ
ทหารบกและผู้บัญชาการทหารสูงสุด สนับสนุนร่างพระราช
บัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่งผู้บัญชาการทหารบกและ
ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้รับทราบปัญหาแล้ว
- 26 เมษายน 2527 ผู้แทนสหพันธ์ฯ ประมาณ 30 คน เข้าพบประธานสภาผู้แทน
เวลา 9.30 น. ราษฎร (นายอุทัย พิมพิจาชน) ที่รัฐสภา ขอให้มีการ
พิจารณาจัดร่าง พ.ร.บ.อ้อยและน้ำตาลทราย เข้าสู่การ
ประชุม เป็นวาระเร่งด่วน
- เวลา 15.00 น. ผู้แทนสหพันธ์ฯ ประมาณ 18 คน เข้าพบนายพิชัย รัตตกุล
รองนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ที่ทำเนียบ
รัฐบาล ขอให้พรรคประชาธิปัตย์สนับสนุน พ.ร.บ.อ้อยและ
น้ำตาลทราย
- 30 เมษายน 2527 ผู้แทนสหพันธ์ฯ ประมาณ 12 คน เข้าพบ พล.ต.ประมาณ
อดิเรกสาร หัวหน้าพรรคชาติไทย ที่ประชุมพรรค สอช
ราชครู ขอให้พรรคชาติไทยสนับสนุน พ.ร.บ.อ้อยและ
น้ำตาลทราย

3 พฤษภาคม 2527 ผู้แทนสหพันธ์ฯ ประมาณ 25 คน เข้าพบนายสมัคร สุนทรเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ไทย ที่รัฐสภา ขอให้พรรคประชาธิปัตย์ไทยสนับสนุน พ.ร.บ. อ้อยและ น้ำตาลทราย

เวลา 14.30 น. ผู้แทนสหพันธ์ฯ ประมาณ 25 คน เข้าพบนายบุญแท้ง ทองสวัสดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและรองหัวหน้าพรรคกิจสังคม ที่รัฐสภา ขอให้พรรคกิจสังคมสนับสนุน พ.ร.บ. อ้อยฯ สหพันธ์ฯ ได้รับความร่วมมือให้การสนับสนุนด้วยดีจากผู้นำพรรคทหารบกและผู้นำพรรค การทหารสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร และหัวหน้าพรรค การเมืองทุกพรรค

18 พฤษภาคม 2527 ผู้แทนสหพันธ์ฯ ขอเข้าพบ พล.อ. เกอริงศักดิ์ ขณะนั้นหัวหน้า พรรคชาติประชาธิปไตย ที่บ้านบางเขน ซึ่งได้รับการยืนยันว่า จะสนับสนุน พ.ร.บ. อ้อยและน้ำตาลทราย

จะเห็นได้ว่าสหพันธ์ฯ ได้ดำเนินการเพื่อที่จะผลักดัน พ.ร.บ. อ้อยและน้ำ น้ำตาลทรายฉบับนี้ผ่านสภาฯ ออกมาเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ ซึ่ง พ.ร.บ. ฉบับนี้จะ ไปรองรับระบบการแบ่งผลประโยชน์ 70:30 มีผลทางปฏิบัติคืออย่างมีประสิทธิภาพ ยุทธวิธี เทคนิคของสหพันธ์ฯ ชาวไร่อ้อยในการต่อสู้ทางการเมืองเพื่อจะผลักดัน พ.ร.บ. ฉบับนี้ได้ดำเนินการโดยการใช้วิธีการเข้าถึง (access) คณะกรรมาธิการของสภา นิติบัญญัติและกรรมการบริหารของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ เอง ก็เป็นกรรมาธิการพิจารณา ด้วย ได้แก่ นายราษี สุทธิรักษ์กุล นาย พงษ์วิทย์ภานุ นายรงค์ สิงห์โตทอง นายสมคิด ก็พานิช และนายวีชรินทร์ มุญทอง เป็นต้น นอกจากนี้สหพันธ์ฯ ยังได้ ดำเนินการสัมพันธ์กับพรรคการเมือง ใช้พรรคการเมือง เป็นพลังผลักดัน พ.ร.บ. อ้อย และน้ำน้ำตาลฉบับนี้

จะเห็นได้ว่าการที่รัฐ ข้าราชการหรือพรรคการเมือง ให้ความช่วยเหลือ แก่ชาวไร่อ้อย เป็นการช่วยเหลือที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัว เข้ามา เกี่ยวข้องอยู่ค่อนข้างมาก กล่าวคือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีกับรัฐ กับทางราชการ พรรคการเมือง เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้รัฐ ข้าราชการ หรือพรรคการเมือง ช่วยเหลือตน กล่าวอีกนัย หนึ่ง ความช่วยเหลือในแทบทุกด้านที่รัฐ ข้าราชการ หรือพรรคการเมือง มีต่อชาว ไร่อ้อย ล้วนแต่ตั้งอยู่บนรากฐานของความว้าวยสัมพันธ์ส่วนตัว เป็นสำคัญ

ค. สถานการณ์กับการต่อสู้ของอำนาจ

เป็นที่ยอมรับกันว่า สถานการณ์เป็นพื้นฐานของการต่อสู้ของอำนาจ กล่าว อีกนัยหนึ่ง สถานการณ์ถูกใช้ เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ของอำนาจของบรรดาชนชั้นนำ หรือผู้นำกลุ่ม กล่าวคือ เฉพาะผู้นำกลุ่มเท่านั้นที่มีบทบาทในการผลักดันสถานการณ์ให้ เป็นไปในทิศทางที่ตนต้องการ¹ สำหรับชาวไร่อ้อยโดยทั่วไปไม่มีบทบาทโดยตรงในการ ผลักดันสถานการณ์ในทิศทางใด ตรงกันข้ามชาวไร่ล้อยมักจะ เป็นผู้ที่ถูกนำมาใช้โดยชน ชั้นนำ หรือผู้นำกลุ่ม เพื่อเป็นการสนับสนุนผลักดันสถานการณ์ของชนชั้นนำ เสียมากกว่า ผู้นำกลุ่มหรือชนชั้นนำในที่นี้หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพล ในทางความคิด หรือการกระทำขององค์กรหรือสถาบันที่บุคคลนั้นสังกัดอยู่ ถ้าจะกล่าวไปแล้วสถานการณ์ มีบทบาทสำคัญในการช่วยผลักดันให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น และภายใต้เหตุการณ์หนึ่งผู้ที่ร่วม ต่อสู้ใน เหตุการณ์นั้นต่างพยายามใช้สถานการณ์ขณะนั้น ให้ เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายตนให้มากที่สุด ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่เราจะต้องศึกษาว่า สถานการณ์มีความสำคัญอย่างไร ต่อการต่อสู้ของอำนาจในบรรดาชนชั้นนำหรือผู้นำกลุ่มชาวไร่อ้อยดังกล่าวนี้

1 กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในระบอบประชาธิปไตย, หน้า 132-

1. ก่อนเริ่มด้วยระบบการแบ่งพื้นที่ของประเทศไทย 70:30

สถาบันทนายโจ้ออชได้รวมตัวกันเป็นองค์กรระดับประเทศ 2 องค์กร คือ

1. 1 สหพันธ์ทนายโจ้ออชแห่งประเทศไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นราวปี พ.ศ. 2518

สมาชิกสังกัด 6 สมาคม คือ

- สมาคมทนายโจ้ออชเขต 7
- สมาคมทนายโจ้ออชระยอง-เพชรบุรี
- สมาคมทนายโจ้ออชเขต 8
- สมาคมทนายอาชีพภาคเกษตรชลบุรี
- สมาคมทนายเกษตรระยอง
- สมาคมทนายโจ้ออชกฎหมายอุตรดิตถ์

คุณหญิง สุจิตต์ภัทน์ ได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมาชิกของสถาบันทนายโจ้ออชแห่งประเทศไทยว่า

"สมัยนั้นสหพันธ์ทนายโจ้ออชแห่งประเทศไทยประกอบด้วย 6 สมาคม อาทิเช่น

1. สมาคมทนายโจ้ออชเขต 7
2. สมาคมฯ ชลบุรี
3. สมาคมฯ ระยอง-เพชรบุรี
4. สมาคมฯ กำแพงเพชร
5. สมาคมฯ ระยอง
6. สมาคมฯ อุตร (กฎหมาย)

สมัยนั้น 6 สมาคม รวมตัวกันเรียกว่า สหพันธ์ทนายโจ้ออชแห่งประเทศไทย
ชุมนุมสหกรณ์ทนายโจ้ออช จำกัด ยังไม่ได้เข้า ผลผลิตมีเพียงที่เรากวามรวมกลุ่มอยู่
ประมาณ 10-20% ของผลผลิตทั่วประเทศ เห็นเขาเรียกว่า สหพันธ์ทนายโจ้ออช
แห่งประเทศไทย"

บรรดาสมาคมที่จัดตั้งขึ้นหลังจากการรวมตัวกันนี้เอง แล้วต่อไปเป็นสมาคมที่ปฏิบัติงาน การที่ก่อน 2 ปี จึงจะได้รับผลการพิจารณาเป็นสมาชิกถาวร เมื่อระบอบการปกครองดังกล่าว ล้มมาไว้ก็กลายเป็นสภาพของระบอบที่ยังระหว่างสมาคมชาวไร่ลี้ภัยอยู่ (ต่อมาตลอด เปลี่ยนชื่อเป็น "สมาคมกลุ่มชาวไร่ลี้ภัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ") กับสมาคมที่ต่าง ๆ ในภาคอีสานตอนบน เช่น สมาคมชาวไร่ลี้ภัยขอนแก่น สมาคมชาวไร่ลี้ภัยบุรีรัมย์ ซึ่ง เป็นมีบทบาทที่สำคัญของควมขัดแย้งระหว่างสมาคมชาวไร่ลี้ภัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

1.2 ชุมชนสหกรณ์การเกษตรชาวไร่ลี้ภัยแห่งประเทศไทย จำกัด ได้จัดตั้งขึ้น ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2519 ด้วยสหกรณ์สมาชิกแรกเริ่มถึง 17 สหกรณ์ คือ

- สหกรณ์การเกษตรบ้านไร่ลี้ภัยบ้านโป่ง จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรบ้านไร่ลี้ภัยบ้านโป่ง จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรไร่ธาราม จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรบริเวณปากจอมบุรี จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรสุวรรณภูมิ จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรท่าม่วง จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรท่ามะกา จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรหนองฉาง จำกัด
- สหกรณ์การเกษตร ทรัพย์กลาง เขต. กาญจนบุรี จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรดอนเจดีย์ จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรกำแพงแสน จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรบ้านไร่ จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรหนองฉาง จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรแม่ฮ่องสอน เขต. จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรแม่ฮ่องสอน จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรกาญจนบุรี จำกัด
- สหกรณ์การเกษตรปราจีนบุรี จำกัด

(ต่อมาชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด ใจไปฟ้องเมื่อวันที่ "ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย จำกัด" เมื่อเดือน สิงหาคม 2527)

เหตุผลของการทำผิดชุมนุมสหกรณ์อ้อย ขึ้นเป็นเพราะ

1. ความจำเป็นในการกู้ยืมเงิน บริษัทข้าวผลผลิตไว้อาก จำกัด ซึ่งไม่มีสิทธิผู้ส่งออกที่จัดตั้งขึ้นในปี ๒๕๑๗ ซึ่งจะต้องมีชาวไร่อ้อยเป็นผู้ถือหุ้น ๑ ใน ๑ ของผู้ถือหุ้น และชาวไร่อ้อยผู้ถือหุ้นจะต้องเป็น "สหกรณ์"
2. เป็นวิธีการหนึ่งของระบบสหกรณ์ที่จะต้องร่วมกับการเป็นธุรกิจ

จากเหตุผลประกาศแรกนั้น เห็นเหตุผลแล้ว จึง เป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งของ การทำเป็นธุรกิจโดยวิธีการสหกรณ์นั้น ไม่ประสงค์จะเอา เรื่องเท่าที่ควร ประกอบกับความจำเป็น หรือล้มเหลวของการจัดการจึงทำให้ชุมนุมสหกรณ์อ้อย ไม่เป็นสมาชิกในคำนำกว้างที่มีเหตุของ เท่าที่ควร

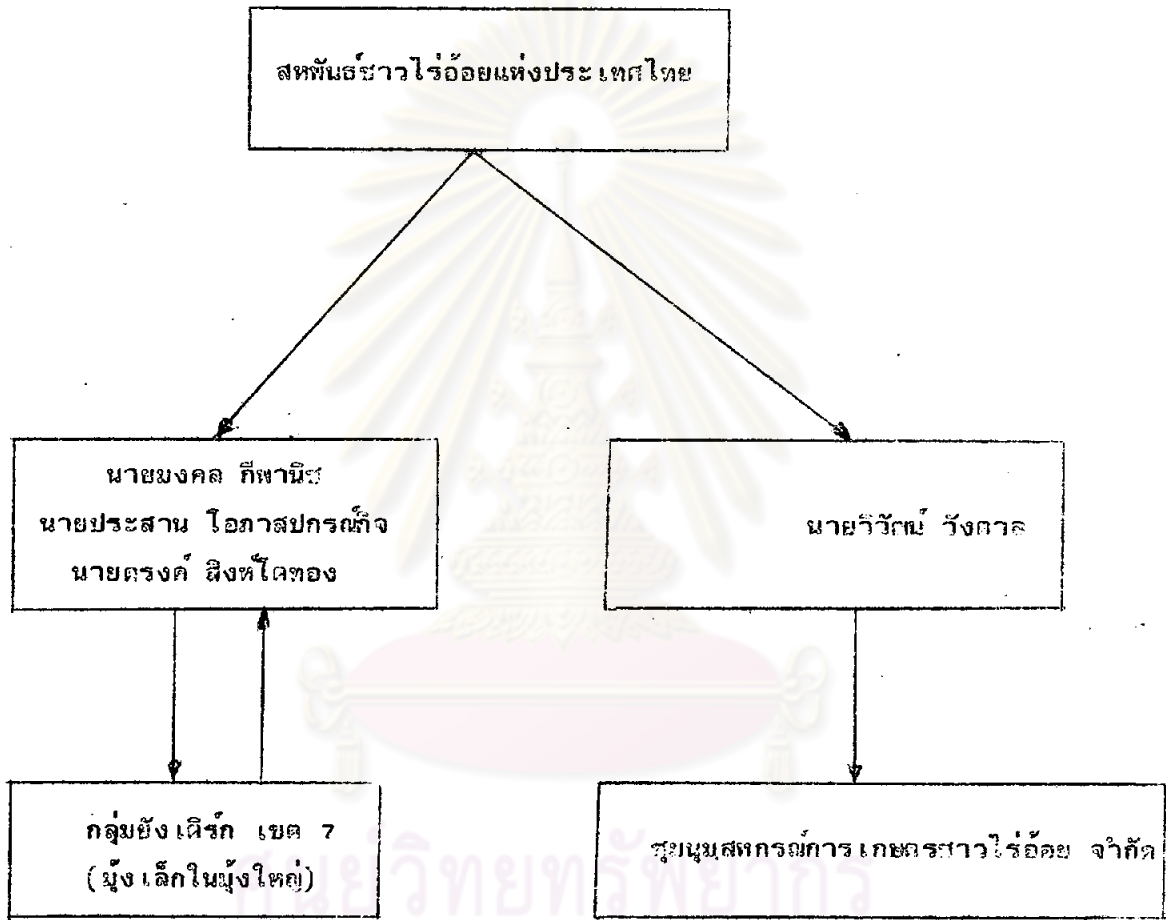
องค์กรชาวไร่อ้อยทั้งสององค์กรนี้ไม่ เคยที่จะร่วมกัน เจรจาใน เรื่อง เกี่ยว กับ เลข ๑๗ เหตุที่ เป็น เช่นนี้ เพราะ

๑. สหกรณ์ เห็นว่าชุมนุมสหกรณ์อ้อยเป็นทั้งที่ใน โฉมกลุ่ม โรงงาน เป็นผู้รับผิดชอบ
๒. การไม่ยอมรับซึ่งกันและกันระหว่าง เสนอวิธีการสหกรณ์ชาวไร่อ้อยฯ ในขณะ นั้น (๒๕๒๗ โฉมสหกรณ์กิจ) กับประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์อ้อย (วิวัฒน์ รัชกาล)

การเคลื่อนไหวใดที่ เป็นการเคลื่อนไหวของสหกรณ์ชาวไร่อ้อยฯ ขึ้น มาที่ใน สหกรณ์ชาวไร่อ้อยฯ ไม่ยอมที่จะให้ชุมนุมสหกรณ์อ้อยร่วม เคลื่อนไหวด้วย ไม่ว่าจะ เป็น การฟ้อง เรียงใน เรื่องต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการลงชื่อในเอกสารที่จะมีความ ร่วมกัน ลงนาม

ขยายเหตุ : การเป็น "สมาชิกผู้รับ อนุญาต" ขึ้น เป็นกฎเกณฑ์ที่กระทำ เป็นของ ที่ประชุมวางเอาไว้ ซึ่ง เกิดขึ้น เนื่องจากอิทธิพลหรืออำนาจของนายประธาน ๒๕๒๗-๒๕๒๘ และนายอภัย ฤกษ์พานิช เพื่อต้องการที่จะยึดกับภาค แล้ว เป็นสมาชิกอ้อยของ

**แผนภูมิที่ 1 : โครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำชาวไร้อ้อยในสหพันธ์ชาวไร้อ้อย
แห่งประเทศไทยก่อนระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70 : 30**

จากโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำชาวไร้อ้อยในสหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทยและข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า กลุ่มชาวไร้อ้อยในอดีตมีองค์กรเดียวคือ สหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย ที่มีบทบาทในการเป็นตัวแทนที่ขอขอรรมในการต่อสู้เรื่องราคาอ้อย เพื่อลดการเอาเปรียบของ โรงงานน้ำตาล โดยการนำของนายมงคล กิจพานิช (ประธานสหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทยและนายกสมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อยเขต 7) ทำหน้าที่เป็น "ลูกพี่" ใหญ่ในการดูแลและคุ้มครอง เพื่อให้

สมาคมชาวไร้อ้อยขอนแก่น และสมาคมชาวไร้อ้อยบุรีรัมย์ โดยนายสหัส อุดมพานิช มีความต้องการที่จะให้สมาคมทั้งสอง เข้าร่วม เป็น พี่เลี้ยงสาขาหนึ่งของสมาคมชาวไร้อ้อยภาคตะวันออกเฉียง

เหนือ ซึ่งนายสหัส ต้องการที่จะควบคุมปริมาณอ้อยทั้งหมดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความว่่วย เหลือแก่ชาวไร่อ้อย ในการที่จะเป็น "ลูกพี่" หรือหัวหน้ากลุ่มใดนั้น จำเป็นอย่าง
 ยิ่งที่บุคคลนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มี "ทรัพย์สิน" หรือ "เงิน" มากหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ
 เป็นบุคคลที่มีฐานะมั่งคั่งร่ำรวย ซึ่งนายมงคล ก็พานิช เองก็มีสิ่งเหล่านี้อยู่แล้ว จึงไม่ยาก
 ที่นายมงคล จะก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้ากลุ่มชาวไร่อ้อย ทั้งในระดับสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขต 7
 และสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนายบุญเรือง
 เกาศรีในประเด็นของการก้าวเข้ามาเป็น "ลูกพี่" หรือ "หัวหน้ากลุ่มชาวไร่อ้อย" ของ
 คุณมงคล ก็พานิช ว่า

"ในระยะเริ่มแรกที่เราก่อตั้งสมาคมฯ เขต 7 ซึ่งมีกลุ่มของพวกเราชาวไร่อ้อย
 มีด้วยกัน 9 คน ที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ เขต 7 จึงได้มีการ
 ประชุมปรึกษาหารือกันว่า เราควรจะมีประธานสมาคมหรือกลุ่มจึงได้ตกลงให้
 คุณมงคล ซึ่งเป็นคนดี มีฐานะมั่งคั่งในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่
 ชาวไร่อ้อยด้วยกัน เป็นประธานกลุ่ม"

จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการบริหารกลุ่มหรือสมาคมจำเป็นจะต้องมี คณะกรรม
 การบริหารสมาคมหรือกลุ่ม ซึ่งเราถือว่าเป็นกลุ่มของผู้นำชาวไร่อ้อย ซึ่งในระยะเริ่ม
 แรกในสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขต 7 มีด้วยกัน 9 คน (ผู้เขียนเคยกล่าวมาแล้ว) และ
 สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขตต่าง ๆ ก็ได้รวมตัวกันเป็นสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย
 ซึ่งก็มีคณะกรรมการบริหาร สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย โดยสมาคมกลุ่มชาวไร่
 อ้อย เขตต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิก เลือกเข้ามาโดยพิจารณาสัดส่วนกรรมการบริหารจากปริมาณ
 อ้อยเป็นเกณฑ์ สมาคมที่ควบคุมปริมาณอ้อยน้อย ก็มีสัดส่วนของกรรมการน้อยกว่าสมาคม
 ที่ควบคุมปริมาณอ้อยมาก กรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย จากสมาคม
 กลุ่มชาวไร่อ้อย เขตต่าง ๆ ถือว่าเป็นกลุ่มของผู้นำชาวไร่อ้อย ภายในกลุ่มของผู้นำชาวไร่
 อ้อย เองก็มีการช่วงชิงความเป็น "ลูกพี่ใหญ่" กันอยู่ตลอดเวลาจึงจะเห็นได้จาก กรณีที่นาย
 วิวัฒน์ วังดาล ที่เป็นผู้นำชาวไร่อ้อยคนหนึ่งในกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อยภายในสหพันธ์ชาวไร่
 อ้อยฯ (นายมงคล ก็พานิช นายตรงค์ สิงห์โตทอง นายประสาน ไอลาสปกรณกิจ
 นายวิวัฒน์ วังดาล) ได้แยกตัวไป จนกระทั่งได้รับเลือกขึ้นเป็นประธานองค์การชาวไร่อ้อย

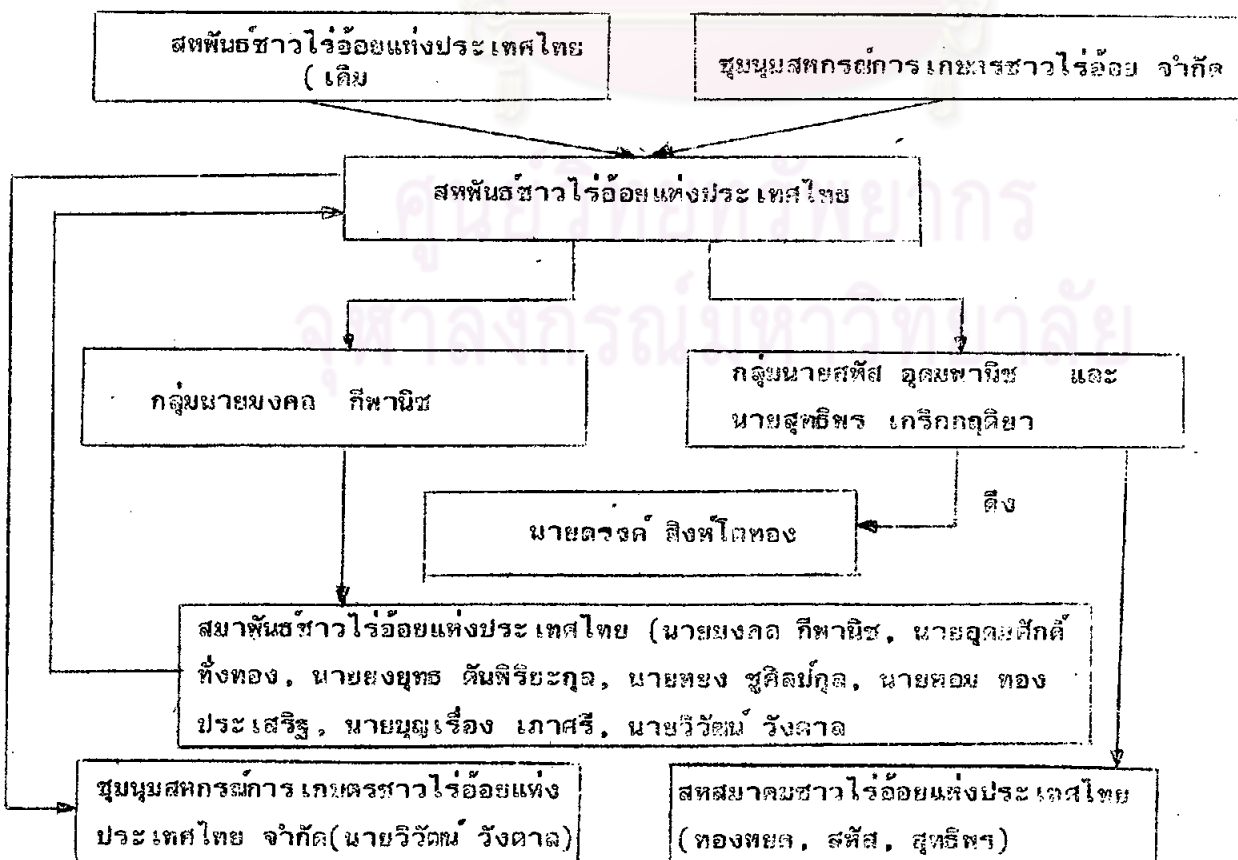
นั่นหมายถึง -นายสหัส ด้องการ เป็นผู้นำชาวไร่อ้อยเพียงผู้เดียวในการนี้ เท่ากับ เป็นการผูกขาด
 อำนาจพื้นที่เพาะปลูก อย่างไรก็ตามสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ยังไม่
 มีฐานะ เป็นนิติบุคคลหากแต่มีเพียงสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยภูพานาภิ สุพรรณบุรี เท่านั้นซึ่งมีนาย
 สหัส เป็นนายกสมาคม

อีกแห่งหนึ่ง เรียกว่า "ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยจำกัด" ที่ก่อตั้งขึ้นจากความจำเป็นของการถือหุ้นในบริษัทค้าผลผลิตน้ำตาล จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทผู้ส่งออกทั้งจัดตั้งในปี 2517 ซึ่งจะต้องมีชาวไร่อ้อยเป็นผู้ถือหุ้น 1 ใน 4 ของหุ้นทั้งหมดและชาวไร่อ้อยผู้ถือหุ้นนั้นต้องเป็น "สหกรณ์" ซึ่งการแยกตัวเองของนายวิวัฒน์ วิจารณ์ ดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นสภาพภายในกลุ่มของผู้นำชาวไร่อ้อยว่า ผู้นำชาวไร่อ้อย ไม่ต้องการเป็นลูกน้องใครและผู้นำชาวไร่อ้อยก็ต้องการที่จะเป็น "ลูกพี่" โภคของกลุ่มชาวไร่อ้อยหรือองค์กรชาวไร่อ้อยถึงจะมีขนาดเล็กตาม กรณีของนายวิวัฒน์ วิจารณ์ ก็เช่นเดียวกันกับนี้ต้องการที่จะเป็นลูกน้องของนายมงคล กีพานิช ตลอดไป นั่นหมายความว่า ผู้นำชาวไร่อ้อยในกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยก็พยายามช่วงชิงกัน เพื่อที่จะเป็น "ลูกพี่โผล่" หรือ "หัวหน้ากลุ่ม" ของชาวไร่อ้อยให้ได้ จึงทำให้ผู้นำชาวไร่อ้อยขัดแย้งกันอยู่ตลอดเวลา และต่างฝ่ายต่างก็ไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน พยายามที่จะสร้างอำนาจหรือบารมีเพื่อจะก้าวขึ้นไปสู่ความ เป็นใหญ่ในกลุ่มชาวไร่อ้อยให้ได้ จึงทำให้เอกภาพภายในกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อยไม่มี ผู้นำชาวไร่อ้อยบางคนก็พร้อมที่จะแยกตัวเองออกไป ในทิศทางที่ตนเองจะได้รับผลประโยชน์มากที่สุดเมื่อมีโอกาส เช่น กรณีนายวิวัฒน์ วิจารณ์ ซึ่งเราถือว่าเป็น "มุ้งเหล็กในมุ้งใหญ่" ของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ เมื่อนายวิวัฒน์ วิจารณ์ แยกตัวออกมาและ เป็นประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด ก็ยังไม่ร่วมมือกันเคลื่อนไหวในเรื่องเดียวกันกับสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ทั้งนี้เพราะสาเหตุของ "ความไม่ชอบกันเป็นส่วนตัว" ระหว่างนายวิวัฒน์ วิจารณ์ กับนายประธาน ใภ้ภาสภรณ์กิจ (เลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ) ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลทั้งสองในฐานะผู้นำชาวไร่อ้อย ไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน ในด้านความสามารถ และแนวความคิดซึ่งเป็น เรื่องส่วนตัวในขณะนั้น และถึงตัวหนึ่งก็คือ บรรดาผู้นำชาวไร่อ้อยในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ เห็นว่าชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด ของนายวิวัฒน์ วิจารณ์ เกิดขึ้นจากฝ่ายของโรงงานน้ำตาล (บริษัทค้าผลผลิตน้ำตาล จำกัด) ซึ่งเป็นฝ่ายที่กดขี่และเอาัดเอาเปรียบชาวไร่อ้อย เช่น ชาวไร่อ้อยไม่ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องราคาอ้อย ซึ่งกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อยถึงกล่าวถือว่าเป็นคนละพวกกันกับกลุ่มของคน เช่นนายวิวัฒน์ วิจารณ์ มีความใกล้ชิดกับกลุ่มของฝ่ายโรงงาน

หมายเหตุ: สำทับกฎเกณฑ์หรือระเบียบของการ เป็น "สมาชิกผู้สังเกตการณ์ไม่มีสิทธิในข้อบังคับของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" หากแต่เป็นการกำหนดขึ้นมาจากนายประธาน และนายสหัส เท่านั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น (จากการสัมภาษณ์ของ เจ้าหน้าที่ท่านหนึ่งในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย) .

น้ำคาลดตั้งกล่าว ย่อมทำให้ความใกล้ชิดกับผู้นำชาวไร่อ้อยของสหพันธ์ชาวไร่อ้อย ลดน้อยลงหรือหมดไปในที่สุด ความไว้วางใจซึ่งกันและกันย่อมหมดไปด้วย ถือว่านายวิวัฒน์ ริงดาล เป็นฝ่ายตรงกันข้าม ไม่ใช่พวกตนเอง คือให้ความสำคัญลงสมาชิกภายในกลุ่มตนมากกว่าคนอื่น นั่นหมายถึง ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างนายวิวัฒน์ ริงดาล กับผู้นำชาวไร่อ้อยในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยหมดไป มีผลทำให้ความสัมพันธ์ในถิ่นต่าง ๆ ของบุคคลดังกล่าวนี้เปลี่ยนแปลงไปด้วยดังที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนั้นภายในสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ก็ยังมีกลุ่ม "กลุ่มแข็งเคิร์ก" ซึ่งมีสภาพเป็น "มุ้งเล็กในมุ้งใหญ่" ของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ซึ่งมีแนวความคิดที่ก้าวหน้า มีวิธีการที่รุนแรง ซึ่งต่างจากกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อยที่ยังกุมอำนาจภายในสมาคมฯ เขต 7 และสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย อยู่ ซึ่งผู้เขียนเคยได้วิเคราะห์มาแล้วในบทที่ ๑ ถ้าย้อนกลับมาพิจารณาสภาพภายในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยแล้ว จะพบว่าภายในองค์กรชาวไร่อ้อยแห่งนี้ ผู้นำชาวไร่อ้อยต่างก็พยายามที่จะขึ้นมาใช้อำนาจหรือบารมี เพื่อที่จะช่วงชิงความเป็นใหญ่แทน "นายมงคล กิจพานิช" ซึ่งบารมีและอำนาจเริ่มลดต่ำลงเรื่อย ซึ่งผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุดังกล่าวนี้ในลำดับต่อไป

แผนภูมิ ๒: โครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำชาวไร่อ้อยในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยภายใต้ระบอบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30

2. เริ่มต้นระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70: 30

2.1 เริ่มต้นระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 เริ่มต้น เอกภพของขบวนการชาวไร่อ้อยไทย

เมื่อทางรัฐบาลได้ประกาศใช้ระบบการซื้อขายอ้อยโดยการแบ่งรายได้สุทธิจากการขายน้ำตาลทราย โดยประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดปริมาณการผลิตน้ำตาลทราย และเงื่อนไข และราคา การรับซื้ออ้อยสำหรับการผลิต ปี 2525/2526 ถึงปี 2529/2530 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2525

ด้วยระบบดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยการประสานงานกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (ดร.จिरาฎ อิศรางกูร ณ อยุธยา) ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ในเดือนธันวาคม 2525 จึงทำให้องค์กรชาวไร่อ้อยในระดับนำมือน้องค์กรเดียว

2.2 กำเนิดสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย

สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 สมาคมกลุ่มชาวไร่ระจวบ-เพชรบุรี และ ชุมนุมสหกรณ์ได้แยกออกจากสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย แล้วประกาศจัดตั้ง "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2526 โดยรวมกับสมาคมชาวไร่อ้อยใหม่อีก 4 สมาคม คือ

- สมาคมชาวไร่อุทัยธานี
- สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์
- สมาคมชาวไร่อ้อยขอนแก่น
- สมาคมกลุ่มชาวไร่ภูคดาหาร

สาเหตุของการจัดตั้งสมาพันธ์ฯ พอสรุปได้ดังนี้

1. สืบเนื่องจากการขุ่นใจนายประธาน โสภาสปรณกิจ ออกจากตำแหน่ง
เลขาธิการสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2526 ชาวไร่อ้อยใน
เขตท้องที่เขต 7 โดยการนำของกลุ่ม "ยังเติร์ก" (สมรมทนต์สาวท่าเรือ) พร้อมด้วย
ข้อเรียกร้อง 2 ข้อ คือ

1.1 เห็นด้วยกับร่าง พ.ร.บ.อ้อยและน้ำตาลทราย เพราะเป็นการจั
ระเบียบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย แต่มีบางมาตราไม่ได้มีความเป็นธรรมแก่ชาว
ไร่อ้อย ได้แก่ มาตรา 13 และมาตรา 17 จึงขอให้ทบทวน ที่สำคัญก็คือน่าจะให้
ชาวไร่อ้อยเข้าไปร่วมรับรู้ในการทบทวนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

1.2 ขี้ใจโล้นายประธาน โสภาสปรณกิจ เลขาธิการสมาคมกลุ่มชาวไร่
อ้อยออกจากตำแหน่ง เพราะไม่มีความจริงใจต่อชาวไร่อ้อย

พร้อมกับการเคลื่อนไหวดังกล่าว กรรมการบริหารสมาคม ได้ยื่นใบลาออก
จากตำแหน่ง เพื่อสนับสนุนข้อเรียกร้องใน ข้อ 1.2 ดังมี 4 คน คือ

- นายยมยุทธ ดันพิริยะกุล
- นายดอกกรัก รักสถาพรพันธ์
- นายพັນ เข้ม วิริยะ ไชยดีช่วง
- นายเบ้งเฮง แซ่โล้ว

และต่อมากลางกลางอีก 8 คน ก็ได้ยื่นใบลาออกจากกรรมการอีกเช่นกัน
เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นผลกระทบต่อสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย เป็นอย่างมากเพราะ
นายประธาน โสภาสปรณกิจ ได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งเลขาธิการฯ ซึ่งพึงได้รับ
เลือกจากที่ประชุมใหญ่ของสหพันธ์ฯ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2526 ในกรณีประเด็นดัง
กล่าวนี้ คุณวิสันต์ พงษ์วิทย์ภานุ ได้อธิบายว่า

"คุณประธาน ถูกชาวไร่อ้อยเขต 7 ได้ลงมติขับไล่ออกจากการเป็นกรรมการบริหารเขต 7 และขอให้ลาออกจากตำแหน่ง เลขานุการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยด้วย ในขณะที่ชาวไร่อ้อยลงมติขับไล่อคุณประธาน คุณประธาน เอง ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม และต่อมาไม่กี่วันคุณประธาน ก็ลาออกจากตำแหน่ง เลขานุการสหพันธ์ชาวไร่ด้วย"

อย่างไรก็ตามหากเราย้อนกลับมาพิจารณาถึงประเด็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มยังเติร์กกับนายประธาน โอกาสปรกฏก็จะมีปัจจัยอะไรที่เกี่ยวข้อง ก่อนอื่นต้องเข้าใจก่อนว่า นายประธาน เป็นบุคคลที่มีบทบาทที่โดดเด่นมากในองค์กรชาวไร่อ้อย เนื่องจากความสามารถพิเศษที่เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ได้รวดเร็วมากพอที่จะมานั่งประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ของภาครัฐบาลในเรื่องนโยบาย และนั่งต่อรองกับคนจากกลุ่มโรงงานน้ำตาลในเรื่องของธุรกิจ รวมทั้งนายประธาน ยังสามารถจัดเวลาส่วนตัวมาทุ่มเทให้กับงานขององค์กรหรือกลุ่มชาวไร่อ้อยได้มากกว่าผู้นำชาวไร่อ้อยคนอื่น ๆ ด้วย เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บทบาทของนายประธาน โดดเด่นขึ้นมา เพราะความชัดเจนในด้านการเมืองในระดับองค์กรชาวไร่อ้อย นายประธาน สามารถชูป้ายสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ซึ่งเป็นองค์กรชาวไร่อ้อยส่วนภูมิภาคที่ใหญ่ที่สุดและเป็นฐานกำลังหรือแกนนำของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ และสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ขึ้นมาหนุน ดร.จิราวุธ อิศรางกูร ณ อยุธยา (รมช. อุตสาหกรรม) ในการนำระบบ 70:30 มาใช้กับวงการอ้อยและน้ำตาลได้อย่างมีพลังจนสามารถต้านกระแสการคัดค้านระบบ 70:30 ของกลุ่มไทยรุ่งเรือง ในท่างมี 2525 ซึ่งเป็นกลุ่มโรงงานน้ำตาลที่ใหญ่ที่สุดในเมืองไทย ในช่วงปี 2525 ซึ่งเป็นปีแรกที่มีการใช้ระบบ 70:30 นั้น นายประธาน มีตำแหน่งโดยเปิดเผยเพียง เลขานุการสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 และเลขานุการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์กรชาวไร่อ้อยในระดับส่วนกลาง ที่มีอิทธิพลต่อชาวไร่อ้อยทั่วประเทศมากที่สุดก็จริง และ หากพิจารณากันอย่างลึกซึ้งแล้วในทางปฏิบัติที่นายประธาน เราถือว่าเป็น "นายกเงาของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7" และ "ประธานเงาของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" ทั้งนี้เพราะว่าบทบาทในการกำหนดนโยบายสูงสุดอยู่ในมือของนายประธานหมด โดยที่นายมงคล ก็ทานิช ซึ่งเป็นนายกสมาคมฯเขต 7 และประธานฯ ในขณะว่างก็ยินยอมให้เป็น เช่นนั้นด้วยความยินดียิ่ง

เมื่อนำเอาระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 มาใช้ในอุตสาหกรรม อ้อยและน้ำตาล เพื่อให้การดำเนินการของระบบนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยความสามารถและการประสานงานของ ดร.จิราวุธ อิศรางกูร ณ อยุธยา (รมช.อุตสาหกรรม) ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด ซึ่งมีนายวิวัฒน์ รัตนา เป็นประธาน จึงได้เข้าเป็นสมาชิกของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ จึงทำให้องค์กรชาวไร่อ้อยในระดับนี้ มีเพียงองค์กรเดียว ในช่วงนี้หากดูจากภายนอกอาจเห็นแต่ความ เป็นเอกภาพซึ่งแท้จริง ขององค์กรชาวไร่อ้อย แต่ถ้าหากเราพิจารณากันอย่างลึกซึ้งในวงการอ้อยและน้ำตาล แล้ว สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการเกาะตัวกันอย่างหลวม ๆ ถ้าจะกล่าวไปกว้าง เป็นการรวมกันของผู้นำชาวไร่อ้อย (บุคคลที่มีบทบาทหรืออิทธิพลมากในองค์กร) ซึ่งเป็นเพียงแนว การประสานผลประโยชน์ที่ได้รับจากระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 เพียงชั่วคราว เท่านั้น เพื่อสร้างหลังการต่อรองผลประโยชน์ (ราคาอ้อย) ภายใต้ระบบการแบ่งปัน ผลประโยชน์

ในช่วงที่องค์กรชาวไร่อ้อยมีเพียงองค์กรเดียวภายในองค์กรหรือสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ก็มีการต่อสู้แย่งชิงอำนาจระหว่างผู้นำชาวไร่อ้อยด้วยกัน ดังปรากฏให้เห็นภาพของการต่อสู้กันอย่างเด่นชัดคือ ภายหลังจากที่ได้นำระบบ 70:30 มาใช้ กล่าวคือ ภายใต้ระบบ 70:30 ในบรรดาผู้นำชาวไร่อ้อยทั้งหลาย นายประธาน ซึ่งมีบทบาทที่โดดเด่นมาก โดยเฉพาะในส่วนกลางได้เข้าไปเป็นกรรมการชุดต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐบาลและกึ่งรัฐบาลมากมาย ทั้งนี้เพราะ ดร.จิราวุธ ซึ่งทำหน้าที่เป็น "ลูกพี่ใหญ่" ของนายประธาน พยายามที่จะสนับสนุนนายประธาน ให้มีบทบาทหรืออิทธิพลภายในแวดวง ชาวไร่อ้อยเพื่อที่ ดร. จิราวุธ จะได้ใช้เป็นเครื่องมือในการผลักดันระบบ 70:30 และร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทรายฉบับใหม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ ดร.จิราวุธ ต้องการนำมาใช้ในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล มีบางกลุ่มในองค์กรชาวไร่อ้อยหรือสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ เองของนายมงคล อย่างระแวงว่าจะรักษาผลประโยชน์ให้กับชาวไร่อ้อยจริงใจหรือไม่ และบางกลุ่มก็มองการเติบโตของนายประธาน อย่างหวุดหวิดซึ่งเป็นปรากฏการณ์ธรรมดา ๆ ที่ต้องเกิดขึ้นทุก ๆ องค์กร ในสภาพการณ์ดังกล่าวก็ง่ายด้ายกับการที่จะมีการฉวยโอกาส

เข้าแทรก และใช้กลุ่มยังบางกลุ่มซึ่งมีสภาพเป็น "ผู้เล็กในผู้ใหญ่" ในองค์กรชาวไร่ อ้อยนั้นเอง เป็นเครื่องมือขั้วโล่นายประธาน ในช่วงปี 2526 ซึ่งเป็นปีที่องค์กรชาวไร่ อ้อยเกิดแตกแยกหรือขัดแย้งกันอย่างรุนแรง อย่างที่ไม่เคยเป็นมาในอดีต เหตุการณ์นี้ เกิดหลังจากการประชุมใหญ่ประจำปีของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการ ชุดใหม่ไม่นาน โดยที่ "ผู้ใหญ่มุท" (นายยมุท ดันเพริชะกุล) ที่วิ่งการมาเสียเมือง กาญจนบุรี เรียกขานว่า "ลูกพี่" และมีกลุ่มยังเติร์กในสมาคม เขต 7 เป็นลูกน้องของผู้ใหญ่ มุท ผู้ใหญ่มุท อาศัยความเป็น "ลูกพี่ใหญ่" ของตนใช้กลุ่มยังเติร์กเป็นเครื่องมือในการ กำหนดแผนการเคลื่อนไหว โจมตี ผู้ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับระบบ 70:30 ว่าเบียดบังผลประโยชน์ชาวไร่โดยอาศัยช่องโหว่บางจุดของระบบ 70:30 แน่นนอนที่สุดเป้าหมายของการโจมตีอีกประการหนึ่งก็คือนายประธาน โดยมีการกล่าวหาว่านายประธาน ว่าขายตัวให้กับกลุ่มค้าผลผลิตน้ำตาล ซึ่งในขณะนี้ต้องจัดเป็นกลุ่มโรงงานน้ำตาลที่ใหญ่ที่สุด และเป็นกลุ่มที่สนับสนุนระบบ 70:30 มาตั้งแต่ต้น จึงก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจต่อนายประธานว่าไม่รักษาผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยโดยจริงใจ

อาจมีคำถามว่า ปัจจัยอะไรที่เกี่ยวข้องกับการขัดแย้งระหว่างกลุ่มยังเติร์กกับ นายประธาน จึงทำให้กลุ่มยังเติร์กเคลื่อนไหวในการขั้วโล่นายประธาน นอกจากการ เป็นเลขาธิการของสมาคมชาวไร่อ้อย คำตอบมีได้ว่า นายประธาน เป็นบุคคลที่มี บทบาทและกุมอำนาจภายในองค์กรชาวไร่อ้อย ทั้งระดับสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 และสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะ one man show กล่าวคือ กุม อำนาจหรือบทบาทแต่เพียงผู้เดียว และขณะเดียวกันก็พยายามกีดกันคนรุ่นใหม่ที่แนวความคิดที่ก้าวหน้า เช่น กรณีกลุ่มยังเติร์ก ไม่ให้เข้าไปเป็นกรรมการบริหารสมาคมหรือสหพันธ์ ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ในที่สุดกลุ่มนี้ก็ยึดบทบาทมากมายภายในสมาคมหรือสหพันธ์ชาว ไร่อ้อยฯ และจะเป็นการลดบทบาทหรืออำนาจของนายประธาน ในที่สุดกลุ่มยังเติร์ก กลุ่มนี้เคยกระทำการเคลื่อนไหวต่อต้านการทำงานของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 มาก่อนประมาณเกือบ 10 ปีมาแล้วจนแนวร่วมคนหนึ่งของกลุ่มนี้คือนายวันชาติ วัชรธรรม ถูก ลอบยิงเสียชีวิตที่ตลาดท่าเรือ กลุ่มนี้มักว่าเป็นการขังการจากแกนนำบางคนในสมาคมกลุ่ม

ชาวไร่อ้อยเขต 7 ซึ่งมีนายประธาน และนางมงคล กิจานันท์ ภูมยบรรพตหรืออำนาจ อยู่ ก่อให้กลุ่มยังเติร์กไม่ไว้วางใจในตัวของนายประธาน เกิดความระแวงซึ่งกันและกัน และทางฝ่ายกลุ่มยังเติร์กก็พยายามที่จะช่วงชิงตำแหน่งกรรมการสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 และกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย เพื่อที่จะไปเป็นฐานหลังค้ำรองต่อไปในอนาคต คุณสันติ (นามแฝง) กรรมการบริหารสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 และสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นการขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ทางอำนาจระหว่างกลุ่มยังเติร์กกับนายประธาน ว่า

"มาเที่ยวของเมืองไทยจริง ๆ ก็คือ กลุ่มอำนาจ คือทหารผู้ถืออาวุธ ข้าราชการของประเทศ ผมว่าในสมาคมเองก็เหมือนกัน มันก็เป็นการครอบงำส่วนหนึ่งอ้างผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยขึ้นมาก่อตั้ง ก่อนแรก ๆ มันก็รักษาผลประโยชน์ของชาวไร่ แต่นานเข้า ๆ มันก็เกิดลักษณะเผด็จการผู้นำขึ้นมารวยอำนาจ (power) กระจุกคนโดย monopoly คือว่า monopoly สมัยที่คุณประธาน (คุณประธาน โอภาสปรกรณกิจ) อยู่ one man show คุณประธาน คิดจะทำอะไรก็ทำแล้ววางแผนสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้คนอื่นยอมรับ สร้างเงื่อนไข แต่ปัจจุบันหลังจากขับไล่คุณประธาน ไปแล้ว กลุ่มเก่าเอง ลูกน้องคุณประธาน เขาก็คิดกันคนหนุ่มรุ่นใหม่ ออกไป เขายังไม่ต้องการให้เข้าไปมีบทบาทในกลุ่มหรือสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ อาจจะหลุดเข้าไปในลักษณะประเภทพวกคุณสมคิด (คุณสมคิด กิจานันท์) ก็ไม่ใช่เพราะมันสืบทอดแต่โบราณ"

จากคำให้สัมภาษณ์ของคุณสันติ สามารถกล่าวได้ว่ากลุ่มยังเติร์ก ขัดแย้งกับนายประธาน โอภาสปรกรณกิจ เนื่องจากปัจจัยของผลประโยชน์ทางอำนาจ ซึ่งต่างก็พยายามที่จะช่วงชิงหรือต่อสู้กัน เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและรักษาอำนาจที่ตนมีอยู่โดยนายประธาน พยายามกีดกันกลุ่มยังเติร์ก ไม่ให้เข้าไปมีบทบาทหรือมีอำนาจภายในสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 7 หรือสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ซึ่งก่อให้เกิดสภาพ "ความไม่ชอบกัน เป็นการส่วนตัว" ขึ้นระหว่างกลุ่มยังเติร์ก กับนายประธาน เมื่อสภาพการณ์เป็นเช่นนี้เป็นเหตุให้ทั้ง 2 ฝ่ายไม่มีความใกล้ชิดกัน ติดต่อกัน ผลที่สุดทำให้ความสัมพันธ์ส่วนตัวทั้ง 2 ฝ่ายหมดไป ซึ่งนำมาซึ่งความขัดแย้งในที่สุด ต่างฝ่ายก็พยายามที่จะกำจัดอีกฝ่ายหนึ่งออกจากวงการอ้อยให้ได้เมื่อมีโอกาส เช่นกรณีของกลุ่มยังเติร์ก อาศัยโอกาส

การประชุมชาวไร่อ้อยเพื่อชี้แจงเรื่องร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ก่อกระแส
 โจมตีร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทรายฉบับดังกล่าวนี้ ว่าเป็นกฎหมายมาเสียหน้า
 ตาลและโจมตีพฤติการณ์นายประธาน พยายามรวบรัดให้ชาวไร่อ้อยยอมรับร่างพระราช
 บัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย โดยไม่ยอมให้มีการแก้ไขเป็นเหตุจุดชนวนในการขับไล่ นาย
 ประธาน ในที่สุด นติของชาวไร่อ้อยที่เข้าประชุมให้ขับนายประธาน ออกจากตำแหน่ง
 เลขานุการสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ยิ่งมีการแยกแยะความสับสนในที่สุดก่อนให้
 พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ดังกล่าว ยิ่งทำให้ชาวไร่โกรธแค้นมาก สามารถ
 กล่าวได้ว่า การขับครั้งนี้มีการวางแผนมาก่อนและได้รับสัญญาณไฟเขียวจากแกนนำคน
 หนึ่งในสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยคือ นายยงยุทธ สันพิริยะกุล ซึ่งเป็น "ลูกพี่ใหญ่" ของ
 กลุ่มยังเติร์ก ซึ่งมีศักดิ์เป็น "อาเขย" ของนายประธาน เอง นายยงยุทธ เลยเป็น
 "เกราะคุ้มภัย" ให้นายประธาน มาตลอดเวลา เหตุที่ทำให้ นายยงยุทธ เปิดสัญญาณไฟ
 เขียวครั้งนี้และอาศัยกลุ่มยังเติร์กเคลื่อนไหวขับไล่ นายประธาน เพราะนายประธาน
 แอบอ้างชื่อนายยงยุทธ ในการรับเงินก้อนโตประมาณ 7.5 ล้านบาทจากนายหน้าและคู่
 สัญญาของบริษัทผู้ซื้อบริษัทหนึ่งใน 3 บริษัท ซึ่งเป็นผู้ซื้อน้ำตาล 600,000 ตันจากการที่
 นายประธาน เอาหูไปนาเอาตาไปไร่นี้ว่า เรื่องเปิดเผยจากผู้ที่ถูกอ้างชื่อในจำนวน 1
 ใน 5 ซึ่งไม่ได้รับเงินจากนายประธาน เนื่องจากนายประธานสูบไว้หยดคนเคี้ยวข้าว
 ถึงนายยงยุทธ ทำให้ นายยงยุทธ โกรธมากและเปิดสัญญาณไฟเขียวให้กลุ่มยังเติร์ก ซึ่ง
 ไม่พอใจนายประธาน อยู่แล้วโจมตีจับไล่ทันที มีผลให้นายประธาน ลาออกจากตำแหน่ง
 เลขานุการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยในที่สุด

หมายเหตุ บริษัทผู้ซื้อน้ำตาลต่างประเทศ 3 บริษัท ได้แก่

1. บริษัท เทค แอนด์ โลงก์ อินเตอร์เนชั่นแนล ลิมิเต็ด
2. บริษัท อีดี แลนด์ เอฟแมน ลิมิเต็ด
3. บริษัท เคอร์รี่ เทรคคิง ลิมิเต็ด

๒. การเลือกตั้งเลขาธิการสหพันธ์ฯ แทนนายประสาน โอภาสปรภณกิจ

การเลือกตั้งเลขาธิการสหพันธ์ฯ แทนนายประสาน โอภาสปรภณกิจ เป็นเงื่อนไขอีกประการหนึ่งที่ได้สร้างความวุ่นวายให้แก่สหพันธ์ฯ เพราะกรณีการจับไล่ นายประสาน โอภาสปรภณกิจ ออกจากตำแหน่งเลขาธิการสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขต 7 นั้น ทำให้ผู้แทนสมาคมชาวไร่อ้อยเขตอื่นที่เป็นกรรมการสหพันธ์ฯ เห็นว่าได้เกิดความแตกแยกทางแนวความคิดเห็นที่จะร่วมกันผลักดัน พ.ร.บ. เพราะ

๒.๑ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๖ นายประสาน โอภาสปรภณกิจ ลาออกจากตำแหน่งเลขาธิการสหพันธ์ฯ นายวิทย์ กิตติโชติทรัพย์ ผู้จัดการฝ่ายไร่ของโรงงานไทยอุตสาหกรรมน้ำตาล ได้นำชาวไร่อ้อย จำนวน ๑๐ คน เข้าพบนายอุทัย พิมพ์ใจชน เพื่อคัดค้านการเสนอ พ.ร.บ. เข้าสู่สภา

๒.๒ กรรมการสหพันธ์ฯ ได้แตกแยกออกเป็น ๒ กลุ่ม โดยชัดเจนคือ กลุ่มหนึ่งต้องการจะแยกออกจากสหพันธ์ฯ ไปจัดตั้งองค์กรขึ้นใหม่ (กลุ่มนี้ต่อมาได้แยกตัวออกมาเป็นสหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย มีใบกลุ่มที่แยกออกไปจัดตั้งสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย)

ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นภายในวงการชาวไร่อ้อย เป็นเหตุให้การเลือกตั้งตำแหน่งเลขาธิการฯ นั้นก็ต่างฝ่ายต่างก็ระมัดระวังในท่าที และพยายามช่วงชิงอย่างเต็มที่ ซึ่งผลปรากฏว่านายสุเทพ ตั้งเกียรติ จากสมาคมการเกษตรระยะอง (ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่ต้องการแยกตัวออกจากสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย) ได้รับเลือกเป็นเลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ด้วยคะแนนเป็นเอกฉันท์แทน นายประสาน โอภาสปรภณกิจ นายสุเทพ ตั้งเกียรติ เป็นกรรมการผู้หนึ่งที่ใกล้ชิดนายประสาน ซึ่งความใกล้ชิดมีผลต่อการได้รับเลือกตั้งแทนนายประสาน ทั้งนี้เพราะเหตุว่าการจับไล่ นายประสาน ออกจากตำแหน่งเลขาธิการสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 เป็นเรื่องภายในของสมาคมเขต 7 สมาคมอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิกของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ไม่ทราบข้อเท็จจริง และยังให้การสนับสนุนนายประสาน อยู่ เพราะเห็นว่านายประสาน เป็นบุคคลที่มี

มระโยชนต่อชาวไร่อ้อยเป็นอย่างดี เมื่อนายสุเทพ กับนายประसान เป็นผู้ที่มีความ
ใกล้ชิดกัน และเคยทำงานร่วมกัน เข้าใจปัญหาของชาวไร่อ้อยได้ดี จึงทำให้กรรมการ
ของสมาคมอื่น ๆ นอกจากสมาคมเขต 7 ให้ความไว้วางใจลงคะแนนให้นายสุเทพ ได้
รับเลือกตั้งดำรงตำแหน่ง เลขานุการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ แทนนายประसान ในที่สุด ด้วย
ความที่นายสุเทพ เป็นคนจริงจังต่องาน มีลักษณะการทำงานที่แข็งกร้าว นายสุเทพ
จึงถูกใช้เป็นตัวชนใน เหตุการณ์ขัดแย้งภายในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ในเวลาต่อมา

การพ่ายแพ้ของกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ซึ่งได้เสนอนายพอง ชูศิลป์กุล เข้า
แข่งขันนั้น ทำให้สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 สรุปรบมท.เขียนว่าถูกหักหลังจากอีกฝ่ายหนึ่ง
เพราะได้พยายามที่จะประนีประนอมโดยการเสนอข้อต่อรองอื่น ๆ ให้กับอีกฝ่ายหนึ่ง เพราะ
คะแนนเสียงที่นายพอง ชูศิลป์กุล ได้รับนั้นเป็นคะแนนที่ได้จากผู้แทนสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย
เขต 7 เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของนายประसान โสภาสปรกรกิจ ภายในสหพันธ์ชาว
ไร่อ้อยฯ ยังได้รับการสนับสนุนอยู่มาก กลุ่มที่ให้การสนับสนุนนายประसान อย่างเหนียว
แน่นคือ กลุ่มนายสหัส อุดมพานิช นายกสมาคมชาวไร่อ้อยกุ่มทวาปี อุดรธานี นายทำรงค์
เมืองจำนงค์ อุปนายกสมาคมกลุ่มอาชีพการเกษตรชลบุรี และนายแพ ธาระธนะ นายก
สมาคมการเกษตรระยอง รวมทั้งนายสุเทพ ตั้งเกียรติ เลขานุการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ
คนใหม่ กลุ่มดังกล่าวเรียกร้องให้นายประसान กลับเข้ามา เป็น เลขานุการสหพันธ์ชาว
ไร่อ้อยฯ ต่อไป แต่สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ซึ่งเป็นฐานเดิมของนายประसान ไม่
ยอม กลุ่มอิทธิพลของนายประसान ไม่พอใจสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 โดยเลขาธิการ
นายมงคล กีพานิช ประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ และนายกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7
ที่ไม่ออกโรงปกป้องนายประसान

3. ความขัดแย้งระหว่างนายสุเทพ ดั่งเกียรติ (เลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ)
กับนายมงคล กัทธานี (ประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ)

ด้วยผลจากการเลือกตั้งดังกล่าว จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งให้สหพันธ์ชาวไร่อ้อยรุนแรงมากกว่าเดิม เพราะกลุ่มสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ไม่ยอมให้ความไว้วางใจและร่วมมือในการดำเนินการภายใต้การนำของนายสุเทพ ดั่งเกียรติ ถึงขั้นกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ จึงแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- กลุ่มนายมงคล กัทธานี (ประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ และนายกสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 7)
- กลุ่มนายสุเทพ ดั่งเกียรติ (เลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ และกรรมการบริหารสมาคมการเกษตรระยอง)

ซึ่งความขัดแย้งภายในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ได้ปรากฏชัดเจนในประเด็น 2 ประเด็น ดังนี้

3.1 การแต่งตั้งกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ซึ่งได้ให้อำนาจของเลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ แต่ฝ่ายสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ไม่ยอมรับการจัดสรรตำแหน่งสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขตต่าง ๆ ซึ่งเป็นสมาชิกของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ในข้อเสนอของนายสุเทพ ดั่งเกียรติ ที่ได้เสนอขอความเห็นชอบจากประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ

3.2 การคัดถอนอำนาจของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ทำให้กลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 กลับไปใ้ฐานะและบทบาทของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 เคลื่อนไหวงานในระดับนโยบายแทนบทบาทของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ตามที่ได้เคยใช้ (ดังจะเห็นได้จากบทบาทของนายวิทย์ กิตติโชติทรัพย์ ที่ได้กล่าวอ้างไว้ข้างต้น)

คุณญูเรื่อง เกาศรี ได้อธิบายเพิ่มเติมในประเด็นของการขัดแย้งระหว่าง
ประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ กับเลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ว่า

"เริ่มที่การฟอร์มกรรมการบริหาร ตามข้อบังคับระบุให้ประธานสหพันธ์ฯ และ
เลขาธิการช่วยกันพิจารณา แคนายสุเทพ ตั้ง เกียรติ กลับเตรียมโผที่ได้มี
การพิจารณาเตรียมการมาก่อนให้นายมงคล ก็พานิช ยอมรับ ชำได้ตัดจำนวน
กรรมการบริหารที่มาจากเขต 7 ลงจาก 7 คน เหลือ 5 คน และเพิ่มกรรม
การจากเขตอื่น ๆ จาก 2 หรือ 3 เป็น 4 คน ทำให้นายมงคล ก็พานิช
ไม่พอใจและไม่ยอมประกาศแต่งตั้งตามที่นายสุเทพเสนอ ในวันเดียวกันความ
ขัดแย้งก็เกิดขึ้นอีก เมื่อนายสุเทพ พยายามออกหนังสือส่งร่าง พ.ร.บ.อ้อย
แล้วมีศาลทหารที่ไม่ผ่านการพิจารณาของที่ประชุมสหพันธ์ฯ ให้แก่ประธานกรรม
ธิการแปรญัตติ ซึ่งผิดไปจากมติที่ประชุม ให้น้ำจ่าง พ.ร.บ.อ้อยและน้ำศาลทหาร
เฉพาะส่วนที่มีการแก้ไขจากคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยที่มี ดร.แสง สงวนเรือง
เป็นประธานนำเสนอต่อประธานกรรมการแปรญัตติ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นไม่
ใช่เหตุที่เกิดขึ้นโดยปรกติ ดูเหมือนว่ามีการเตรียมการมาก่อน และด้วยความ
แข็งกร้าวของนายสุเทพ ทำให้นายมงคล ก็พานิช ประธานสหพันธ์ฯ หักสินใจลาออก
จากตำแหน่งประธานสหพันธ์ฯ ในเวลาต่อมา แต่กรรมการเขต 7 ปกปิดเรื่อง
ดังกล่าวไว้"

จากคำสัมภาษณ์ของคุณญูเรื่อง เกาศรี และข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ หากจะ
วิเคราะห์กันอย่างลึกซึ้งแล้ว สามารถมองเห็นภาพของการต่อสู้กันเพื่อการเป็นผู้นำ หรือ
"ลูกพี่ใหญ่" ของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ระหว่างนายสุเทพ ตั้ง เกียรติ กับ
นายมงคล ก็พานิช ได้ค่อนข้างชัดเจน อาจมีคำถามได้ว่านายสุเทพ และนายมงคล
ต่อสู้กันเพื่อการเป็นผู้นำของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย อย่างไร คำตอบมีได้ว่า
หลังจากที่นายประสาน โอภาสปรณกิจ ถูกขับไล่ออกจากตำแหน่ง เลขาธิการสมาคมกลุ่ม
ชาวไร่อ้อยเขต 7 และมีผลให้นายประสาน ต้องลาออกจากตำแหน่ง เลขาธิการสหพันธ์
ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ก็ได้มีการเลือกตั้ง เลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ขึ้นแทน
ปรากฏว่านายสุเทพ ได้รับเลือกเป็น เลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ แทนนายประสาน
ด้วยปัจจัยดังที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้ว ว่า นายประสาน กับนายสุเทพ มีความสัมพันธ์ส่วนตัว
ที่ใกล้ชิดกันมาก เนื่องจากมีแนวความคิดแนวเดียวกัน และการ เป็น เพื่อนร่วมงานกัน

ในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ยากลำบากและ เป็นกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยร่วมกัน เป็นพรรคพวกเดียวกัน และการขับไล่ นายประสาธน์ เป็นเรื่องภายในของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 เท่านั้น สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขตต่าง ๆ ไม่รู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขับไล่ครั้งนี้ และยังมองว่า นายประสาธน์ เป็นบุคคลที่มีประโยชน์ต่อชาวไร่อ้อย เมื่อนายสุเทพ ได้เป็น เลขานุการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ จึงเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่หรือบทบาทมาจากประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ (นายมงคล กิจพานิช) ได้พยายามเรียกร้องให้นายประสาธน์ กลับเข้ามาเป็น เลขานุการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ อีกร่วมกับกลุ่มที่ยังให้การสนับสนุนนายประสาธน์ เหมือนเดิม คือ กลุ่มนายสวัสดิ์อุดมพานิช นายทำรงค์ เมืองจำนงค์ และนายแพ สารธนะ ซึ่งเราถือว่าเป็นพรรคพวกเดียวกัน เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ยิ่งทำให้กลุ่มของนายมงคล หมายถึงสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ไม่พอใจ และนำมาซึ่งความขัดแย้งกันของกลุ่มนายสุเทพ กับกลุ่มของนายมงคล เมื่อนายสุเทพ ได้รับเลือกเป็น เลขานุการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ย่อมมีบทบาทหรือหน้าที่ร่วมกับประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ (นายมงคล กิจพานิช) ในการฟอร์มคณะกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วนายสุเทพ ได้พิจารณาหรือกระทำการฟอร์มคณะกรรมการบริหาร แต่ฝ่ายเดียวโดยอาจจะมิใช่ นายสวัสดิ์ อุดมพานิช นายทำรงค์ เมืองจำนงค์ และนายแพ สารธนะ หรือกลุ่มที่อยู่ฝ่ายนายสุเทพ ร่วมพิจารณาหรือฟอร์มคณะกรรมการบริหารด้วย โดยที่นายมงคล ในฐานะประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาเลย การฟอร์มคณะกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ครั้งนี้ นายสุเทพ ก็ได้โอกาสโดยการลดสัดส่วนกรรมการบริหารจากสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 จากที่มีอยู่เดิม 7 คน เหลือ 5 คน และเพิ่มกรรมการของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขตอื่น ๆ ที่อยู่ฝ่ายตนมากยิ่งขึ้น สามารถกล่าวได้ว่าการกระทำครั้งนี้ เป็นการลดอำนาจหรือบทบาทของกลุ่มนายมงคล ในขณะที่เดียวกันก็เพื่อกลุ่มนายสุเทพ เองจะได้ขึ้นมามีผู้นำที่มีบทบาทหรืออำนาจมากขึ้นในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ เมื่อนายมงคล ไม่ยอมรับการจัดสรร สัดส่วนกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ในข้อเสนอของนายสุเทพ ซึ่งการแต่งตั้งกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ต้องได้รับความเห็นชอบจากประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ (นายมงคล กิจพานิช) และนายสุเทพ ก็ได้ออกหนังสือนำเสนอร่าง พ.ร.บ.อ้อยและ

นำศาลที่ไม่ผ่านการพิจารณาของที่ประชุมสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ให้แก่ประธานกรรมการ
แปรรูปผลิ เหตุการณ์หรือการกระทำของนายสุเทพ ยิ่งก่อให้เกิดการขัดแย้งกับนายมงคล
มากยิ่งขึ้นกว่าเดิมอีก ในที่สุดนายมงคล ก็พานิช ก็ตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งประธาน
สหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ

ขณะนั้นมอง เห็นภาพที่สำคัญประการหนึ่งคือ แนวความขัดแย้งกันในแนวทาง
การผลักดันพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่งผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ถึงประเด็นของ
ปัจจัยที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ขึ้นในประเด็นต่อไปนี้

4. ความขัดแย้งในแนวทางการผลักดัน เรื่องพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย

กลุ่มบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย (กลุ่มนายสุเทพ ตั้งเกียรติ
ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากชาวไร่อ้อยทุกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยที่เป็นสมาชิกสหพันธ์ชาวไร่
อ้อยฯ ยกเว้นสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 และสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยประจวบ-
เพชรบุรี) ได้พยายามผลักดันให้พระราชบัญญัติอ้อยฯ เข้าสู่สภาโดยเร็วที่สุด เพื่อจะ
ได้ร่วมกันพิจารณาในรายละเอียดกันต่อไป ในการพิจารณาร่วมกับกรรมการของรัฐสภา
แต่กลุ่มสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 กลับเห็นว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติอ้อยฯ ดังกล่าว
นั้นชาวไร่อ้อยมิได้มีส่วนร่วมเห็นในการร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวด้วยเลย พร้อมกันนั้น
ก็ได้มีการเคลื่อนไหวที่เห็นยวข้องการเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ เข้าสู่สภา ดังเช่น กรณี
การเคลื่อนไหวโดยการนำของนายวิทย์ กิตติโชติทรัพย์ เป็นต้น ในลำดับต่อมาสมาคม
กลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ได้ตั้งคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
อ้อยและน้ำตาลทราย ประกอบด้วย 9 คน ดังนี้

- นายยมยุทธ ดันพิริยะกุล
- นายประชา โพธิพิพิธ
- นายวีระ ประภาวงษ์
- นายปราโมทย์ วานิชวานนท์

- นายสมคิด กิตฺยาภิษ
- นายวิชัย ล้อศิริ
- นายกำธร กิตฺติโชติทรัพย์
- นายวัชรินทร์ นุญทอง
- นายวิสันต์ หงษ์วิทย์ภานุ

สิ่งสำคัญยิ่งที่วิเคราะห์กันคือ ปัจจัยอะไรบ้างที่ก่อให้เกิดปัญหาการขึ้นคั่งดังกล่าวขึ้น และการก้าวเข้ามาเป็นผู้นำในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ของนายสุเทพ นั้นมีปัจจัยอะไรที่จะสนับสนุน คำถามนี้ผู้เขียนสามารถตอบได้ว่า นายสุเทพ ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ (ดร.จิราญ อิศรางกูร ณ อยุธยา รพช.อุตสาหกรรม) สาเหตุเนื่องจากนายประธาน เองก็มี ดร.จิราญ เป็นลูกพี่ ที่ให้การสนับสนุนนายประธาน มาโดยตลอด เมื่อนายประธาน และนายสุเทพ เป็นพรรคพวกเดียวกัน มีแนวคิดในการต่อสู้แนวเดียวกัน ก็ย่อมได้รับการสนับสนุนจาก ดร.จิราญ หลังจากที่นายสุเทพ ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขาธิการแทนนายประธาน เมื่อนายประธาน ถูกขับไล่ออกจากสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 และลาออกจากการเป็นเลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ โดยข้อเท็จจริงแล้ว ดร.จิราญ เป็นบุคคลที่ชาวไร่อ้อยให้ความศรัทธาและนับถือให้ความไว้วางใจมากเนื่องจาก ดร.จิราญ ได้เข้าไปคลุกคลีกับชาวไร่อ้อยและพยายามที่จะช่วยเหลือชาวไร่อ้อยขจัดปัญหาความเดือดร้อนของชาวไร่อ้อย เช่น กรณีที่นำเอาระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 มาใช้แก้ปัญหาค่ากำหนดราคาอ้อย ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่มีความสำคัญต่อชาวไร่อ้อยมาก โดยระบบการกำหนดราคาอ้อยเดิม ซึ่งเป็นการตกลงราคาการซื้อขายอ้อยระหว่างโรงงานน้ำตาลกับชาวไร่อ้อย เป็นโอกาสให้โรงงานน้ำตาลลดราคาอ้อยได้มาก ถึงแม้ในระยะต่อมารัฐ จะได้เข้ามามีบทบาทร่วมในการกำหนดราคาการซื้อขายอ้อยก็ตาม ก็ยังถูกทางโรงงานเออาร์เคเอเปรี๊ยะ ไม่ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องราคาอ้อยเป็นประจำ สามารถกล่าวได้ว่าเกือบทุกปีทีเดียว ดังที่นายสหัส อุดมพานิช (นายกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือและรองประธานสหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย) ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นนี้ว่า

"ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมคือ ดร.จิราญ อิศรางกูร ณ อยุธยา เป็นบุคคลที่พยายาม เข้ามาแก้ปัญหาของชาวไร่อ้อยที่เกิดขึ้นมา และเรื่องอื่นๆ โดยตลอด เช่น ปัญหาเรื่องราคาอ้อยที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกเอารัดเอาเปรียบจากทางโรงงานน้ำตาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านเองได้นำเอาระบบ 70:30 มาใช้ในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่มัน เรื่องราคาแต่ในอดีต ซึ่งผมคิดว่ามันเป็นผลดีต่อชาวไร่อ้อย ชาวไร่อ้อย ยอมรับในระบบ 70:30 ในระยะเริ่มแรก เพราะเมื่อต่อปัญหาการกำหนดราคาอ้อยแบบเดิม ซึ่งไรไม่มีขาดการในการกำหนดราคาอ้อยให้มีเสถียรภาพ ซึ่งเป็นปัญหาที่ชาวไร่อ้อยได้รับความเดือดร้อนเป็นประจำทุกปี สิ่งดังกล่าวนี้เองที่ชาวไร่อ้อยศรัทธาและเชื่อถือท่านมาก"

เมื่อ ดร.จิราญ ให้การสนับสนุนนายสุเทพ เพื่อเข้ามาสืบบทบาทแทนนายประสาน ที่เป็นมือขวา ดร.จิราญ หุดง่าย ๆ คือนายประสานเป็น "ลูกน้อง" ดร.จิราญ เป็น "ลูกพี่" ที่คอยให้การสนับสนุนและปกป้องมาโดยตลอด เช่น การติดต่อยกความช่วยเหลือจากรัฐ ในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชาวไร่อ้อยนายประสาน ในฐานะของชาวไร่อ้อยที่สืบบทบาทก็ทำหน้าที่นี้ ก็ได้รับการสนับสนุนด้วยดีจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะ ดร.จิราญ ซึ่งมีความใกล้ชิดกันมากเนื่องจากการที่ต้องทำงานร่วมกันในเรื่องอ้อยและน้ำตาล จึงไม่เป็นการยากที่นายสุเทพ จะรวบรวมพรรคพวกได้และต่อสู้กับนายมงคล ซึ่งเป็นผู้มีบารมีหรืออำนาจได้ เมื่อได้รับการสนับสนุนจากรัฐ (ดร.จิราญ)

ประเด็นที่น่าศึกษาต่อไปคือ รัฐได้เข้ามาแทรกแซงโครงสร้างอำนาจของชาวไร่อ้อยอย่างไร และจุดมุ่งหมายที่สำคัญของรัฐที่ทำเช่นนั้น คืออะไร คำตอบก็คือ รัฐได้เข้าไปให้การสนับสนุนฝ่ายนายสุเทพ ซึ่งมีแนวโน้มหรือให้การสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทรายฉบับใหม่ ที่จะมารองรับระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 ตรงกันข้ามกลุ่มของนายมงคล (สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7) กลับพยายามเพื่อยุติการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ ทั้งนี้ทางสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยมีเหตุผลว่าชาวไร่อ้อยมิได้มีส่วนรู้เห็นในการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วยเลย ถึงทางสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ตั้งคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่งประกอบด้วย 9 คนดังที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้ว เมื่อรัฐ (ดร.จิราญ) เข้ามา

แทรกแซงในลักษณะนี้ คือ ให้การสนับสนุนนายสุเทพ เพื่อที่จะได้ขึ้น เป็นผู้นำในสหพันธ์ ชาวไร่อ้อยฯ ก็ยิ่งทำให้เกิดการขัดแย้งที่รุนแรงและการต่อสู้แย่งชิงอำนาจหรือความรุนแรง ยิ่งขึ้น ทั้งในแนวทางในการผลักดันพระราชบัญญัติ เพื่อผลประโยชน์ทางอำนาจของฝ่ายตน เป็นสำคัญ จุดมุ่งหมายของรัฐที่กำ เช่นนั้น เพราะทางรัฐต้องการผ่านพระราชบัญญัติอ้อย และน้ำตาลทรายฉบับดังกล่าวที่เสนอรัฐสภา เนื่องจากต้องได้รับการสนับสนุนจากชาวไร่ อ้อยด้วย นายสุเทพหรือแม้แต่นายประสาน เอง จึงอาศัยจุดนี้สร้างบารมีของตนเองให้ สหพันธ์ชาวไร่อ้อย เป็นการเป็นผู้นำแทนนายมงคล ซึ่งมีบารมีมากในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ กล่าวอีกนัยหนึ่งนายสุเทพ หรือนายประสาน เติบโตในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยได้ด้วยการมี "ลูกพี่" (ดร.จิราญ) ขึ้นมาสนับสนุน ไม่ใช่การเติบโตด้วยตัวเอง

5. กลุ่มผู้นำของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ในคณะกรรมการบริหารสหพันธ์ ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย เสนอให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินโครงการ ควบคุมการผลิตอ้อยและน้ำตาลของสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 6 กำแพงเพชร ซึ่งมีนายสุทธิพร เกริกกฤตยา เป็นนายกสมาคม

กรณีดังกล่าวนี้ เป็นการลอกเลียนความขัดแย้งระหว่างสมาคมชาวไร่อ้อย เขต 6 กับผู้นำในสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ซึ่งในลำดับต่อมาผู้นำของกลุ่มสมาคม ชาวไร่อ้อยเขต 7 ได้ร่วมกับกรรมการของสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 6 กำแพงเพชร-วาง แผนที่จะช่วงชิงตำแหน่งนายกสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 6 กำแพงเพชรจากนายสุทธิพร เกริกกฤตยา ซึ่งก็สามารถกระทำได้สำเร็จ นายสุทธิพร เกริกกฤตยาได้อธิบายในรายละเอียดประเด็นดังกล่าวนี้ว่า

"ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนั้นะคุณสุนทร ผมถูกกล่าวหาว่าใช้จ่ายเงินในโครงการ ผลิตอ้อยและน้ำตาลของสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 6 กำแพงเพชรไม่ถูกต้อง ผม สาบานได้ว่าผมทำงานทุกอย่างด้วยความจริงใจและบริสุทธิ์และเพื่อชาวไร่อ้อย ทางกลุ่มระดับผู้นำของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ซึ่งเป็นกรรมการบริหาร สหพันธ์ฯ ขณะนั้นได้เสนอให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของผม ตอนนั้นผม เป็นนายกสมาคมฯ เขต 6 กำแพงเพชร อยู่ยิ่งทำให้ความขัดแย้งระหว่าง

สมาคมฯ เขต 6 กำแพงเพชร กับผู้นำในสมาคมเขต 7 มากยิ่งขึ้น เท่าที่ทราบ ผู้นำของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ได้ร่วมกันกรรมการบางคนในสมาคมฯ เขต 6 กำแพงเพชร เขาเหล่านั้นก็ได้วางแผนชิงตำแหน่งนายกสมาคมฯ เขต 6 ที่ผมดำรงตำแหน่งอยู่ได้สำเร็จ โดยผลลาออกเองนะ หลังจากนั้นนะความ ชัดแย้งภายในสหพันธ์ฯ ก็ถึงจุดที่ไม่สามารถที่จะประนีประนอมกันได้ ทางคุณ มงคล ในฐานะประธาน เมื่อไม่สามารถจะจัดความชัดเจนดังกล่าวนี้ได้จึง ใช้อำนาจหยุดดำเนินการของสหพันธ์ฯ และได้เรียกร้องให้ราชการที่เกี่ยวข้อง กับปัญหาดังกล่าวนี้วางตัว เป็นกลาง ค่อนข้างกลุ่มของคุณมงคล ก็ได้จัดตั้งองค์กร ของตนเป็น "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" (เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2526 ประกอบด้วย สมาคมฯเขต 7 สมาคมชาวไร่อ้อยเขต 7 ประจวบ-เพชรบุรี ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด และอีก 4 สมาคมคือ สมาคมชาว ไร่อ้อยบุรีรัมย์-ขอนแก่น-อุทัยธานี-มุกดาหาร) สำหรับผมต่อมาก็ได้จัดตั้งเป็น สมาคมชาวไร่อ้อยมาตุพรลักษ์บุรี แต่ต่อมาได้ร่วมกับสมาคมอื่น เป็นสมาคม สหพันธ์ชาวไร่อ้อยภาคเหนือ"

เมื่อความขัดแย้งได้ทวีความรุนแรงดังที่กล่าวมาแล้ว จนไม่สามารถที่จะประนี ประนอมกันได้ กล่าวคือ ความแตกแยกและความขัดแย้งภายในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยเกิด จากการแย่งกัน เป็นใหญ่ของผู้นำชาวไร่อ้อย หมายถึง กลุ่มนายสุเทพ และนายประสาม กับกลุ่มนายมงคล โดยนำเอาหลักการต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลและระบบ แบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 มากล่าวอ้างเท่านั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังคือ

เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2526 นายมงคล ก็พานิช ในฐานะประธานสหพันธ์ ชาวไร่อ้อยฯ ได้ใช้อำนาจตามข้อบังคับสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ 19(3) (ภาคผนวก) สั่งให้ หยุดดำเนินการของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ไว้เป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ 13 ตุลาคม 2526 เป็นต้นไป เหตุผลเพราะด้วยความแตกแยกในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ สหพันธ์ชาวไร่อ้อย ชาติเอกภาพ อาจนำความเสียหายมาสู่สหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ได้ เกรงว่าบุคคลอื่นจะ เข้าไปยุ่ง เกี่ยวและใช้เป็น เครื่องมืออันจะนำความเสียหายมาสู่ชาวไร่อ้อยทั่วประเทศได้ พร้อมกับนั้นก็ได้อีกเรียกร้องให้ราชการที่เกี่ยวข้องวางตัว เป็นกลาง

เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2526 สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ได้ร่วมกับสมาคมชาวไร่อ้อยประจวบ-เพชรบุรี มุมนุมนสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด และสมาคมชาวไร่อ้อยอีก 4 สมาคม ได้แก่

- สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์
- สมาคมชาวไร่อ้อยขอนแก่น
- สมาคมชาวไร่อ้อยอุทัยธานี
- สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยมุกดาหาร

จัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชาวไร่อ้อยของตนเองขึ้นเรียกว่า "สมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย-ประเทศไทย"

คุณบุญเรือง เกาศรี ได้ให้สัมภาษณ์ถึงประเด็นความขัดแย้งภายในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ซึ่งมีความคิดที่ขัดแย้งกันแตกออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้ว่า

"กลุ่มแรกคือ กลุ่มคุณสหัส อุดมพานิช นายสุเทพ ตั้งเกียรติ ซึ่งมีสมาคมชาวไร่อ้อยภูพานานี สมาคมการเกษตรระยอง สมาคมกลุ่มอาชีพการเกษตรชลบุรี สมาคมชาวไร่อ้อยเขต 6 กำแพงเพชร กลุ่มที่สองคือ กลุ่มของคุณมงคล กีพานิช ประธานสหพันธ์ฯ มีสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 สมาคมกลุ่มชาวไร่ประจวบ-เพชรบุรี และมุมนุมนสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด ชื่อเรียกร้องของกลุ่มคุณสหัส อุดมพานิช ต้องการให้สหพันธ์ฯ ออกแถลงการณ์ยืนยันว่าคุณประธาน โอกาสปรกณกิจ บริสุทธิ์และให้ยอมรับเป็นเลขาธิการสหพันธ์ฯ ต่อไป และไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนกรรมการบริหาร ส่วนกลุ่มคุณมงคล กีพานิช ถือว่าเรื่องของคุณประธาน เป็นเรื่องภายในของเขต 7 หากคุณประธาน กล้าเผชิญกับความเป็นจริง เมื่อมีความบริสุทธิ์คุณประธาน ก็จะมาอย่างผู้มีเกียรติ เขตอื่นไม่ควรก้าวท้าวข้อเสนอของกลุ่มคุณสหัส อุดมพานิชและนายสุเทพ ตั้งเกียรติ กลุ่มของคุณมงคล กีพานิช จึงไม่มีทางยอมรับได้ เมื่อพูดกันคนละทาง กลุ่มของคุณมงคล กีพานิช จึงไม่เข้าร่วมประชุม ส่วนกลุ่มของคุณสหัส อุดมพานิช และนายสุเทพ ตั้งเกียรติ รู้สึกจะประชุมต่อ และมีมติออกมาโดยไม่ฟังเสียงลุ่มของคุณมงคล ระหว่างที่ยังมีความขัดแย้งรุนแรงขึ้น กลุ่มคุณมงคล กีพานิช ได้พยายามเจรจาขอขอมโดยขอมลดสัดส่วนและกรรมการลงเป็นลำดับ จนไม่มีเงื่อนไข เรื่องสัดส่วนและในเวลา

เดียวกันก็ได้ขอให้ผู้ที่เป็นที่เชื่อถือของทั้งสองฝ่ายมาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น ดร. จิราญ อิศรางกูร ณ อยุธยา นายทองหลด จิตตะวีระ อดีตรองนายกรัฐมนตรี ดร.แสง สงวนเรือง ผู้จัดการบริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด และไต้ประสม ความสำเร็จ กลุ่มคุณสหัส อุดมพานิช และนายสุเทพ ตั้งเกียรติ ยังยืนยันว่า เรื่องคุณประสาน และมีเงื่อนไขใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เป็นเรื่องที่เปิดเผยมานานแล้วความขัดแย้งที่ประทุครั้งแล้วครั้งเล่านายประสาน มีส่วนขัดใบอยู่เบื้องหลังทุกอย่างก้าวโดยมีกองบัญชาการอยู่ที่สำนักงานบริษัทประกันภัยแห่งหนึ่งแถวสี่แยกคอกวัว เมื่อการเจรจาไม่สำเร็จ งานที่ล่าช้าสหพันธ์ฯ ต้องดำเนินการทุกอย่างหยุดอยู่กับที่ ความเสียหายส่วนใหญ่ตกอยู่กับกลุ่มคุณมงคล กีพานิช ทั้งนี้เพราะเป็นกลุ่มที่มีประโยชน์มากกว่า คุณมงคล กีพานิช ในฐานะประธานสหพันธ์ฯ จึงมีคำสั่งปิดการดำเนินการของสหพันธ์ชั่วคราว อ้างว่าสหพันธ์ฯ ขาดความเป็นเอกภาพ ซึ่งอาจนำความเสียหายมาสู่สหพันธ์ฯ ได้ โดยให้หยุดตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2526 เป็นต้นไป ในขณะที่เดียวกันวันที่ 14 ตุลาคม 2526 คุณมงคล กีพานิช และกลุ่มที่สนับสนุนได้ประกาศตั้งองค์กรหรือกลุ่มชาวไร่อ้อยขึ้นใหม่ เรียกตัวเองว่า "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" มีสมาชิกนอกจากสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 สมาคมกลุ่มชาวไร่ประจวบ-เพชรบุรี และชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด แล้ว ยังมีแนวร่วมใหม่เพิ่มขึ้นอีก 4 สมาคมฯ คือ สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์ สมาคมชาวไร่อ้อยขอนแก่น สมาคมชาวไร่อ้อยมุกดาหาร และสมาคมชาวไร่อ้อยอุทัยธานี มีผลผลิตอ้อยรวมกันประมาณ 70-80% ของอ้อยทั้งหมด สำหรับกลุ่มของคุณสหัส ไม่สนใจคำสั่งของประธานสหพันธ์ฯ ยังคงมีการประชุมตามปกติและได้แต่งตั้งกรรมการบริหารขึ้นมาชุดหนึ่งบริหารสหพันธ์ฯ ต่อไป"

จากคำสัมภาษณ์ของคุณบุญเรือง เกาศรี ปรากฏอย่างชัดเจนว่าสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ได้แตกแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มของนายมงคล กีพานิช และกลุ่มของคุณสหัส อุดมพานิช และนายสุเทพ ตั้งเกียรติ ซึ่งประเด็นที่ทำให้เกิดการแตกแยกดังกล่าวนี้คือ ความสำคัญของตัวนายประสาน โอกาสปรกฏกิจ ที่มีต่อสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ถือเป็น เรื่องของความไม่ไว้วางใจที่กลุ่มของนายมงคล กีพานิช ที่มีต่อตัวนายประสาน ถึงกับถูกขับไล่ออกจากกรรมการบริหารของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 และเป็นผลให้นายประสาน ต้องลาออกจากตำแหน่ง เลขาธิการสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยในที่สุด แต่กลุ่มของคุณสหัส อุดมพานิชและนายสุเทพ ตั้งเกียรติ ยังคงให้ความไว้วางใจต่อตัวนายประสาน และสนับสนุนให้กลับเข้ามาดำรงตำแหน่ง เลขาธิการสหพันธ์ฯ อีก การกระทำของกลุ่มนายสหัส อุดมพานิชและนายสุเทพ ตั้งเกียรติ

ดังกล่าวนี้ยิ่งทำให้ความขัดแย้งของชาวไร่อ้อยในระดับผู้นำชาวไร่อ้อยหรือความรุนแรงยิ่ง
 ขึ้นไปอีก ถึงแม้ว่าบุคคลในคณะรัฐบาลและบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือจากทั้งสองกลุ่มจะ
 เข้ามาไกล่เกลี่ยกรณีความขัดแย้งดังกล่าวก็ตาม แต่ก็ไม่สำเร็จ ทั้งนี้สืบเนื่องจากความ
 ขัดแย้งดังกล่าวนี้อยู่บนประเด็นของ "ความไม่ชอบพอกันในตัวบุคคล" ตัวบุคคลในที่นี้หมายถึง
 ถึงนายประสาน โอภาสปรกรณกิจ และการแข่งชิงกันเป็นใหญ่ของผู้นำชาวไร่อ้อยภายใน
 สหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ระหว่างกลุ่มของนายสหัส อุคคพานิช และนายสุเทพ ตั้งเกียรติ กับ
 กลุ่มของนายมงคล กิจพานิช ซึ่งยากที่จะตกลงกันได้ทั้ง ๆ ที่ผลประโยชน์ร่วมของสมาชิก
 สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยยังคงดำรงอยู่เหมือนเดิม ในที่สุดกลุ่มของนายมงคล
 กิจพานิช ก็แยกตัวไปจัดตั้งองค์กรหรือกลุ่มชาวไร่อ้อยขึ้นใหม่ เรียกว่า "สหพันธ์ชาวไร่
 อ้อยแห่งประเทศไทย" กลุ่มของนายสหัส อุคคพานิช และนายสุเทพ ตั้งเกียรติ ยังคง
 บริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยต่อไป

บทบาทของกระทรวงอุตสาหกรรม (รัฐบาล) ต่อการแตกแยกของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่ง
 ประเทศไทย

เป็นที่รู้กันว่า "กลุ่มค้าผลผลิต (กลุ่ม ส.ป.อ.)" มีความใกล้ชิดกันอย่างแนบ
 แน่นกับรัฐมนตรีช่วยว่าการอุตสาหกรรม ดร.จिरาย อิศรางกูร ณ อยุธยา ในระยะที่
 นายประสาน โอภาสปรกรณกิจ ถูกขับไล่ใหม่ ๆ รพช.จिरาย ได้แสดงตัวออกมายกป้อง
 นายประสาน อย่างเปิดเผย แม้ว่าต่อมาจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตัวนายประสาน เพิ่มขึ้น
 ก็ตาม รพช.จिरาย ก็ยังไม่แยกออกห่างความสัมพันธ์เก่าในฐานะ "เพื่อนร่วมงานกัน"
 ที่มีส่วนชี้นำให้ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาอ้อยและน้ำตาลได้

เมื่อกลุ่มชาวไร่อ้อยแตกออกเป็น 2 กลุ่ม ความลำบากใจในการตัดสินใจย่อม
 เกิดขึ้นทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชาวไร่อ้อย ภาพพจน์ของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย
 ในสายตาของ รพช.ดร.จिरาย ไม่สู้ดีนักในสถานการณ์ดังกล่าวคือ จากบทบาทของ
 สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ที่รุกหนักในเรื่องพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.
 2527 และจุดยอดของระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 ทำให้ รพช.ดร.จिरาย

ไม่แน่ใจว่าสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ซึ่งเป็นกำลังหลักของสมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยจะสนับสนุนระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 จริง และต้องการพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาล พ.ศ. 2527 ในขณะที่เดียวกัน "สมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" ซึ่งคุมปริมาณอ้อยถึงร้อยละ 70-80 ของทั้งประเทศ เมื่อดำเนินการได้อย่างหนักแน่น ก้าวต่อไปของสมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยจึงมีความสำคัญ รพช.ดร. จีราญ จัดตั้งคณะที่ปรึกษา "คณะที่ปรึกษาเฉพาะกิจฝ่ายกิจการชาวไร่อ้อย" ขึ้น เพื่อเป็นที่ปรึกษากิจการไร่อ้อยทุกเรื่อง จำนวน 20 คน ได้แก่

1. พลต.วีรวิชญ์ มุญชะวัฒน์	11. นายทำรง เนื่องจำนงค์
2. พันตำรวจเอกการพงษ์ ลิขขมูล	12. นายทอง ชูศิลป์กุล
3. ร้อยเอกศรีรัตน์ หริรักษ์	13. นายแพ สารธนะ
4. นายแสง สงวนเรือง	14. นายสหัส อุดมหาวิชัย
5. นายตรงค์ สิงห์โตทอง	15. นายสุเทพ เกริกกฤตยา
6. นายหอม ทองประเสริฐ	16. นายสุเทพ ด้งเกียรติ
7. นายอุดมศักดิ์ ทั้งทอง	17. นายพนิต รัตนพันธ์ศักดิ์
8. นายมงคล กีพานิช	18. นายประสาน โอภาสปรณกิจ
9. นายวิวัฒน์ วังศาล	19. นายราชัย ชูศิลป์กุล
10. นายขงยุทธ ดันพิริยกุล	20. นายปราโมทย์ วานิชานนท์

ถ้าจะมองให้ลึกก็เท่ากับเป็นการลดความสำคัญของ "สมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" เนื่องจากการตัดสินใจของถูกถึงให้เป็นหน้าที่และบดิของ "คณะที่ปรึกษาเฉพาะกิจฝ่ายกิจการชาวไร่อ้อย" แทนที่จะเป็นสมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย

เป็นที่น่าสัง เกตว่าในจำนวนที่ปรึกษาเฉพาะกิจฝ่ายกิจการชาวไร่อ้อยที่ได้ รับการแต่งตั้ง 20 คน (แต่งตั้งจากชาวไร่อ้อยทั้งหมด) มีนายประสาน โอภาสปรณกิจ รวมอยู่ด้วย การแต่งตั้งนายประสาน ในครั้งนี้เท่ากับเป็นการประกาศความบริสุทธิ์ของ

นายประธาน บอกล่าวหาที่นายประธาน ถูกกล่าวหา ถูกชำระล้างหมดด้วยคำสั่งฉบับนี้ การกระทำดังกล่าวของกระทรวงอุตสาหกรรม ที่มีต่ออุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล โดยมี ดร.จิราญ (รมช.อุตสาหกรรม) รับผิดชอบโดยตรง เท่ากับ เป็นการปกป้องนายประธาน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ดร.จิราญ ยังคงอาศัยความเป็น "ลูกพี่" นายประธาน ในการช่วยเหลือคุ้มครองนายประธาน ให้พ้นจากข้อกล่าวหาของกลุ่มยังเติร์กเขต 7 หรือกลุ่มของ นายมงคล ภายในสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 แต่สำหรับฝ่ายนายมงคล ไม่พอใจการกระทำดังกล่าวของ ดร.จิราญ ดังปรากฏภาพที่เห็นได้จากผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่ทาง กระทรวงอุตสาหกรรม เข้ามาจับบทบาทในกรณีดังกล่าวคือ กรณีที่นายประธาน ใจขาดปลงธุรกิจ รวมอยู่ในขณะที่ปรึกษาเฉพาะกิจฝ่ายกิจการชาวไร่อ้อย ทำให้คณะที่ปรึกษา ที่มาจาก "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" มีปฏิกิริยาต่อต้านทันที เจตนาที่จะใช้ประโยชน์ จึงไม่ได้ผลในการที่จะเป็นที่พึ่งของชาวไร่อ้อยทั่วประเทศได้ แต่กลับตรงกันข้าม บทบาท

หมายเหตุ ดังนั้น "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" ในระยะเวลาดังกล่าวประกอบไปด้วย 4 สมาคม ดังนี้

- สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยการเกษตรชลบุรี
- สมาคมการเกษตรระยอง
- สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- สมาคมชาวไร่อ้อยเขต 6 กำแพงเพชร

สำหรับสมาคมชาวไร่อ้อยเขต 6 กำแพงเพชร นั้น ต่อมากรรมการสมาคมบางคนได้ก่อกระแสความไม่พอใจต่อการดำเนินงานของนาย สุทธิพร เกริกกฤตยา นายกสมาคมฯ ซึ่งต่อมาได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารได้มีมติด้วยคะแนน 25 ต่อ 24 ให้นายกสมาคมพิจารณาตัวเองในลำดับต่อมา นายสุทธิพร เกริกกฤตยา ก็ได้ลาออกจากตำแหน่งนายกสมาคมฯ แต่ก็ยังคงมีฐานะเป็นกรรมการบริหารและให้ดำเนินการเป็นผู้แทนของสมาคมฯ ดังกล่าวนี้นในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยไปพลางก่อน กลุ่มของนายสุทธิพร เกริกกฤตยา ต่อมาได้จัดตั้งเป็นสหภาพ

ของกระทรวงอุตสาหกรรมดังกล่าวกลับ เป็นการตอกย้ำความแตกแยกของกลุ่มหรือองค์กร
 ชาวไร่อ้อยให้ขยายมากขึ้นไปอีก กล่าวได้คร่าวๆว่าหนึ่งก็คือ การขัดแย้งกันภายในคณะที่
 ปรีกษาเฉพาะกิจฝ่ายกิจการชาวไร่อ้อย เกิดขึ้นเพราะกลุ่มในคณะที่ปรีกษาฯ ยังคงติดกับ
 กลุ่มเดิมของคนอยู่ เช่น นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง นายมงคล กิจพาณิชย์ นายวิวัฒน์ วัจจาล
 นายยงยุทธ ตันพิริยะกุล นายทอง สุทธิกุล นายทินันท์ รัตนพันธ์ศักดิ์ นายราชัย ฐิติบูรณ์
 และนายปราโมทย์ วาณิชานนท์ ยังคงติดอยู่กับสมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ฝ่าย
 กลุ่มของนายสุเทพ ตั้งเกียรติ นายสหัส อุดมพาณิชย์ นายสุวิทย์ เกริกฤตธยา นายดำรง
 เนื่องจำนงค์ นายแพ สารสนเทศ นายประจักษ์ โอภาสปรกรณ์กิจ ก็ยังติดอยู่กับกลุ่มเดิมของ
 คนอยู่ ซึ่งสภาพการขัดแย้งของกลุ่มทั้งสองก็ยังคงมีอยู่เหมือนเดิม ผลกระทบที่ตามมา
 คือ การดำเนินงานของคณะที่ปรีกษาฯ จึงไม่ได้ผลที่จะเป็นองค์กรที่จะช่วยเหลือชาวไร่
 อ้อยอย่างมีประสิทธิภาพ.

ชาวไร่อ้อยชาวสุราษฎร์ธานี และรวมกับสมาคมอื่น ๆ เป็นสมาคมสหพันธ์
 ชาวไร่อ้อยภาคเหนือ ในลำดับต่อมาก็ได้กลาย เป็นสาเหตุหนึ่งของความ
 ขัดแย้งระหว่างสมาคมชาวไร่อ้อยด้วยกันในภาคเหนือมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

2.3 กลับมาฟื้นฟู "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" อีกครั้งหนึ่ง

ในระหว่างที่สมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งขึ้นมาก่อให้เกิดสถานการณ์ด้านชาวไร่อ้อยในระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 ตกอยู่ในสภาพที่ไม่มีความเป็นเอกภาพในการร่วมกันผลักดันระบบดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันกลุ่มสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ก็ได้เสนอขอจัดตั้ง "สมาคมสมาพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" ซึ่งก็เช่นเดียวกันกับกลุ่มที่คิดจะแยกตัวออกมาจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชาวไร่อ้อยใหม่คือ กลุ่มที่นำโดยสมาคมการเกษตรระยะของ ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งก็เคยเสนอจัดตั้ง "สมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" เช่นกัน แต่ก็เกิดการชิงการแยกตัวของกลุ่มชาวไร่ประจวบ-เพชรบุรี และชุมนุมสหกรณ์ชาวไร่อ้อย จำกัด เสียก่อน

การเคลื่อนไหวผลักดันให้ชาวไร่อ้อยรวมกัน เป็นกลุ่มหรือองค์กรชาวไร่อ้อยเดียวกันนั้นได้เริ่มเป็นกระแสที่ได้รับความสนใจจากชาวไร่อ้อยสมาชิกของคณะสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเป็นอย่างมาก และประกอบกับแนวนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมต้องการให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหาร จึงเริ่มมีการต่อรองกันในการเจรจา ระหว่างกลุ่มหรือองค์กรชาวไร่อ้อยทั้งสองกลุ่ม

ข้อเสนอหนึ่งของกลุ่มสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย คือ ต้องการให้นายตรงค์ สิงห์ไธทอง เป็นประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ จึงได้มีการพบปะกันระหว่างนายตรงค์ สิงห์ไธทอง กับนายมงคล กิตาณิช ที่ร้านอาหารนิเวศน์และผลปรากฏว่าทั้งสองคนยอมที่จะร่วมกันดำเนินการภายใต้องค์กร "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" จึงได้เริ่มประชุมคณะกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ในวันที่ 23 ธันวาคม 2526 อีกครั้งหนึ่ง แต่กระแสดความไม่พอใจของกลุ่มที่นำโดยสมาคมการเกษตรระยะของ ซึ่งไม่พอใจบทบาทของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ยากขึ้นและคิดหวังในตัวนายตรงค์ สิงห์ไธทองที่ไม่สามารถเป็นผู้แทนกลุ่มคนได้ หรือกันมีสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 ก็ได้มีกลุ่มย่อยที่มีลักษณะ "มุ้งเล็กในมุ้งใหญ่" ซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์มาแล้วในบทที่ 3 เรียกว่า "กลุ่มยึดเดิร์ก" ซึ่งได้เปิดบทบาทของตนเองในการเคลื่อนไหวที่ทวีความรุนแรงและสวนทางกับ

แนวความคิดของกลุ่มที่นำโดยสมาคมการเกษตรระยอง จึงสามารถกล่าวได้ว่าการรวมตัวกันอีกครั้งหนึ่งของ "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" นั้นคือ ความเป็นเอกภาพที่วางอยู่บนพื้นฐานแห่งความแตกร้างของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยที่รอลอยการดูแล

2.4 สมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย เป็น "สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย

เมื่อไม่สามารถถึงนายตรงค์ สิงห์โตทอง เป็นแกนนำได้ กลุ่มของนายสหัสคุณพาณิชย์ ซึ่งต้องกลับมาเป็นแกนนำในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ก็วางแผนขับนายมงคล กีฬาวีร ประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ให้พ้นตำแหน่ง โดยตั้งประเด็นกล่าวหาว่านายมงคล เป็นต้นเหตุของควายแตกแยก ใช้สมรุธภาพ ไม่เป็นที่ไว้วางใจของชาวไร่อ้อย โดยวางแผนที่จะวางหมากให้นายทำรงค์ เมืองคำรงค์ ในฐานะประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ขณะนั้น เรียกประชุมฉุกเฉินในวันที่ 21 ธันวาคม 2520 อ้างว่า ชาวไร่อ้อยเดือดร้อน เกี่ยวกับ เงินค่าอ้อยที่ทางโรงงานน้ำตาลจึงจ่ายให้ไม่ครบ และถือโอกาสโจมตีและลงมติขับประธาน แล้วดันนายตรงค์ สิงห์โตทอง ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ แทน หวังที่จะให้นายตรงค์ ตกกระไดพลอยโจน เพื่อบ่าวแห่ออกไปให้นายตรงค์ ไม่พอใจ เนื่องจากนายทำรงค์ ไม่มีอำนาจเรียกประชุมฉุกเฉิน เพราะนายทำรงค์ ได้หลุดจากการเป็นกรรมการบริหารสมาคมกลุ่มอาชีพการเกษตรชลบุรี ซึ่งเป็นการเลือกตั้งกันภายในสมาคมกลุ่มอาชีพการเกษตรชลบุรีเอง ตั้งแต่วันที่ 12 ธันวาคม 2520 ย่อมหมดสภาพเป็นรองประธานสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ทันที แต่นายทำรงค์ เป็นหนังสือเรียกประชุมฉุกเฉินวันที่ 14 ธันวาคม 2520 การเรียกประชุมจึงไม่ชอบ นายมงคล และนายตรงค์ ได้ร่วมกันมีหนังสือระงับการประชุม ปรากฏว่าเมื่อถึงกำหนดกรรมการจากชลบุรีและเขตนครอื่น ๆ ลอนตัวทำให้กรรมการไม่ครบองค์ประชุม ต้องล้มเลิกการประชุม

ด้วยความขัดแย้งที่ไม่ได้ขจัดไปในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ในที่สุด สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย ๑ สมาคม ได้แก่

- สมาคมการเกษตรระยอง (นายล้วน สว่างโพธิ์ เป็นนายกสมาคมฯ)
- สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นายสหัส อุดมพาณิชย์ เป็นนายกสมาคมฯ)
- สมาคมสหพันธ์ชาวไร่อ้อยภาคเหนือ (นายสุทธิพร เกริกกฤตยา เป็นนายกสมาคมฯ)

ได้พร้อมกันลาออกจากการเป็นสมาชิกสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ในวันที่ 27 มกราคม 2527 และประกาศจะจัดตั้งเป็น "สมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" ในระยะเวลาต่อมาได้เชิญสมาคมชาวไร่อ้อยภาคตะวันตกมารวมกันจัดตั้ง "สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" โดยมีนายสหัส อุดมพาณิชย์ เป็นแกนนำและนายประสาน โอภาส ปกรณกิจ เป็นที่ปรึกษา ได้ทาบถามให้นายทองหยด จิตตะวีระ อดีตรองนายกวิบูลนครี เป็นประธาน นายทองหยด ตกลงยอมรับตำแหน่งและประกาศเปลี่ยนชื่อกลุ่มจาก "สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" เป็น "สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2527 สำหรับเหตุผลที่นายทองหยด ยอมรับ เป็นประธานสหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ซึ่งเปิดเผยโดยนายทองหยด เองว่า "ต้องการระงับความขัดแย้งของชาวไร่อ้อยในขณะนั้นให้อยู่ในขอบเขตจำกัดและอาจจะมีการรวมตัวกันกับกลุ่มสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยอีกครั้งในอนาคต" เมื่อเป็นที่เข้าใจกันจากข้อเท็จจริง เหตุที่นายทองหยด ยอมรับน่าจะเป็นการทาบถามของนายประสาน มากกว่า เนื่องจากความสัมพันธ์ส่วนตัวอันเก่าแก่ สาเหตุความสัมพันธ์ดังกล่าวมาจากเคยร่วมงานกันมาด้วยกันอยู่ด้วยกัน ก็คือ เป็นเพื่อนร่วมงานกัน กล่าวคือ ตั้งนายทองหยดโดยส่วนตัวใกล้ชิดอยู่กับโรงงานน้ำตาล "กลุ่มคำผลผลิต" ซึ่งกลุ่มคำผลผลิตเชื่อมโยงอยู่กับนายประสาน การสืบทอดความคิดจึงเป็นสายเดียวกัน เป็นพรรคพวกเดียวกัน ดังนั้นสหสมาคมชาวไร่อ้อยจึงได้รับการสนับสนุนจาก "กลุ่มคำผลผลิต" ทั้งนี้ที่ประกาศแยกตัวจากสหพันธ์ชาวไร่อ้อยและสนองตอบผลประโยชน์ซึ่งกันและกันอย่างเปิดเผยในเวลาต่อมา สามารถกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ทั้งนายทองหยด และนายประสาน มี "ลูกพี่" คนเดียวกันคือ "กลุ่มคำผลผลิต" ซึ่งมีนายวิเทศ ว่องวัฒนสิน เป็นลูกพี่ใหญ่

การแยกตัวของ 3 สมาคม ได้เป็นเงื่อนไขต่อการปรับปรุงคณะกรรมการบริหาร สหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ซึ่งได้รับสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยที่ยังไม่ครบการตั้ง เกิดการถ่วงระ เบียบข้อบังคับการเข้าเป็นสมาชิกสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ (ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ 3 สมาคม ดังกล่าวได้ลาออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีไม่เป็นที่พอใจของนายสหัส อุดมพานิช นายกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นอย่างมาก) ดังมีรายชื่อคณะกรรมการ ที่ได้แต่งตั้ง ดังนี้

- นายไพโรจน์ สุวรรณจันดี (สมาคมชาวไร่อ้อยขอนแก่น)
- นายพิศิษฐ์ จันทรไชย (สมาคมชาวไร่อ้อยขอนแก่น)
- นายอำนาจ บุญประไพ (สมาคมชาวไร่อ้อยขอนแก่น)
- นายประสิทธิ์ ปรีชฌ (สมาคมชาวไร่อ้อยขอนแก่น)
- นายชิด วงษ์วิจิตร (สมาคมชาวไร่อ้อยชัยภูมิ)
- นายสุรินทร์ บุญญาลัย (สมาคมชาวไร่อ้อยชัยภูมิ)
- นายสุรพันธ์ ฟองดี (สมาคมชาวไร่อ้อยชัยภูมิ)
- นายณรงค์ฤทธิ์ ฟองดี (สมาคมชาวไร่อ้อยชัยภูมิ)
- นายทินันท์ รัตนพันธ์ศักดิ์ (สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์)
- นายชวล เพลื่องอุดมชัย (สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์)
- นายวุฒิพงษ์ เพลื่องอุดมชัย (สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์)
- นายไพศิษฐ์ ศรีสุรินทร์ (สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์)

2.5 ขบวนการสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด ประกาศเป็นองค์กรอิสระ

คณะกรรมการดำเนินการขบวนการสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด กล่าว คือ ขบวนการสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด มีสถานะเสมือนกับสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย หนึ่งที่เป็นสมาชิกของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ซึ่งมีคณะกรรมการบริหารหรือดำเนินการของ องค์กรหรือกลุ่มตนเองที่แต่งตั้งจากสมาชิก 54 สหกรณ์ใน 17 จังหวัด จำนวน 15 คน ได้ประชุมพิจารณาขบวนการเข้าเป็นสมาชิกของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่ง

ประเทศไทยในวันที่ 9 มีนาคม 2527 และมีมติเป็นเอกฉันท์ที่จะลาออกจากการเป็นสมาชิกและได้ยื่นหนังสือลาออกจากเป็นสมาชิกในวันที่ 13 มีนาคม 2527 ในลำดับต่อมา เหตุผลในการลาออกนั้นนอกจากจะเป็นการไม่ยอมรับอำนาจวิวัฒน์ วิจารณ์ ของกลุ่มในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนำที่มาจากสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 แล้ว ยังมีกรณีกาการเสนอชื่อผู้แทนชาวไร่อ้อย ในคณะกรรมการบริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด ซึ่งครบกำหนดที่จะต้องเปลี่ยนแปลงผู้บริหารตามวาระประจำปี (เดือนกุมภาพันธ์) ซึ่งกรรมการที่ว่างลงได้แก่ นายประสาน โอภาสปรารถกิจ และจะต้องมีผู้จับฉลากออกอีกตามระเบียบของบริษัท ที่ประชุมสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ได้ตกลงว่าให้นายวิวัฒน์ วิจารณ์ เข้าแข่งขันกับฝ่ายสหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยในตำแหน่งดังกล่าว และในกรณีที่ฝ่ายสหสมาคมชาวไร่อ้อยฯ เป็นผู้จับฉลากออกคนใดคนหนึ่งให้นายวิวัฒน์ วิจารณ์ เข้าแข่งขัน แต่ผลปรากฏว่าที่ประชุมของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขต 7 ก็ได้ตกลงกันไม่ระหว่างผู้นำชาวไร่อ้อยว่า หากตำแหน่งที่ว่างเพียงตำแหน่งเดียวก็จะ เสนอนายวิวัฒน์ วิจารณ์ เข้าแข่งขัน เป็นตัวแทนสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 นี้ไว้ในฐานะตัวแทนของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ ผลการเลือกตั้งโดยการจับฉลากนายของประชุม ดินศิริพาส เป็นผู้จับฉลากออก สหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ จึงต้องเสนอตำแหน่งดังกล่าวคืนให้กับนายของประชุม ดินศิริพาส ความเดิม เนื่องจากเป็นผู้นำชาวไร่อ้อยที่มีความสำคัญต่อชาวไร่อ้อยเป็นอย่างมากจึงดั่งนั้น ในการเสนอชื่อผู้แทนในตำแหน่งที่ว่างลงนั้น สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 จึงต้องยื่นเสนอ นายวิวัฒน์ วิจารณ์ พงษ์วิทย์ภานุ แต่สหสมาคมชาวไร่อ้อยฯ กลับเสนอ นายวิวัฒน์ วิจารณ์ เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้นายมงคล กีพานิช ในฐานะประธานต้องเรียกบุคคลทั้งสองมาจับฉลากกัน แต่นายวิวัฒน์ วิจารณ์ ไม่ยอมจับฉลาก โดยให้เหตุผลเพราะก็ได้ตกลงกันในนามสหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ นั่นก็ด้วยการจับฉลากโดยนายมงคล กีพานิช เป็นผู้ดำเนินการมาแล้ว เรื่องจึงจบลงด้วยการถอนตัวของนายวิวัฒน์ วิจารณ์ พงษ์วิทย์ภานุ

เรื่องดังกล่าวนี้สร้างความไม่พอใจให้นายวิวัฒน์ วิจารณ์ เป็นอย่างมาก ประกอบกับสหสมาคมชาวไร่อ้อยก็ต้องการให้นายวิวัฒน์ วิจารณ์ ออกมาร่วมกับฝ่ายคน ขบวนการสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด จึงได้แยกตัวออกมาจากสหพันธ์ฯ ขณะเดียวกันก็

ประกาศนโยบายที่เป็นกลาง ต่อมาได้ปรับปรุงการบริหารงานในด้านการจัดการและเร่ง
ดำเนินการ เพื่อผลประโยชน์ของสมาชิกและขอ เปลี่ยนชื่อจาก "ชุมชนสหกรณ์การเกษตรชาว
ไร้อ้อย จำกัด" เป็น "ชุมชนสหกรณ์การเกษตรชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย จำกัด"

จากความขัดแย้งที่ไม่สามารถแก้ไขได้และยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น เป็นลำดับของ
ขบวนการชาวไร้อ้อยไทย ทำให้ในปัจจุบันได้แยกออก เป็น ๓ องค์การ คือ

- สหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย
- สหสมาคมชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย
- ชุมชนสหกรณ์การเกษตรชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย จำกัด

และมีกรรมการบริหารและสมาชิก ดังที่ได้กล่าวไว้โดยละเอียดข้างต้น

สรุป

จากการนำเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกี่ยวกับนโยบายของทางรัฐบาลต่อ
อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล มาวิเคราะห์ในบทที่เกี่ยวกับสถานการณ์กับการรวมตัวของ
ชาวไร้อ้อย การต่อสู้ทางอำนาจของชาวไร้อ้อยและความแตกแยกของกลุ่มชาวไร้อ้อย
(สหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย) ทำให้เราเห็นภาพได้อย่างชัดเจนว่า สถานการณ์
มีนัยสำคัญต่อการรวมตัวกันของชาวไร้อ้อย เป็นกลุ่มชาวไร้อ้อย (สหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่ง
ประเทศไทย) กล่าวคือ ในอดีตชาวไร้อ้อยอยู่ในสถานการณ์หรือภาวะที่ต่างคนต่างทำ
ต่างคนต่างขาย ต้องประสบกับอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ นานาในการถูกลูกเอาไร้ด
เอาเปรียบ ทั้งฝ่ายโรงงานน้ำตาลและหัวหน้าไร้ควต้า เช่น การถูกลูกดราคาไร้ที่อ้อย
ควต้า และไม่ได้รับความเป็นธรรมในด้านผลประโยชน์ของชาวไร้อ้อย สิ่งดังกล่าวทำให้
ชาวไร้อ้อยกลุ่มหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ เป็น เพื่อนกัน เป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวมารวมตัวกัน เป็น
สมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อย จนกระทั่งรวมตัวกัน เป็นสหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย

รัฐบาลหรือทางราชการไม่มีบทบาทในการรวมตัวกัน เป็นสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย หรือ สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ลักษณะที่เด่นชัดอีกประการหนึ่งคือ การต่อสู้ของ อำนาจภายในกลุ่มชาวไร่อ้อย ทั้งสองกลุ่ม เป็นการต่อสู้ของอำนาจของผู้นำกลุ่มชาวไร่อ้อย เพื่อรักษาไว้ เพื่อให้ได้มาเพื่อผลประโยชน์ของคน โดยผู้นำชาวไร่อ้อยจะผลักดันให้ สถานการณ์ทางอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล เป็นผลประโยชน์แก่ตนโดยผู้นำชาวไร่อ้อย ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มของคุณมงคล ก็พานิช หรือกลุ่มของคุณสหัส คุณมหาวิช ที่ทำการต่อสู้ กัน คับทวารี่การต่าง ๆ เช่น การให้ข่าวสาร เป็นเครื่องมือสำคัญอันหนึ่ง การที่ กลุ่มยัง เดิร์กในสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขต 7 ให้ข่าว เกี่ยวกับการร่างพระราชบัญญัติอ้อย และน้ำตาลทรายฉบับปัจจุบัน (2527) ว่าเป็นกฎหมายมา เพื่อน้ำตาลที่กลุ่มผู้ร่าง พ.ร.บ. พยายามที่จะผูกขาดอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตนของชาวไร่อ้อย เมื่อสถานการณ์มีลักษณะ เช่นนี้เกิดขึ้นย่อมจะทำให้กลุ่มยัง เดิร์ก เขต 7 รวมทั้งกลุ่มของคุณมงคล ก็พานิช (สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขต 7) มีความสะดวกและง่ายต่อการเสนอ แนวความคิดที่จะแก้ไขร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย โดยมั่นใจว่ากลุ่มของตน จะได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย ถึงแม้ว่าจะมีกลุ่มผู้ที่จะคัดค้าน แต่เสียงการคัดค้าน เหล่านั้นก็ไม่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจ และการดำเนินงานแก้ไขร่างพระราชบัญญัติอ้อย และน้ำตาลทรายนี้ จนกระทั่งแก้ไขได้สำเร็จ เพื่อ เป็นธรรมหรือ เป็นประโยชน์ต่อชาวไร่อ้อยมากที่สุด จากการวิเคราะห์ของผู้เขียนทำให้ เห็นภาพการต่อสู้ของอำนาจของกลุ่ม ชาวไร่อ้อยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งแต่ก่อนนั้นอาศัยความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ได้มาก แต่ปัจจุบันความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์มีนัยสำคัญต่อการต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยน้อยลง ทั้งนี้ เป็นเพราะสถานการณ์ทางอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล เปลี่ยนแปลงไปนั่นเอง หมายถึงความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ที่เป็นทางการได้หมดไปแล้ว แต่ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ที่ไม่เป็นทางการยังคงมีบทบาทเหมือน เดิมภายในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยหรือกลุ่มชาวไร่อ้อย กล่าวคือ นโยบายของรัฐแต่ละยุคแต่ละสมัย เปลี่ยนแปลง การต่อสู้ในระดับบน เปลี่ยนแปลงไปด้วย หากแต่การต่อสู้ในระดับล่างของชาวไร่อ้อยยังคงเหมือน เดิม ที่ผูกพันอยู่กับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ที่ไม่เป็นทางการอย่างแนบแน่น

นอกจากนั้นสถานการณ์ทางการเมืองยังก่อให้เกิดการขัดแย้งหรือการแตกแยกของกลุ่มชาวไร่อ้อยในที่สุด เช่น กรณีที่รัฐบาลได้นำเอาระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 มาใช้ในระบบอุตสาหกรรมประเภทนี้ และได้ตราพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 มารองรับระบบเพื่อก่อให้เกิดระบบอุตสาหกรรมประเภทนี้ขึ้นแต่กลับทำให้เกิดการขัดแย้งหรือแตกแยกระหว่างกลุ่มชาวไร่อ้อย เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐ (รมช.อุตสาหกรรม) ได้เข้าไปแทรกแซงโครงสร้างอำนาจขององค์กรชาวไร่อ้อย โดยการสนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อที่จะใช้ฝ่ายที่ตนสนับสนุนและก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำชาวไร่อ้อย เป็นเครื่องมือในการผลักดันพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 มารองรับระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 เช่น ดร.จิราญ สนับสนุนกลุ่มของนายประสาน และนายสุเทพ ขึ้นมาชิงบารมีเพื่อผลักดันพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นทำให้กลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อย กล่าวคือ กลุ่มของนายประสานและนายสุเทพ กับกลุ่มของนายมงคล ต่อสู้หรือช่วงชิงอำนาจหรือบารมีเพื่ออำนาจหรือบารมีที่โค่นกันในวงกว้าง อ้อยและน้ำตาล ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ความขัดแย้งก็ทวีความรุนแรงไปด้วย ดังที่ผู้เขียนได้วิเคราะห์มาแล้ว ภายในกลุ่มชาวไร่อ้อยบุคคลที่มีบทบาทมากคือผู้นำชาวไร่อ้อย กลุ่มชาวไร่อ้อยต่าง ๆ ที่มีอยู่ในขณะนี้คือ สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย และชุมชนสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย กลุ่มที่มีอำนาจต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ล้วนแต่แข่งขันกันช่วงชิงสถานการณ์เหล่านี้ให้ เป็นประโยชน์แก่กลุ่มคนมากที่สุด ดังนั้นจึงทำให้สถานการณ์มีความสำคัญต่อการต่อสู้ทางอำนาจของกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อย กล่าวได้อีกนัยหนึ่งคือ สถานการณ์นี้มีบทบาทสำคัญในการช่วยผลักดันให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น และภายใต้เหตุการณ์หนึ่ง

